
Mottó: “Az iskola dolga,
Hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
Hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
Hogy megtaníttson bennünket a jól végzett munka örömére
És az alkotás izgalmára,
Hogy megtaníttson szeretni, amit csinálunk,
És hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(*Szent-Györgyi Albert*)

**HÖGYÉSZI HEGYHÁT ÁLTALÁNOS ISKOLA,
GIMNÁZIUM
ÉS
KOLLÉGIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAM**

ÉRVÉNYES 2021. SZEPTEMBER 1-TŐL

A.) AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1. BEVEZETŐ

1.1. A pedagógiai program szerepe, törvényi hivatkozások

Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A pedagógiai program az iskola szakmai önmeghatározásának alapdokumentuma, szakmai autonómiájának biztosítója, valamint az iskola fenntartói finanszírozásának alapja. Az abban foglalt, meghirdetett programok, tevékenységek a tanulók számára ingyenesek. A pedagógiai program megvalósításának feltétele az iskola éves munkatervének elkészítése és végrehajtása.

A helyi szintű szabályozás dokumentumai

Az intézmény

- Alapító okirata
- Pedagógiai Programja, ennek részeként a helyi tanterve
- Minőségirányítási programja
- Szervezeti és Működési Szabályzata
- Házirendje
- Esélyegyenlőségi terve

Jelen pedagógiai programot, nevelőtestületi elfogadást, igazgatói jóváhagyást követően, a törvényi előírásoknak megfelelően 2020. szeptember 1-től vezetjük be.

A programban megfogalmazott feladatok végrehajtását folyamatosan ellenőrizzük és tanévenként egy alkalommal nevelőtestületi értekezleten értékeljük.

1.2. Az intézmény társadalmi környezete

Intézményünk a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tamási tankerületéhez tartozik. Működési területe Gyöngyös, Hőgyész, Szakadát, Diósberény, Szárazd, Keszőhidegkút, Belecska, Varsád, Udvari, Miszla, Dúzs, Mucsi, Kalaznó községek. Az iskola 13 település tanulójának nevelését, oktatását, alapfokú művészeti képzését végzi. A zeneiskolai képzés Gyöngyösön és Hőgyészen is működik.

A gyöngyösi általános iskola 1975-ben kezdte meg működését, jelenlegi telephelyén. Az iskola fenntartója Gyöngyös nagyközség volt. Az általa kiadott alapító okirat szerint, alapfeladata a beiskolázási körzetébe tartozó tanköteles korú gyerekek általános műveltségének megalapozása, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nyolc évfolyamos általános iskolai oktatása.

A 2007-ben 80 éves fennállását ünneplő Hőgyézi intézmény 1956 és 2009 között viselte a magyar történelem egyik jeles alakjának, Hunyadi Jánosnak a nevét.

Az eredetileg is oktatási célra készült épület tágas tantermeivel, folyosóival, nagy udvarával, sportpályáival ideális hely nevelési és oktatási feladatok ellátására. Az iskola fő profilja a német nemzetiségi nyelvoktatás.

A gyönki Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnázium Magyarország legkisebb ilyen jellegű intézményével bíró településén található. Ennek előnyeit (Tiszta levegő; védett környezet, családi légkör, vidéki kollégiumi élet), de hátrányait is (esetleges közlekedési nehézségek jelentkezése) érezzük.

Beiskolázási körzetünk elsősorban közvetlen környékünk, Tolna megye és más megyék is.

Igen fontos számunkra a kollégiumi háttér – iskolánk német nemzetiségi és kéttannyelvű osztályába más megyékből is érkeznek hozzánk tanulók. A gimnázium és a kollégium egységes pedagógiai elvek szerint működik.

Az 1990-es évek elejétől folyamatosan bővült épületállományunk /új kollégiumi szárny – német támogatással-, új sportcsarnok, új iskolai épületrész, új informatika terem, felújított könyvtár, új fejlesztő terem. Az 1806-ban, az alapításkor “beiskolázott” 2, majd 5 tanulóhoz képest a 2000-ben beindított diszlexiás tagozat felfejlesztésével 2005-re 16-ra nőtt osztályaink száma.

Az új évezred feladatai közé tartozott a növekvő tanulói létszám és az épület elöregedése miatt a régi épületek belső rekonstrukciója. A Tolna Megyei Önkormányzat, mint fenntartó, pályázati támogatások segítségével folyamatos fejlesztéseket biztosít. 2010-re megvalósul épületeinken a tetőcsere, a kollégium meleg víz – ellátását napkollektorok biztosítják, korszerű gázkazán kerül felszerelésre.

A 2005-2010 között eltelt időszak változásai, a kompetencia alapú oktatásra való áttérés (HEFOP 3.1.2.; TÁMOP 3.1.4.) új módosítást indokolnak.

Munkánk során kértük a Diákönkormányzat, a Szülői Szervezet, az iskolaorvos, a fenntartó, és a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét, ill. véleményezését.

Célunk: a pedagógia program alapján tovább haladni a megkezdett úton hagyományaink megőrzése mellett, de nyitottan az új elképzelések iránt.

A településeken elsősorban a mezőgazdasági termelésben dolgoztak az emberek, de ezek a munkavállalási lehetőségek a termelészövetkezetek, állami gazdaságok megszűnésével jelentősen csökkentek. A jövedelemszerzést tovább nehezítette, hogy a kevés számú ipari üzem is foglalkoztatási gondokkal küzd. A munkahelyek elvesztése sok családot hozott nehéz helyzetbe, mely a szülők részéről akár lakhely-változással járó döntést is eredményez. A beiskolázási körzet települései fokozottan hátrányos helyzetűek.

Sólyom László, a Magyar Köztársaság elnöke 2009. július 1-i hatállyal városi címet adományozott Gyönknek. Így Tolna megye tízedik városa Gyönk.

„Ez jelent több feladatot, amelyek ellátásából - hiszem - a gyönkieknek és a környező kistépülések lakóinak előnye származik. És feltétlen jelent új lehetőségeket. Mindannyiunk feladata és esélye élni ezekkel az új lehetőségekkel, melyek kihasználásával településünk szebb és vonzóbb lehet, lakosságmegtartó képessége javulhat, az itt élők életkörülményei válhatnak jobbá.” – nyilatkozta Fekete József, akkori polgármester.

Az iskolai program meghatározásakor az intézmény nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a szülői háttér nagyon eltérő anyagi és igényszinttel rendelkezik. Így egyszerre kell megfelelni a versenyképes tudást elváróknak, s a minimális igénnyel szemben ellenállóknak is.

Az iskola nevelő, oktató munkája során egyre nagyobb szerepet kénytelen vállalni a tanulók szociális problémáinak megoldásában is. Tényként kell elfogadnunk azt is, hogy az életszínvonal megőrzése a szülőkre egyre nagyobb terhet ró, amit az iskolával kapcsolatban megfogalmazott elvárások növelésével próbálnak kompenzálni. A csökkenő gyermeklétszám mellett így egyre élesedik a harc az indítandó első osztályok, ill. az átlaglétszám megtartásáért. „Keresettségünk” megőrzésének zálogát a jövőben is értékeinkben és erősségeinkben látjuk.

1.3. Az intézmény alapadatai vagy jogállása (az alapító okirat alapján)

AZ INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSEI:

Hivatalos neve: Högyészi Hegyhát Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

Idegen nyelvű neve: "Hegyhát" Schulzentrum

Rövid neve: Högyészi Hegyhát Általános Iskola és Gimnázium

A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNY FELADATELLÁTÁSI HELYEI:

Székhelye: 7191 Högyész, Fő utca 1-3.

TAGINTÉZMÉNYEK MEGNEVEZÉSE ÉS TELEPHELYEI:

- Tagintézmény hivatalos neve: Högyészi Hegyhát Általános Iskola és Gimnázium Gyönki Tagiskolája
Ügyviteli telephelye: 7064 Gyöng, Ifjúsági lakótelep 11.
- Tagintézmény hivatalos neve: Högyészi Hegyhát Általános Iskola és Gimnázium Tolnai Lajos Gimnáziumi és Kollégiumi Tagintézménye
Ügyviteli telephelye: 7064 Gyöng, Rákóczi Ferenc utca 555.
Tagintézmény telephelye: 7064 Gyöng, Rákóczi Ferenc utca 90-91.

ALAPÍTÓ ÉS A FENNTARTÓ NEVE ÉS SZÉKHELYE:

- Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere
- Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.
- Fenntartó neve: Tamási Tankerületi Központ
- Fenntartó székhelye: 7090 Tamási, Szabadság utca 29.

Típusa: közös igazgatású köznevelési intézmény

OM azonosító: 036360

KÖZNEVELÉSI ÉS EGYÉB ALAPFELADATA:

7191 Högyész, Fő utca 1-3.

- általános iskolai nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű iskolai oktatás
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - 1 – 8. évfolyam
 - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - nemzetiségi nevelés-oktatás (nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás (német))
 - integrációs felkészítés
 - képesség kibontakoztató felkészítés
 - egész napos iskolai képzés (1 – 4. évfolyam)
- egyéb köznevelési foglalkozás
 - napközi
 - tanulószoba
- maximálisan felvehető tanulólétszám: 250 fő
- a könyvtári feladatokat a nyilvános könyvtár látja el
- a mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- a testnevelés órák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben , megállapodás alapján

7064 Gyöng, Ifjúsági lakótelep 11.

- alapfokú művészetoktatás
 - zeneművészeti ág (új tanszakok: akkordikus tanszak, billentyűs tanszak, fafúvós tanszak, rézfúvós tanszak, vokális tanszak, vonós tanszak, zeneismeret tanszak)
 - zeneművészeti ág 2 előképző, 6 alapfok, 4 továbbképző
- általános iskolai nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű iskolai oktatás
 - alsó tagozat, felső tagozat
 - 1 – 8. évfolyam
 - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - sajátos nevelési igényű tanuló gyógypedagógiai nevelése-oktatása (értelmi

- fogyatékos - középsúlyos értelmi fogyatékos)
- nemzetiségi nevelés-oktatás (nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás (német))
- integrációs felkészítés
- képesség kibontakoztató felkészítés
- Köznevelési Hídprogram keretén belül zajló nevelés, oktatás (HÍD1)
- egyéb köznevelési foglalkozás
 - napközi
- maximálisan felvehető tanuló létszám: 420 fő
- könyvtár: iskolai
- a mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- a testnevelés órák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben , megállapodás alapján

7064 Gyönk, Rákóczi Ferenc utca 555.

- gimnáziumi nevelés-oktatás
 - nappali rendszerű iskolai oktatás
 - felnőttoktatás - nappali
 - évfolyamok: négy, hat
 - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
 - nemzetiségi nevelés-oktatás (kétnyelvű nemzetiségi nevelés-oktatás (német), nyelvoktató nemzetiségi nevelés (német))
 - maximálisan felvehető tanuló létszám: 270 fő
- könyvtár: iskolai
- a mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem

7064 Gyönk, Rákóczi Ferenc utca 90-91.

- kollégiumi ellátás
 - o externátus
 - o sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi nevelése
 - o német nemzetiségi kollégiumi ellátás
- egyéb köznevelési foglalkozás
 - o tanulószoba
- maximálisan felvehető tanuló létszám: 120 fő

Az intézmény alaptevékenysége:

- * Általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás
- * Különleges gondozás keretében nyújtott ellátás (gyógypedagógiai ellátás, korai fejlesztő képzés, fejlesztő felkészítés)
- * Sajátos nevelési igényű gyermekek általános iskolai nevelése és oktatása
- * Német kisebbségi program szerint történő nevelés és oktatás.
- * Képesség kibontakoztató és integrációs felkészítés
- * Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon: szolfézs, hegedű, zongora, szaxofon, furulya, fuvola, oboa, klarinét, kürt, trombita, gitár, dob, tuba, magánének tantervezése.
- * Iskolai menzás tanulók ellátása
- * *Egésznapos iskola*
- * *Migráns tanulók nevelése és oktatása interkulturális pedagógiai program alapján*
- * Különleges helyzetben lévő tanulók képesség-kibontakoztató felkészítése
- * Tanórán kívüli foglalkozások szervezése:
 - a.) Tanulószobai foglalkozás
 - b.) Felkészítő, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások
 - c.) Iskolai sportköri foglalkozások
 - d.) Tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házibajnokságok, iskolák közötti versenyek, bajnokságok
 - e.) Az intézmény pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozások, tanulmányi kirándulások, környezeti neveléshez kapcsolódó programok, kulturális- és sportrendezvények
 - f.) Az intézmény pedagógiai programjában részletezett hagyományörző programok
- * Oktatást kiegészítő egyéb tevékenység

2. HELYZETELEMZÉS**2.1. Intézményegységek, vagy feladat-ellátási helyek bemutatása****2.1.1. A gyönki általános iskola bemutatása**

A gyönki iskola épülete a 70-es években a körzetesítés idején épült három fázisban, s fogadja a körzet, 14 település (község, falu, pusztá) általános iskoláskorú gyermekeit. A kétemeletes épületben 16 normál, egy kisméretű tanterem, 8 szaktanterem (fizika-kémia, számítástechnika, nyelvi labor, ének, 4 zeneiskolai terem), könyvtár, 1 tornaterem került kialakításra. Egyéb kiszolgáló helyiségek: irodák, szertárak, vizes blokkok, öltözők, műhely, ebédlő.

Iskolánk KRESZ-parkkal és sportudvarral rendelkezik. Az iskola udvarának egy része szilárd burkolatú, melyen Janzer Frigyes térplasztikája látható. Az udvar nagyobb része füves, parkosítása folyamatos. Az épület első emeleti auláját Vecsési Sándor és Bazsonyi Arany festőművészek „seccója” díszíti.

Az iskola bútorzatának karbantartása, cseréje aktuális, lehetőségekhez mérten folyamatos.

Szemléltető eszközeinket folyamatosan gyarapítani és korszerűsíteni kell.

Az intézmény korszerű, számítógépteremmel (internetes hozzáférhetőséggel), valamint nyelvi programokat tartalmazó nyelvi laborral rendelkezik. Az intézmény pedagógusai megismerték az interaktív tábla nyújtotta lehetőségeket, melyek, a szakmai munka színvonalának emeléséhez hozzájárulhatnak. Az audiovizuális eszközök az oktatáshoz biztosítottak, de korszerűsítésükre szükség van. Ezt segíti, a sikeres TÁMOP - pályázat, melyet 2013-ban indít az intézmény. A zeneiskolai képzés hangszer és eszközigényét az igényeknek megfelelően kívánjuk fejleszteni, a meglévő tanulói létszámokhoz, igényekhez megfelelő. A hangszeres jelentős része az iskola tulajdonát képezi. A zeneiskola számára gyakorlótermeket és 1 zenekari termet alakított ki. A zeneiskolai termék hangszigetelése biztosított. A könyvtár jól felszerelt, szolgáltatásaival segíti az oktató-nevelő munka hatékonyságát, bővítése évente szükséges, melyet a korábbi években az intézményi költségvetés biztosított.

A tantermek száma, minősége megfelelő a jó színvonalú oktatáshoz.

Az iskola épülete 2000-ben került teljes külső tatarozásra, ezzel a felújítással, ill. az utóbbi évek szépítő, korszerűsítő munkáinak eredményeként esztétikus környezettel, tágas udvarral várja az idejáró tanulókat. A felújított kézilabdapálya a hozzá kapcsolódó füves területekkel, a 31x16 méteres tornaterem és a konditerem megfelelő feltételeket biztosít a tanulók testmozgásához, a mindennapos testedzés biztosításához.

2.1.2. A högyészi általános iskola bemutatása

Az iskola a Tolna megyei Högyész nagyközség egyetlen alapfokú közoktatási intézménye, mely a kisvárosi hangulatot idéző központ egyik reprezentatív épületében működik.

Az eredetileg is oktatási célra készült épület tágas tantermeivel, folyosóival, nagy udvarával, sportpályáival ideális hely nevelési és oktatási feladatok ellátására.

Az iskola fő profilja a német nemzetiségi nyelvoktatás, mely már az óvodában elkezdődik. Természetesen az általános tanterv szerinti oktatás is választható. A színvonalas nyelvoktatáshoz megfelelő személyi feltételekkel rendelkezik az iskola, képzett nyelvtanárok segítik a nyelvtudás megszerzését.

Néhány éve egésznapos oktatás is folyt. E nevelési-oktatási forma előnye, hogy a tanítási órák és szabadidős tevékenységek délelőtt és délután is zajlanak, az új ismeretek elsajátítására szánt tanóra és napközis foglalkozások aránya optimálisabban oszlik meg, s a gyerekeknek jut idejük és lehetőségük pihenni, játékos és kreatív foglalkozásokon, mindennapi testnevelés keretein belül mozgásos tevékenységeken részt venni.

2.1.3. A Tolnai Lajos Gimnázium bemutatása

A gyönki "Tolnai Lajos" Gimnázium útja a múltból a jövőbe:

A közös Európa gondolata a népek, nemzetek, etnikumok figyelmét a kölcsönös kapcsolattartalmak erősítésére irányítja. Magyarország uniós taggá válása kedvező feltételeket teremtett a kapcsolatrendszerbe való beépüléshez, s ezzel lemaradásunk leküzdéséhez. Az érintkezések legfontosabb eszköze a nyelv!

Parancsolóan adódik a feladat - történelmünkben nem először -, ha kultúránk fel-emelkedését akarjuk, akkor generációk sorának két - illetve többnyelvűvé kell válnia. Ez utóbbi gondolatban - a közös európai eszmeiség mellett - benne rejlik nemzeti kultúránk, nemzeti identitásunk megőrzése is, mert csakis ez a "párhuzamos" előrehaladás válhat hasznára mindenkinek. Tehát az európai rangra emelt magyar nyelv mellé felvesszük a második és harmadik nyelvet, hogy közkinccsé tegyük a humán értékeket. Társadalmi igényként jelenik meg a kétnyelvűség!

Iskolánk fejlődésében - alapításától fogva - megtalálhatók a kétnyelvűség motívumai: A gimnáziumot 1806-ban egy ságvári magyar és egy nagyszékelyi német prédikátor alapította, német nyelvet itt a kezdetektől lehetett tanulni.

1961-től német tagozatos osztály működött, 1978-tól pedig fakultációs rendszerben tanítottuk a nyelvet.

Erre (is) építve alakítottuk iskolánk mai szerkezetét úgy, hogy programunk közép-pontjában a német nyelv tanulása, a német nyelvű kultúra elsajátítása és a nemzetiségi német kultúra (és nyelv) közvetítése szerepel.

1987-től indítunk minden évben egy- kéttanítási nyelvű (magyar-német) osztályt/csoportot. A képzés négy éves, melyben intenzív német nyelvtanulás folyik (felsőfokú vagy középfokú nyelvvizsgálóval az érettségig), és a történelem, a földrajz, a célnyelvi civilizáció, valamint a fizika német nyelven való oktatása - tanulása.

1992-től indítunk minden évben egy hat évfolyamos német nemzetiségi nyelvű osztályt az általános iskola hatodik osztályát végzett tanulóknak. A képzés hat éves, melyben intenzív nyelvtanulás folyik (felsőfokú vagy középfokú nyelvvizsgálóval az érettségig), és lehetőség van a népművelés, a történelem, a földrajz, a fizika, a tánc és dráma és az ének-zene német nyelven való tanulására. Nagy gondot fordítunk a nemzetiségi kultúra ápolására és a hagyományörzésre.

1996-tól a gimnázium az ÖSD (osztrák nyelvvizsga) és a DSD (német nyelvvizsga) magyarországi vizsgáztató helye.

2000-től iskolánkban megyei felkérésre (kollégiumi háttérünk miatt) a tantestület egyetértésével bevezettük a hat évfolyamos diszlexiás képzést. Erre a tagozatra hatodik osztály után veszünk fel tanulókat, akik részképeség-zavarral küszködtek. Fontosnak tartottuk: fogyatékkal élő tanulók kapjanak esélyegyenlőséget, hogy azonos korú társaikkal hasonlóan eljussanak az érettségi vizsgára. Ez a képzés 2014-ben a törvényi szabályozók változása miatt felmenő rendszerben megszűnt. Az utolsó osztály 2019-ben ballagott.

2004-től került bevezetésre a kétszintű érettségi és a 11.-12. évfolyamon a fakultációs rendszert felváltotta az emelt szintű érettségire való felkészítés.

2006-ban színjátszó csoportunk előző években való kiváló szerepléseire alapozva beindítottunk egy drámatagozatot 8. osztályt végzett tanulók számára. Ebbe a tanulócsoporthoz alkalmassági meghallgatás (vers, ének előadása, mozgás/tánc) után veszünk fel tanulókat, akiknek általános gimnáziumi képzése speciális tárgyakkal egészül ki (drámatörténet, drámaelemzés, színpadi játék, színjátszás, beszédtechnika, tánc).

2005-ben iskolánk a Pannon Kaptár Konzorcium tagjaként csatlakozott a HEFOP 3.1.2. pályázathoz, melynek keretében intézményünkben elkezdtük a kompetencia alapú oktatást.

2009-től ez a program a TÁMOP 3.1.4. pályázat keretében folytatódott/folytatódik.

A 207 éves egységes, haladó szellemű oktató-nevelő munkában sok érték kristályosodott ki, és hat napjainkban is. E gazdag pedagógiai-kulturális hagyatékból kiemelkedik a tanárok - tanítványok - szülők jó kapcsolata, a volt diákok hűsége, ragaszkodása az Alma Materhez, valamint a kollégium (volt convictus, internátus) "embernevelő" munkája. A kollégium - szükségszerű feltétel! - sajátos programjával teszi teljessé az iskolai munkát, és hozzájárul a demokratikus, szabad - szuverén személyiség kibontakoztatásához, a "tanulásra" épülő pedagógiai rendszer kiépítéséhez.

A tanári kar nyitott, vállalkozó szellemű. Külön színfolt a vendégtanár működése (német anyanyelvű), aki képviseli, és hatékonyan közvetíti a nyelvet és a kultúrát.

Az iskolánkban az európai szelleműséget erősítik külföldi kapcsolataink Darmstadt, Griesheim, Chemnitz, BadRadkersburg (Ausztria) városok iskoláival.

Környezetünkben törekszünk jó kapcsolatokat kiépíteni, ill. ápolni a környék általános iskoláival (nyelvi levelező kurzusok, kistérségi társulásokba bekapcsolódás, pályázati konzorciumokba bekapcsolódás, rendezvények szervezése ill. fogadása (elsősorban sport, ill. nemzetiségi területen), hiszen ők biztosítják számunkra az utánpótlást. Sportcsarnokunk és sportudvarunk jó sportolási lehetőséget biztosít (kézilabda, foci, röplabda, asztalitenisz).

A gimnázium Gyöng város életére mindig jótékony hatást gyakorolt. A német ajkú lakosság számára is rendkívül fontos volt és fontos ma is intézményünk jelenléte. Szorosan együttműködünk a helyi Német Kisebbségi Önkormányzattal, több közös rendezvényünk van. Úgy gondoljuk, hogy a "kis település" ellenére is tudunk vonzó diákéletet teremteni, kellő műveltséget nyújtani és értékes emberi tulajdonságokat kialakítani tanítványainkban.

Az iskola volt tanítványa, most névadója, a kritikai realista író Tolnai Lajos szellemiségét az intézmény három alappillére:

- a demokratikus szülő – tanár – tanítvány kapcsolatra,
- a kollégium embernevelő munkájára,
- és a tanítványok hűségére

építve negyedik pillérré erősödött :

-a német nyelvoktatásra épített nemzetiségi, illetve magyar - idegen nyelvű program:

**"Itt kezdtem tanulni a valót, talán itt kezdtem tanulni az embert."
(Tolnai Lajos)**

2.1.3. Az intézményben folyó oktató-nevelő munka személyi feltételei

A munkakörök ellátásához többnyire megfelelő iskolai végzettséggel rendelkeznek az iskola pedagógusai.

Továbbtanulási, képzési lehetőségeket, igyekeznek mindegyik iskolában a szakmai, módszertani megújulás, ill. a hiányszakok megszerzése érdekében kihasználni a pedagógusok. Ennek költségeit részben az intézmény költségvetésében részben a továbbképzési összegek terhére tervezzük. Hiányszak Gyöngön az alacsony óraszámú, rajz, technika, és informatika tantárgyaknál, mely évek óta problémát jelent az intézmény szakos ellátottsága szempontjából.

Az intézményben a rendet és a tisztaságot, illetve az adminisztrációs feladatok ellátását, a technikai és ügyviteli dolgozók biztosítják.

Gyöngön, az általános iskolában a fűtő, karbantartó dolgozó látja el az iskolai mikrobusz vezetését és karbantartását is.

2.1.4. Iskolahasználók

Gyöngön a tanulók több mint fele a környező településekről jár be naponta autóbusszal. Högyészen, a tanulók kb. egyharmada bejáró.

A tanulók szociális helyzete, családi háttere változatos, mely kihat a magatartásukra, tanulmányi munkájukra. Évről évre nő a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett, ill. a magatartási és beilleszkedési problémákkal küszködő, szerényebb képességekkel rendelkező tanulók száma.

A képességek közötti nagy különbség miatt mindegyik intézményegységben biztosítjuk a gyengébb tanulók számára a felzárkóztató korrepetálásokat, fejlesztő foglalkoztatásokat, ill. a jobb képességűeknek a szakköri foglalkozásokat, továbbtanulási felvételi előkészítőket. Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók versenyekre történő felkészítésére. A közös élményszerzést, a hagyományok ápolását célozzák meg az egész iskolát átfogó rendezvények: a nemzeti ünnepek, a Mikulás és karácsonyi ünnepség, Márton nap, farsangi karnevál, Nemzetiségi nap, *Föld napja*, *Madarak és fák napja*, anyák napi- és gyermeknapi köszöntés. Kulturális bemutató, Suli-nap, *Hunyadi-napok*, ballagás, nyilvános hangversenyek, osztálykirándulások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok szervezése.

Mindkét általános iskola rendszeresen szervez ill., biztosít helyet nyári táboroknak.

Ezek:

- * Balatoni táborok
- * Hagyományőrző tábor
- * Zenei tábor (külföldön)
- * Integrált kézműves tábor
- * Nyelvi tábor
- * Sí tábor

Ezek a rendezvények segítik a tanulók jobb megismerését, a pedagógus és a szülők közötti partneri kapcsolat kialakítását, a szabadidő kulturált és hasznos eltöltését.

2.2. Az intézmény irányítása, szervezeti felépítése

Az intézmény irányításáért, működéséért az intézményvezető a felelős. Munkáját segítik az intézményvezető-helyettesek, a tagintézmény-vezetők és az Intézményi Tanács. Az intézmény működési rendjét a jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg.

A kibővített iskolai vezetőség részt vesz a tanulókkal kapcsolatos döntések előkészítésében, a szakmai munka tervezésében és ellenőrzésében. A vezetőség tagjai: intézményvezető, intézményvezető-helyettesek, tagintézmény-vezetők, tagintézményvezető-helyettes, munkaközösség-vezetők, gyermekszervezetek vezetői, KT-elnök, DÖK-patronáló tanárok, szakszervezet titkára.

Az iskola vezetési-információs struktúrája megfelelő az intézmény törvényes és szakszerű működéséhez. A kibővített vezetőségi értekezletek havi rendszerességgel kerülnek megtartásra, azok munkaértekezlet jellegét biztosítani kell.

A munkaközösségek

Intézményünkben 10 szakmai munkaközösség működik: nyelvi, nemzetiségi, hagyományörző, kompetenciafejlesztő, alsó tagozatos, reál, komplex, felső tagozat, humán, kollégiumi

Valamennyi munkaközösség legfontosabb célja és feladata a szakmai munka irányítása és fejlesztése, az iskolák együttműködése.

A munkaközösségek előkészítik és megszervezik a különböző szintű versenyeket, felkészítik a tanulókat a versenyeken való eredményes szereplésre.

A pedagógusok tapasztalatcsere céljából bemutató órákat, megbeszéléseket tartanak, segítik egymás munkáját. Véleményezik, értékelik, segítik a gyakorló vagy pályakezdő nevelő munkáját. Törekedni kell az azonos munkaközösséghez tartozó kollégák munkájának összehangolására mindegyik intézményben.

A munkaközösségek együttműködésének leírása az SzMSz-ben található.

3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

3.1. Pedagógiai alapelvek

Küldetésnyilatkozat

Mi az intézmény dolgozói arra törekszünk, hogy a színvonalas oktató-nevelő munkánkat megtartva továbbra is *megőrizzük, s ápoljuk iskoláink hagyományait.*

Tevékenységünk során vezérelvként valljuk a *gyermekközpontúságot*, s igyekszünk kialakítani tanulóinkban a *jólneveltségi szintet*, amely a társadalom számára nemes vonásokkal rendelkező emberré neveli őket. Fontos feladatunk tanulóink felkészítése a magasabb iskolafokokon történő helytállásra (felső tagozat, középiskola); a reális önismerteti szint kialakítása, toleranciára nevelés, a vitakészség fejlesztése; mikro térség igényeinek való megfelelés.

A célok megvalósításában a *demokratizmus elvét alkalmazzuk*, amely elmélyíti azon 3 legfontosabb tartópillér (a gyermek, a szülő, a nevelő) *együttműködését*, amely a külső és belső igényeket, elvárásokat összhangba hozva értékes tulajdonságokkal rendelkező *emberformálást* tesz lehetővé.

Valljuk, hogy csak a *sokoldalú* emberek állják meg helyüket az életben.

Ezért diákjaink tanítása mellett nagy hangsúlyt fektetünk kompetenciáik és személyiségük fejlesztésére is. Ezt a célt szolgálja a szabadidős foglalkozások gazdag kínálata: a nemzetközi projektek. Szeretnénk olyan tanulókat nevelni, akik *megbízhatóak, gyakorlatiasak, kreatívak, kudarcűrők és toleránsak a más iránt* (kisebbségek és fogyatékkal élők elfogadása).

Albert Einstein szavaival értünk egyet:

*„A képzelet fontosabb, mint a tudás,
mert a tudás arra korlátozódik,
amit most tudunk és értünk, de
a képzelet átfogja az egész világot,
és mindazt, amit majd egyszer megismerünk
és megértünk.”*

Mindennapi oktató és nevelő munkánkban a következő alapelveket szeretnénk megvalósítani:

3.1.1. Nevelési alapelvek:

1. Komplexitás elve: intézményeinkben a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása ill. bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges felnőtteket szeretnénk nevelni a ránk bízott fiatalokból.

2. Egyenrangúság elve: demokratikus légkörben, egymás véleményét tiszteletben tartva ill. más véleménye és tapasztalatai iránt nyitottan igyekszünk működtetni a tanár – diák – szülő hármasság partnerségi alapú egységeire alapuló rendszerünket.

A különböző tagozaton tanuló diákok integráltan vesznek részt szabadidős, -, kulturális” - és sportrendezvényeinken, így érjük el, hogy intézményünkben a megkülönböztetés bármilyen formája előfordulhasson.

Nemzetiségi tanulóink identitástudatának erősítésének és elfogadásának elve is fontos értékünk.

3. Tapasztalatszerzés elve: Az intézményünkben tanuló 6 -18 éves korosztály személyiségfejlődését tekintve igen fontos korszakát tölti nálunk. Ez évek alatt szerzett tapasztalataik meghatározóak későbbi életpályájukon. Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természet-tudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. Ehhez kívánunk segítséget nyújtani nagy hangsúlyt fektetve kollégiumi hátterünkre.

4. Következetesség elve: iskoláink régi hagyományait követve szerető, de konzekvensen követelő szigorral kísérjük és segítjük tanítványaink tanulmányait és személyiségfejlődését, gondolván arra, hogy későbbi életükben szabályokat betartani tudó és rendszerető felnőttként tudjanak élni.

5. Motiváció elve: törekszünk arra, hogy tanítványaink önismeretét fejlesszük, önbecsülésüket erősítsük és pozitív példákon keresztül (itt sokat segíthet volt tanítványaink sikeres pályautja) és nyelvtudásuk kihangsúlyozásával vonzó jövőképet alakítsunk ki.

3.1.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egy-

aránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

3.1.2.1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfelegylemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában is.

3.1.2.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

3.1.2.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti független-

ség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

3.1.2.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítástanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3.1.2.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

3.1.2.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -

megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

3.1.2.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

3.1.2.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életére szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terepének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

3.1.2.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versen-géssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

3.1.2.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelő-ségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következménye-it és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonat-kozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmez-hető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mecha-nizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterü-lethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

3.1.2.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értel-mező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a de-mokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kap-csolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülön-böztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és eti-kai jelentőségével.

3.1.2.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szer-kezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a meg-figyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más infor-mációforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározá-sok, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek

alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3.1.3. Didaktikai alapelvek:

A fent említett nevelési célok elérésében a következő didaktikai alapelvek segítik munkánkat:

- rendszeresség és fokozatosság
- tudatosság és szakszerűség
- életkori sajátosságok figyelembevétele
- személyes tapasztalatszerzés
- tanulói öntevékenység
- a kommunikáció elfogadott normáinak megjelenítése
- a hagyományápolás fontosságának elfogadtatása
- kapcsolattartás / szülői házzal, partnerekkel, testvériskolákkal/

3.2. Célok, feladatok, eszközök

Színvonalas oktató-nevelő munkát megtartva, ápolva a hagyományokat, megőrizni és fejleszteni az eredményeket.

A jólneveltségi szint emelése, az esélyegyenlőség biztosítása, a demokratizmus elve alapján.

A gyerek, szülő, nevelő együttműködésének erdősítése.

3.2.1. Tanulóközösség szintjén

Célok:

- * Kialakítani tanulóinkban a jólneveltségi szintet, amely a társadalom számára nemes vonásokkal rendelkező emberré emeli őket.
- * A jelenlegi iskolaszervezet megtartása és ezen belül minden gyermek számára a képességeinek megfelelő differenciált továbbjutás lehetőségének biztosítása.

Feladatok:

Nevelési téren:

1-2. évfolyam:

- erkölcsi értékeke megismertetése, tudatosítása
- viselkedési normák kialakítása (kapcsolatteremtő erő)
- egymás és a másság elfogadásának kialakítása
- kötelesség és feladattudat kialakítása
- „én” tudat fejlesztése (a műveltséghez, tanuláshoz, önmagához való pozitív viszony kialakítása)
- önértékelés alapjainak lerakása, önellenőrzés

Kiemelt területek:

- beszédművelés, kulturált nyelvi magatartás
- közösségi szokások kialakítása, fejlesztése
- játék személyiségformáló szerepének erősítése tanórán és szabadidőben
- mindennapos, kötetlen testmozgás megvalósítása

- óvoda és iskola között átmenet biztosítása – Morzsa tábor, *Mazsola-program*

3-4. évfolyam:

- erkölcsi normák mélyítése (önfegyelem)
- a neveltségi szint javítása a társas kapcsolatok terén
- a képességeknek megfelelő igényszint kialakítása
- tanulási és kommunikációs technológiák elsajátíttatása
- személyiség és jellemformálás erősítése
- önellenőrzés, önértékelés képességének továbbfejlesztése

Kiemelt területek:

- környező világban való eligazodás (közlekedés, fogy.véd.)
- a másság természetessége, elfogadása a konfliktuskezelő technikák alkalmazásával
- közös játék önálló irányítás képessége
- mindennapos kötött illetve kötetlen testedzés

5-8. évfolyam:

- pozitív énkép erősítése, önmegvalósításra nevelés (önismeret, önértékelés fejlesztése)
- a kötelesség és feladattudat továbbfejlesztése
- önfegyelem, tolerancia, mások problémáira való fogékonyság, segítőkészség gyakorlása
- tartalmas emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására való képesség továbbfejlesztése

Kiemelt területek:

- az alsó és felső tagozat közti átmenet biztosítása
- önmegvalósítás mások érdekeinek sérelme nélküli kibontakoztatása
- konfliktusmegoldó képesség fejlesztése, az agresszió csökkentése
- a mi közösségünk elvárásainak megfelelő hangnem elsajátíttatása
- a kortárskapcsolatok viselkedés kultúrájának, kommunikációs szintjének javítása

Megvalósítás eszköze:

- Minden diák részére sikerélményt biztosítunk a képességekhez mért feladatok adásával.
- Rendszeresen és tudatosan alkalmazzuk a pozitív megerősítést.
- Tovább erősítjük az osztályközösségek, szakkörök, a diákönkormányzat szerepét a személyiségformálásban és a közösségfejlesztésben.
- Gyermekközpontúvá tesszük a tanulói önkormányzati rendszert (saját belső struktúrájuk kiépítését segítve információs fórumokat biztosítva számukra.)
- Felelősi rendszert szervezünk és működtetünk.
- Nagyobb hangsúlyt fektetünk a kortárskapcsolatokban a viselkedéskultúrára, a kommunikációs képességek javítására.
- A konfliktushelyzetek megoldását szituációs játékokkal gyakoroltatjuk tanórán és a szabadidős tevékenység során.
- Előtérbe helyezzük a tanulói önállóságot, öntevékenységet.

- Mélyítjük és gyakoroltatjuk az egészség-, környezet- és fogyasztóvédelem, bűnmegelőzés fontosságát, tanórán és azon kívül is (táborokat, tanfolyamokat szervezünk).
- Kiemelten foglalkozunk a pályapedagógiai feladatokkal (üzemlátogatás, tanulmányi kirándulás) önértékelés, tájékozottság, iskolai pályaismeret stb.
- Törekszünk az iskolán kívüli tevékenységeknek a (tábor, tanulmányi kirándulás, közösségi programok) tanulói ismeretszerzést és az egyes gyerek hatékonyabb megismerését segítő formáinak megtalálására, iskolai életbe való beépítésére.
- Mélyítjük kötődésüket a kistérséghez (kapcsolattartás civil szervezetekkel, Gyöng és Hőgyész eredményeinek megismertetése, helyi újságok stb.), hazájukhoz (történelmi évfordulók ünneplése, magyar kutatók, utazók).
- A szabadidő hasznos eltöltésének biztosításával (sportfoglalkozások, versenyek, túrák) törekszünk a sportintelligencia és a csoportkohézió fejlesztésére.
- Szülőkkel való kapcsolattartás mélyítése: kirándulások, iskolai ünnepek, szabadidős programok során.

Oktatási téren:

1-4. évfolyam:

- szilárd alapismeret kialakítása (írás, értő olvasás, számolás)
- alapkészség, képesség életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése
- feladat és szabálytudat erősítése a tevékenység iránti igény jelenlétével
- tanulás módszertani alapok elsajátíttatása
- mozgás, kommunikációs képesség fejlesztése
- logikus gondolkodás fejlesztése és kiterjesztése

5-8. évfolyam:

- a továbbhaladást biztosító ismeretek elsajátíttatása
- a tanulási képességek, a kreativitás, a logikus gondolkodás továbbfejlesztése
- a tantárgyi koncentráció tudatosítása
- szatellitek (választási lehetőség) biztosítása
- tanulás módszertani ismeretek tökéletesítése
- a motoros készségek terén a kognitív motiváció javítása
- orientáció – pályaválasztás előkészítése, segítése
- az értő olvasás, logikus gondolkodás fejlesztése

Megvalósítás eszköze:

- A korszerű, tudományos alapon nyugvó, egymásra épülő ismeretanyag közvetítése.
- Az ismeretanyag súlypontosítása, a minimumok, optimumok pontos meghatározása és tudatosítása.
- Az oktatási módszereknek az adott közösség, illetve az egyén képességeihez való igazítása.
- A tanulási módszerek gyakoroltatása tanórán (az egyéni tanmódszerek kialakításának segítése)
- Az elsődleges rögzítés tanórai biztosítása.
- Játékos feladatok rendszeres alkalmazásával a tanuláshoz való pozitív viszony erősítése.

- Törekvés arra, hogy minden egyes tanuló sikerélményhez való juttatása a képességekhez mért feladatok adásával.
- A tananyag feldolgozásába a tanulók maximális bevonása (az egyéni, páros, illetve csoportmunka gyakoriságának növelése)
- A beszéd, szövegértés, nyelvhelyesség, hallás utáni szövegértés kiemelt szinten való kezelése.
- A magyar irodalom és nyelv, a matematika és az idegen nyelv terén a tantervi anyag optimumának elsajátításához szükséges idő és munkaforma biztosítása.
- Felzárkóztatás és tehetséggondozó foglalkozások választhatóvá tétele.
- Szóbeliség, kommunikációs képesség előtérbe helyezése.
- Taneszközök bővítése az egyéni fejlesztés hatékonyabbá tétele érdekében.
- Számítógép tanulást segítő eszközként való alkalmazásának erősítése.
- Ismeretszerzés, általános műveltség fejlesztése (pályázat, verseny, gyűjtőmunka, projekt, vetélkedő)
- Módszertani eszköztár bővítése, hatékony használata.
- Sportképességek színtereinek minél szélesebb használata (könnyített, ill. gyógytestnevelés, diáksportkör, évszakoknak megfelelő sportágak, sportág specifikus oktatás)

9-12. évfolyam:

A gimnáziumi évek a biológiai és pszichológiai serdülés időszaka. A periódus végére befejeződik a nemi érés, kialakulnak a férfi és női szerepek.

A kamasz emberismereti képessége és önismereti érzékenysége ugrásszerűen megnövekszik. Már a korszak első éveiben erős az igény az önmegismerésre. Meg akarja ismerni képességeit, lehetőségeit, cselekvéseinek motívumait, szeretné elérni, átlépni ezek határait.

Kialakul az autonóm, a felnőttektől hangsúlyosan függetlenedő erkölcsi felfogás. Az önálló véleményalakítás törekvésével függ össze a készen kapott vélemények, nézetek bírálata, a kételkedés, a bizonyítások iránti vágy.

A kamaszok gyors és lényeglátó megfigyelők, néha azonban hajlanak a felületességre, a túlzott általánosításra. Emlékeztük megbízhatóbb és tartósabb lesz.

A serdülő gondolkodása az ún. formális gondolkodás szintjére jut el. Képes elvonatkoztatni a jelenségek konkrét tulajdonságaitól. Ebben a korban már lehetőség nyílik az absztrakt-logikai gondolkodásra, az elvont fogalmakkal, feltevésekkel, lehetséges ítéletekkel végzett műveletekre.

A fogalmak elsajátítása már a gondolkodás útján történik. Az új fogalmak elhelyezése a fogalmi rendszerben, a meghatározások tartalma már nemcsak kézzel fogható, hanem elvont jegyeik alapján is lehetséges. A megfogalmazott törvényszerűségek már elvont és szükségszerű kapcsolatokat fejeznek ki.

A serdülő a jelenségeket két vagy több viszonyítási rendszerben is el tudja képzelni, és ezek alapján következtet. Képes lehetséges (és nem valóságos) problémákból kiindulva megoldási módokat kigondolni.

A problémák megoldásában a lehetőségek módszeres kipróbálásával, a kombinációk alkalmazásával él. Eljut az elvont műveletek végzéséig. Mindez azonban nem jelenti

azt, hogy a kamaszok gondolkodása tisztán elvont szinten mozog. Egyaránt képesek konkrét és elvont jellegű gondolatmegoldásra, amelyben a konkrét és az elvont szintet össze tudják kapcsolni.

A serdülők gondolkodását az érzelmi, motivációs tényezők jelentősen befolyásolják. A nevelési légkör és a személyiségjellemzők ebben az életkorban is fontos szerepet kapnak a kreativitás és a megszokottól eltérő (divergens) gondolkodás fejlesztésében. Ez az ábrándozások és a túlérzékenység kora. Jövőképüket a fantázia és a realitás együtt jellemzi. Az alkotó képzelet erősödése is ezeknek az éveknek sajátja. A felnőttkori alkotóképesség a művészetek és az egyes tudományok terén szintén ekkor bontakozhat ki. A kamaszokat féktelen vitakedv jellemzi. Erre mind a gondolkodás, mind az értelmi fejlődéssel kölcsönhatásban lévő társas fejlődés, kedvező feltételeket teremt.

A biológiai és az érzelmi - lelki fejlődés egyaránt nagy egyéni különbségekkel zajlik. Az életkori jellemzőket rendkívül széles variációs lehetőségekkel színezik az egyéni, személyre szabott sajátosságok. Az értelmi, érzelmi nevelés mellett ebben az életkori szakaszban nagy jelentősége van az erkölcsi nevelésnek, az erkölcsi ítéletalkotás fejlesztésének. Ebben a szakaszban fontos szerephez jut az életút további alakulása, alakítása szempontjából a pályaorientáció. A gimnázium által megteremtett lehetőségek és feltételek csak akkor vezetnek eredményre, csak akkor lesznek tanítványaink fizikailag és szellemileg is egészségesek és fejlettek, ha a pedagógusoknak ebben a szellemben végzett munkáját a szülők egyetértése együttműködése kíséri. Egyik legfontosabb célunk az, hogy az iskola szemléletmódjában a megtanítandó tananyag fontosságát a *gyermek fontossága* váltsa fel; a gyermek képességeinek fejlesztése kerüljön előtérbe, és annak rendelődik alá a megtanítandó tananyag mennyisége.

Azokat a tanulókat várjuk elsősorban az iskola különböző tagozataira:

- akik a perfekt nyelvtudást jövőjük építésében alapvetően fontosnak tartják, és ehhez a gimnáziumban kialakult kedvező nyelvtanulási feltételeket akarják kihasználni,
- akik kötődnek ahhoz a német nemzetiségi kulturális környezethez, amelyet Gyöngyös város és a gimnázium jelent,
- akik részképeség zavarokkal küszködnek (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) és érettségi vizsgára szeretnének felkészülni,
- akik a környékbeli általános iskolákba járnak és általános tantervű gimnáziumi osztályban szeretnék tanulmányaikat folytatni.
- akik érdeklődnek a színjátszás és a drámapedagógia iránt,
- akik az elidegenedett társadalmi környezetből szívesen települnek át gimnáziumi éveikre az iskolához szorosan illeszkedő közösségi szellemű kollégiumunkba
- akik érdeklődnek a kézilabda sportág iránt és vállalják a komoly edzéseket.

Kiemelt célok:

- a nyelvoktatás színvonalának megtartása
- a magyarországi német nemzetiségi kultúra közvetítése és megőrzése
- hagyományőrzés

- az iskola oktatási-nevelési tevékenységének átalakítása a kompetencia fejlesztés irányába
- személyiség-, és önismeret-fejlesztés
- esélyegyenlőség biztosítására törekvés
- hátrányok csökkentése
- sporttevékenységek támogatása
- egyéni ambíciók segítése (dráma-tagozat)
- kollégiumi közösség hatékony működtetése.

Iskolánkban alkalmazott pedagógiai módszerek, eszközök:

- csoportbontás (létszámtól és költségvetéstől függően)
- Projektoktatás (különös tekintettel, de nem kizárólagosan) a projektmunkát igénylő érettségi tantárgyaknál
- prezentációs technikák elsajátíttatása
- egyéni felkészülés segítése (versenyek, nyelvvizsga)
- tanulói önálló referátumra felkészülés segítése
- dramatikus módszerek és technikák alkalmazása
- tanórai differenciálás.

A tanórákba beépítendő új tanulásszervezési eljárások:

- témahét (egész iskolára és kollégiumra kötelező jelleggel évente egy alkalommal december utolsó hetében „Ünnep” címmel)
- kooperatív tanulás
- ötletbörze
- portfóliók készítése.

A XXI. századba lépve új kihívásokkal kell szembenéznünk. Életünk és környezetünk megváltozott, a jövőkép meghatározója a változás állandósága. A mai társadalomban a változás útja a tanulás.

Új tulajdonságokra van szükségünk, megtartva mindazt, ami múltunkból a jövőt orientáló erő és érték.

A változásokhoz a megszerzett széles bázisú általános és szakmai műveltséggel, az állandó tanulás készségével, motivációjával és képességével rendelkező ember tud csak alkalmazkodni. Mindehhez szükséges az egén részéről az önállóság, a kreativitás és innováció, a teljesítő- és cselekvőképesség, hogy megszerzett ismereteit megváltozott körülmények között is képes legyen alkalmazni és kiegészíteni. Szükséges a folyamatos önképzés és szakmai fejlődés igénye.

Az életen át tartó személyes útkeresés önismeretet, önbizalmat, reális jövőképet, a tervezés és rendszerben gondolkodás képességét igényli.

Célunk, hogy:

- Fejlesszük a tanuláshoz szükséges szövegértési és szövegalkotási képességeket, az írott, beszélt és képi kommunikáció legfontosabb elemeit, a szabatos és világos érvelést és önkifejezést.
- A tanulóknak meg kell tanulni a feljük irányuló kommunikáció kritikai szemlélését, elemzését, értelmezését.

- Minden tantárgyban a nyelv helyes használata, a szókincs gazdagítására kell törekedni.
- A képzésben résztvevőknek alkalmassá kell válniuk a realitás megfigyelésére, a fogalmak elemzésére, azok összerendezésére, a racionális gondolatmenet kialakítására.
- Fontos a rendszerben való gondolkodás, a különböző információk között eligazodás képessége.
- Tanulóinknak képessé kell válniuk az egész világra kiterjedő információáramlásba való bekapcsolódásra, a legújabb információszerzési, feldolgozási és átadási technikák használatára.
- Szorgalmazzuk a tanulói aktivitást és hozzásegítjük a tanulót egyéni tanulási stratégia kialakításához, valamint tanulási, tájékozódási módszerek megtanulásához.
- Pontos, fegyelmezett, kitartó önálló munkára, feladatai elvégzésének megszervezésére és munkája ellenőrzésére szoktatjuk a tanulókat – akár egyedül, akár csoportban dolgoznak – az autonómia és a felelősségtudat kialakítása érdekében.
- A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kap az önismeret, a fejlett és reális önértékelés, az önbizalom erősítése, a kezdeményező és vállalkozó készségek, az ítéliképesség az érzelmi intelligencia kialakítása.

A tanár pedagógiai kultúrájának átalakítása, különös tekintettel

- a tanár személyiségére és felkészültségére
- a személyközpontú pedagógiai gyakorlat megszilárdítására
- a gyermekek életkorának megfelelő, támogató pedagógus-szerepkialakítására (tanári kompetenciák).

Mindezen célok elérése, az alapképességek és készségek, valamint a kulcskompetenciák fejlesztése érdekében vezettük be és alkalmazzuk felmenő rendszerben a **kompetencia alapú programcsomagokat** azok nevelési, oktatási módszereivel.

Területek:

- a szövegértés – szövegalkotás
- a matematikai kompetenciák
- nyelvi kompetenciák (német, angol)
- életpálya építés
- IKT

3.2.2. A sajátos nevelési igényű (SNI) tagozat tanulóközössége szintjén

Cél:

Felzárkóztatás, törekvés a nem fogyatékos gyermekek iskolai csoportjaiba történő visszavezetésre.

Feladatok

Nevelési téren:

Bevezető és kezdő szakaszban

- * A feladat- és szabálytudat erősítése.

- * Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése.
- * A saját fejlődési ütem és fejlesztési korlát elfogadása, önismeret alapozása.
- * A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- * A személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése.
- * A pozitív tulajdonságok megerősítése, fejlesztése.

Kiemelt területek:

- * Az óvodás létből az iskolai életformára történő zökkenőmentes átvezetés.
- * Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátíttatása.
- * Alapvető kultúrtechnikák gyakoroltatása, a kommunikáció fejlesztése.
- * A játék megszerettetése, a kortárs csoport felfedezése.
- * Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képesség, a tartós emlékezet fejlesztéséhez.
- * A kulturális, szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, felzárkóztatás, törekvés a nem fogyatékos gyermekek iskolai csoportjaiba történő visszavezetésre.
- * A társas kapcsolatok erősítése az iskolán kívül is.

Feladatok alapozó és fejlesztő szakaszban

- * Az önismeret erősítése, reális kép kialakítása a lehetőségekről, a korlátokról.
- * Az önképviselés, a megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás elsajátíttatása.
- * Az önálló tanulás elsajátíttatása.
- * Egészségmegőrző, környezetóvó attitűd kialakítása.
- * A jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- * A személyiség érzelmi, akarat oldalának stabilizálása.
- * A "másság" elfogadtatása.

Kiemelt területek:

- * Pályaválasztási lehetőségek megismertetése.
- * Felkészítés a továbbtanulásra.
- * Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismertetése, gyakorlása.
- * Felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, a szocializációra.
- * A cselekvőképesség, a tartós munkavégzés, az erőfeszítés és kitartás kedvező feltételeinek megteremtése.
- * A kulturális, szociális hátrányok folyamatos leküzdése, visszavezetés a nem fogyatékos fiatalok korcsoportjaiba. A befogadás, az elfogadás erősítése a szülőikkel, a családdal közösen.

Megvalósítás eszköze:

- ☞ Általános személyiségfejlesztés az egyénre szabott fejlesztési útmutató szerint.
- ☞ Közösségfejlesztés a pedagógus által irányított mozgásos és fejlesztő játékok segítségével.
- ☞ A tananyaghoz kapcsolatosan szerepjátékok, dramatikus játékok felhasználásával.
- ☞ Prevenációs céllal részvétel a Gyermekjóléti Szolgálat programjain (játsszóház)
- ☞ Kapcsolattartás a Kisebbségi Önkormányzattal
- ☞ Közösségi programok szervezése: táborozás, DÖK iskolán kívüli programjai

- ☞ Választható szabadidős foglalkozásokon a nevelési szükséglet kielégítésére tömegsport foglalkozás, számítástechnika foglalkozás.
- ☞ Napi rendszerességgel a tanulók délelőtti és délutáni magatartásának értékelése.
- ☞ Havi rendszerességgel az osztálytermék dekorációjának és tisztaságának értékelése, év végi jutalmazása.

Oktatási téren:

Bevezető és kezdő szakaszban:

- * Pszichés funkciók fejlesztése.
- * A tanuláshoz szükséges alapvető készségek kialakítása.
- * Az alapvető kulturtechnikák megtanulása
- * Megfelelő motiváltság megteremtése.
- * Tanulási szokások következetes kialakítása, megerősítése.
- * Képességfejlesztés, közvetlen érzéki tapasztalatok, tárgyi cselekvés, megismerés útján.
- * A sérült elemi funkciók részleges vagy teljes helyreállítása.
- * Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességfejlesztéshez, a tartós emlékezethez.
- * Felzárkóztatás, törekvés a nem fogyatékos gyermekek iskolai csoportjaiba történő visszavezetésre.

Alapozó és fejlesztő szakaszban:

- * Az alapvető kulturtechnikák eszköz szintű elsajátíttatása.
- * Megismerési módszerek további fejlesztése.
- * Önálló tanulásra, munkavégzésre való törekvés fejlesztése.
- * Tanulók fejlettségének megfelelő differenciált képzés megvalósítása.
- * A súlyos tanulási nehézséget mutatók felzárkóztatása.
- * A megközelítőleg egységes tudásszint elérésének biztosítása.
- * Jól működő képességek fokozott fejlesztése.
- * Sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- * Ismeretbővítés, rendszerezés.
- * Felkészítés a továbbtanulásra.

Megvalósítás eszköze:

- * Továbbépíthető ismeretanyag közlése.
- * A közösség és az egyén képességeihez igazodó differenciált munkavégzés.
- * Hosszabb időkeret biztosítása az alapvető kulturtechnikák megtanulására.
- * Az elsajátított ismeretanyag elmélyítése, gyakorlása.
- * Tanulási képességek fejlesztése az egyénre szabott fejlesztési útmutató szerint.
- * Közvetlen tapasztalatszerzés erősítése (múzeumok, gyűjtemények látogatása).

3.2.3. Szülői közösség szintjén

Cél: Legyenek aktív résztvevői, segítői az intézményi oktató-nevelő munkának.

Feladat:

Biztosítani a szülők egyenrangú nevelőpartnerként való közreműködését és az ehhez szükséges tanári megszólíthatóságot.

A megvalósítás eszköze:

- * Egyensúlyteremtésre törekszünk a szülői elvárások és a gyermeki érdekeket leginkább szolgáló pedagógiai megfontoltság között.
- * Kölcsönös, őszinte, naprakész tájékoztatást adunk az oktatás-nevelés terén.
- * A Szülői Szervezet (mint a szülő érdekérvényesítés eszköze) helyének tevékenységi területeinek kiépítésével – a szülői munkaközösség munkájának integrálásával - tovább keressük az információ-áramlás újabb lehetőségeit, a szülőkkel való együttműködés hatékonyabb formáit.
- * Nagyobb betekintési lehetőséget adunk az intézményben folyó oktató-nevelő munkába (nyílt nap, ünnepeken való részvétel, közös rendezvények: *Szülők bálja*, Sulinap, kirándulás)
- * Folyamatosan tájékozódunk partnereink igényeiről (kérdőív, szóbeli napi kapcsolat)
- * Rendszeres tájékoztatást adunk az iskolát, a gyerekeket érintő kérdésekről, az elért eredményekről, (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás, Szülői szervezet vezetőségi értekezlete, egyéni egyeztetés)

a) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében. (Mivel gimnáziumunk országos beiskolázású, így a családlátogatás az utóbbi időszakban ritka formája a szülőkkel való kapcsolattartásnak.)

b) Szülői értekezlet

- Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra.

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről. Általános iskolában évente egy, a gimnáziumban évente három alkalommal szervezünk nyílt napot,

melyekre leendő tanulókat és szüleiket is hívjuk, hogy ismerkedjenek intézményünkkel.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák, és a nyílt tanítási napok időpontját az intézményi munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkel.

Fontos, hogy a szülői értekezletek, fogadódélutánok, nyílt napok tapasztalatait összesítsék az osztályfőnökök és szaktanárok. A problémákról rendszeresen tájékoztatni kell az iskolavezetést. A megoldandó feladatokat folyamatosan beszélje meg a tantestület.

A szülők is kapjanak érdemi választ az általuk felvetett kérdésekre.

Segíti az intézmény munkáját és javítja a szülőkkel kiépítendő kapcsolatot, ha lehetővé teszi minél több rendezvénybe, tanulmányi kirándulásba való bekapcsolódásukat.

A szülőt az egyes szervezetekben képviselési joggal felruházni csak beleegyező nyilatkozatával lehetséges.

A gimnázium közös hagyományos rendezvényei diákok – szülők – tanárok számára:

- Szecskaavató műsor (október) - 7. és 9. évfolyam
- Szalagtűző ünnepély utáni beszélgetés (december) - 12. évfolyam
- Kollégiumi farsangi műsor és vacsora (február) - 7. és 9. évfolyam
- Ballagási ünnepély (május) - 12. évfolyam

3.2.4. Nevelőközösség szintjén

Cél: A nevelőtestület tudjon megfelelni a társadalmi, mikro-térségi elvárásoknak.

Feladat:

- * Az iskolavezetés munkája elsősorban az iskola közvetlen partnereit szolgálja, és érdekeit képviselje
- * A nevelőközösség munkájának egységesítése és racionalizálása a nevelési-oktatási eszközök és eljárások tekintetében.
- * A munkaközösségek tevékenységének erősítése, összehangolása
- * A kiépült kommunikációs, döntési, szervezési rendszerek működtetése.
- * A tantestület stabilitásának megőrzése a munkamegosztás arányainak további javítása.
- * A globálisan vállalt feladatok közös megvalósítása.
- * Az adott évfolyamszinten, azonos szakon tanítók állandó kapcsolattartása.
- * Kiscsoportos problémamegoldás továbbfejlesztése.
- * Az őszinte, nyílt légkör teljes körűvé tétele.
- * A hagyományápolás és az alkotás vágya igényének megőrzése.

- * A szakmai felkészültség, problémaérzékenység és megoldó képesség (a folyamatos önképzés) szinten tartása.
- * A kulturált és demokratikus véleménynyilvánítási stratégiák továbbfejlesztése.
- * A felelősségérzet – a szavak és tettek következményeinek végiggondolása képességének – erősítése.

Megvalósítás eszköze:

- * Folyamatos szakmai megújulás, önképzés.
- * Egységes nevelési elvek alkalmazására való törekvés.

3.2.5. Az egész napos oktatási rendszerben:

- * *Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése.*
- * *Alapkészségek megszilárdítása.*
- * *A test és a lélek harmonikus fejlesztése.*
- * *A szocializáció folyamatainak elősegítése.*
- * *A szabadidős tevékenységek életkori adottságokhoz igazodó szervezése (Játékvár, Mozdulj, kirándulások, kiállítások)*
- * *Felzárkóztatás és tehetséggondozás (versenyfelkészítés, pályázatok, differenciált házi feladatok)*
- * *A tanulási stratégiák (technikák) elsajátíttatása.*
- * *Az önálló tanulás képességének kialakulását segítő módszerek, stratégiák alkalmazása.*
- * *Egészség és környezeti nevelés kiemelt szinten való kezelése.*
- * *A mindennapos testedzés megvalósítása.*

3.2.6. Az eltérő fejlődésű tanulóknál:

- * Az eltérő fejlődésből adódó hátrányok csökkentése.
- * A pozitív motivációs állapot megteremtése.
- * A tanulók későbbi, a mindennapi életbe való beilleszkedését segítő munkaformák megtalálása.
- * Praktikus ismeretek nyújtása, önálló életvitelre nevelés.
- * A készségfejlesztésre való fokozott odafigyelés.
- * Egyéni segítségnyújtás biztosítása mellett az önállóság kifejlesztése.
- * Az értékelés átalakítása annak érdekében, hogy az a gyerek önmagához viszonyított fejlődését tükrözze.

3.2.7. A tanulószobát igénybe vevő tanulóknál:

- * Az önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése.
- * A tanulási technikák elsajátíttatására való törekvés (tankönyvhasználat, vázlatkészítés, lényegkiemelés)
- * Könyvtárhasználat szorgalmazása irányítással, tanácsadással.
- * A tanulók együttműködési képességének fejlesztése.
- * Felelősi rendszer tudatos szervezése és működtetése.
- * A természeti és társadalmi környezetben elvárható viselkedési normák fejlesztése a kulturált viselkedés szabályainak gyakoroltatásával.

- * Az agresszivitás csökkentése a konfliktusmegoldó képesség továbbfejlesztésével.
- * A szülői házzal közösen a kötelességtudat fejlesztése.

3.2.8.A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek:

- Fegyelemre nevelés, tanórai fegyelem javítása
Eredményes munka csak rendben, zavaró körülményektől mentes tanórai légkörben folyhat.
Egyes foglalkozásokon (testnevelés óra) balesetelhárító – megelőző funkciója van a fegyelmezett munkavégzésnek. A nevelő feladata, hogy ezt mindenkor biztosítsa a zavartalan oktatás érdekében.
A tanórai fegyelmezetlenség visszaszorításának leghatékonyabb eszköze az unalom száműzése, az állandó gondolkodtatás, a tanuló folyamatos részvétele a tananyag feldolgozásában, a munkáltatás, követelés.
- Humanizmus
Tolerancia: a személyes érintkezésben mások gyengéinek elviselése, az eltérő vallási, politikai nézetek elfogadása, a kulturált vitakészség kialakítása fontos feladatunk. Tisztelet mások iránt, bizalom, becsület.
- Munkára nevelés
A tanulók munkája hogy az iskolában képességeikhez mértén teljesítsenek. A következő feladatokat kell szem előtt tartanunk:
A munkára nevelésben elsődleges annak tudatosítása, hogy az szükséglet, az emberi önbecsülés és méltóság biztosítója.
A személyes példamutatás a leghatásosabb eszköz kezünkben.
A munkához való pozitív viszony csak akkor várható el a tanítványoktól, ha az órák érdekesebbek a tanulókat a passzív hallgatói státuszról cselekvő együttműködőké emeli.
A munka megszerettetésének biztosítója lehet a fizikai és szellemi munkafolyamatokkal való ismerkedés során az önálló alkotómunka bármely kismértékű megízleltetése.

4. A SZEMÉLYISÉG ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Iskolánkban folyó nevelőmunkát mindig a **jobbra törekvés, a tanulók „én”tudatának sokoldalú formálására, a gyerek – szülő - pedagógus közötti tolerancián alapuló partneri kapcsolat kialakítására szolgáló új lehetőségek keresése** hatotta át.

Az intézmény nevelőtestülete a szülőkkel hatékonyan együttműködve olyan gyerekeket szeretne formálni:

- * akik szeretetre, megértésre vágyanak,
- * akik igénylik az emberi közelséget, akiknek nemes terveik, céljaik vannak, és készletet éreznek arra, hogy ezeket következetesen megvalósítsák,
- * akik toleránsak a másikkal szemben,
- * akik ösztönzést éreznek az alkotó módon való megújulásra,

- * akiknek a tevékenységét a becsület vezérli.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Célok

- A tanulói személyiség „erejének”, épségének növelése (kompetencianövelő stratégia);
általános: a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése;
konkrét: az esélyegyenlőséget és az egyes tanulók fejlettségét, lehetőségeit, érdeklődését figyelembe vevő nevelés, az egyértelmű elvárások és feladatok oly módon történő meghatározása, amely a gyermeki, a serdülői személyiség méltóságának, önállóságának tiszteletben tartásával párosul.
- A konstruktív életvezetés képességének kialakítása, fejlesztése;
- Az eredményes életvezetéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése;
- A környezetből származó megterhelések, ártalmak csökkentésére irányuló prevenciós feladatok, programok megvalósítására való törekvés;
- A közösségfejlesztő, önfejlesztő magatartás- és tevékenységrepertoár ösztönzése, ezzel párhuzamosan a destruktív megnyilvánulások leépítése;
- A tanulók testi, értelmi, erkölcsi, érzelmi, gyakorlati képességeinek fejlesztése

A személyiség és közösségfejlesztés feladatainak megvalósulását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formái

4.1. A csoportbontások szervezési elvei:

A tanulói személyiség közösségi fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy a pedagógusok oktatómunkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményhez.

- * Az 1. évfolyamtól a tanulók német nemzetiségi nyelvet tanulhatnak képességek szerinti csoportbontásban: egy, ill. két csoportban.
- * A 2013/14-es tanévtől felmenő rendszerben az első, és 5. évfolyamon a szülői igények felmérésének tükrében a csoportbontás így alakul:
 - Nemzetiségi német nyelvet tanuló csoport (heti 6 német óra) - idegen nyelvi csoport (heti 3 nyelvi óra)
 - A szülői igények, valamint a csoportok minimális létszámának függvényében határozzuk meg az indított csoportok számát.
- * Az intézményben a csoportok bontása a létszámok, az oktatott tantárgyak és az infrastruktúrai feltételek függvényében történik fenntartói jóváhagyással. Célunk a csoportos bontással, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére, a tanulók tudásának megalapozására.

- * A szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére egyéni fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk.
- * *Az egésznapos oktatás lehetőséget biztosít az egész napos nevelésre.*
- * Az idegen nyelvi képzésben választási lehetőséget kapnak a tanulók, képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelően választhatnak.

4.2. Tanórán kívüli tevékenységek

Ünnepélyek, megemlékezések és hagyományőrző tevékenységek

Intézményeinkben a tanév folyamán iskolai ünnepeket, megemlékezéseket tartunk:

- Tanévnyitó ünnepély (1. osztályosok fogadása)
- Nemzeti Ünnepek: október 23., március 15.
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Karácsonyi műsor
- Márton Nap
- * Német Nemzetiségi (Kézműves) Nap
- Aradi vértanúkra emlékezés
- Zenei Világnap
- Föld napja
- Madarak és Fák napja
- Egészségnap
- Svábbáli műsor

- Iskolnapok minden év márciusának közepén Tolnai Lajosra megemlékezés alkalmából
- Szecskaavató
- Szalagavató
- Újságírók hétvégéje
- Évenkénti nemzetközi ifjúsági tábor Gyöng testvérvárosaival (Griesheim, Wilkau-Hasslau, Bar le Duc)
- Évente tanár- és diákcsere a Georg Büchner Schule-vel Darmstadtban (Németország)
- Évenkénti váltással diákcsere a chemnitzi (Németország) Agricola Gimnáziummal
- SULINAPOK
- Gyermeknap
- Magyar Kultúra napja

Sport rendezvényeink:

- * alsó – és felső tagozaton SULIKUPA
- * alsó tagozaton szuperbajnokság
- * Tuba Gyula Nemzetközi Ifjúsági Kézilabda Kupa
- * Káspári János Teremfoci bajnokság

Ezeken felül a tanulók különböző műsorokkal részt vesznek a beiskolázási körzet községeinek nemzeti és nemzetiségi rendezvényein, mint például idősök napi köszöntés, vagy a Pünkösdi fesztiválon.

A högyérszi intézményben fontos feladat az iskola névadójának, Hunyadi János emlékének ápolása. Ezt szolgálják az évenkénti megemlékezések a névadó születéséről, haláláról. Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk. Fentiekén túl a tagintézményünk október 23-án, valamint március 15-én községi szintű megemlékezést szervez. A programok tervezése, lebonyolítása során építünk a szülők együttműködésére és cselekvő részvételére.

Tanulószoza

Feladata az együttműködésre építő (kooperatív - interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezés elsajátítása, a tanulási nehézségekkel küzdők segítése, illetve a szocializáció folyamatának elősegítése a szabadidős tevékenység tartalmas megszervezése által. A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, az iskolában a tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon tanulószoza működik.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását a tanórai munkán kívül az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, tanulókörök segítik. Ezek indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt a SZMK, illetve a DÖK véleményének figyelembevételével.

Logopédiai foglalkozás

Az iskola logopédusai segítik azon tanulók tanórán kívüli felzárkóztatását, akiknél beszédfigyelmetlenséget vagy részkepeség zavart állapítottak meg (pedagógus, logopédus, Nevelési Tanácsadó, Tanulási és Képességvizsgáló)

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, önálló életvitelre nevelők, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az intézményben rendszeresen megrendezünk. Emellett természetesen biztosítjuk az iskolán kívüli versenyeken való részvételt a tehetséges tanulók számára. A versenyek, vetélkedők megszervezését, a tanulók felkészítését a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve az egyes szaktanárok végzik.

Rendszeresen megrendezésre kerülő tanulmányi versenyek a gimnáziumban:

- Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek az egyes tantárgyakból
- Általános Iskolai Tanulmányi Versenyek az egyes tantárgyakból
- Német nyelvi műfordítói verseny
- Német nyelvű tolmácsverseny
- Német nyelvi kiejtési verseny
- Gordiusz matematika tesztverseny
- Kenguru matematika tesztverseny
- Varga Tamás matematika verseny
- Zrínyi matematika tesztverseny
- Kitaibel biológia verseny
- Irinyi kémia verseny
- Iplom helyesírási verseny
- Illyés versmondó verseny
- Tolnai Lajos prózamondó verseny
- Diákolimpia versenyei:
kézilabda, kosárlabda, röplabda, atlétika.

Iskolai bajnokságok:

- Kézilabda, kosárlabda, sakk, tollaslabda, foci bajnokság osztályok/kollégiumi csoportok között.
- „Legügyesebb osztály” ügyességi verseny az iskolanapon
- „SULIKUPA”
- „Villámbajnok” egyéni ügyességi verseny a gimnáziumban és a kollégiumban.
- Tuba Gyula Nemzetközi Kézilabda Emléktorna
- Káspári János Kollégiumi Labdarugó Emléktorna

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle osztály, tagozati vagy intézményi szabadidős programokat szervezzenek. (pl. túrák, tanulmányi kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények, önfelkészítő tréningek, stb.). A programok meghatározásában az iskolai a DÖK, illetve a Szülői Szervezet és a nevelőtestület, szakmai munkaközösségek javaslata a meghatározó. A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Lehetőség szerint törekszünk arra, hogy nem csak finanszírozói, de résztvevői is legyenek a programoknak.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A könyvtáros kapcsolatot tart az osztályfőnökökkel, a munkaközösség-vezetőkkel, a szaktanárokkal, a tanulók intenzív egyéni fejlesztése céljából. Könyvtárbemutató foglalkozásokat, könyvtárhasználati ismereteket, nyújtó órákat vezet. Az iskolai munkatervben meghatározott feladatok, oktatási célok megvalósítását (pl. évfordulós események, tanulmányi versenyek, vetélkedők) segíti. *A högyérszi tagintézményben a községi és az iskolai könyvtár közös.*

5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

5.1. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési és magatartási zavarok egyik alapvető oka: a tanuló által megélt kudarc. A kudarc fakadhat részképesség zavarból, s ez beilleszkedési nehézségekhez is vezethet, ha a tanuló nem tud lépést tartani az osztálytársaival a tanulásban.

Kiemelt feladatunk a tanulók közösségi életbe való beilleszkedésének elősegítése, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítése

Tevékenységek:

- Szoros kapcsolat a helyi óvodákkal és a Nevelési Tanácsadóval az „iskola éretlen” tanulók hatékony kiszűrésére
- A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban a tanórai foglalkozás elsődleges célja a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése
- Az egészségügyi és pedagógiai célja a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése
- Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és foglalkozásokon a fogyatékos típusának megfelelő egyéni fejlesztési terv alapján szakember által végzett fejlesztés
- Az osztályfőnök vagy szaktanár a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézség észlelése esetén megkeresi a Nevelési Tanácsadót, illetve a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottságot szakvélemény céljából.
- A szakértői vélemény alapján a tanuló mentesítése az egyes tantárgyakból vagy tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.
- Logopédusok bevonása a súlyos beszédhibák, illetve más jellegű tünetek kezelésébe.
- Egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv alapján – a többiekhez való felzárkóztatás elősegítése
- Az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai tanulás előtérbe helyezése
- A nívócsoportos oktatás biztosítása idegen nyelvből, matematikából és magyar nyelvből az átjárhatóság szem előtt tartásával.
- A felzárkóztató órák szervezése a felső tagozaton a nem kötelező (választható) tanórai foglalkozások keretében.

- Tanulószoza szervezése a felső tagozaton a tanulók rendszeres felkészülésének segítése érdekében.
- Iskolai sportkör működtetése a mindennapi testedzéshez szükséges feltételek megteremtésével.
- A szaktanárok, illetve külső szakértők segítségével speciális programok (pályaorientáció, mentálhigiéné) beépítése az iskola munkarendjébe
- A tanulók kortárs csoporttal való együttműködési készségének folyamatos fejlesztése osztályfőnöki órán a magatartásértékelés (kapcsolatteremtő erő) illetve az osztályközösségi programjai segítségével.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak erősítését szolgáló tevékenységek (szituációs játékok, versenyek, kirándulások) körének folyamatos bővítése.
- Családlátogatások (család, szülői értekezletek, az ifjúságvédelmi felelős illetve szakhatóság bevonásával)
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.
- Az iskolai Szabadidő és sportegyesület tevékenységének támogatása a tanulók szabadidejének hasznos eltöltése érdekében.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése (összefoglaló táblázat)

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A beilleszkedési, magatartási problémák felismerése	Megfigyelés Szociometriai mérés Beszélgetés Családlátogatás	Tanító Osztályfőnök Osztályfőnök Osztályfőnök	Tanév eleje Tanév eleje Folyamatosan Folyamatosan
2. A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése - iskolán belül - iskolán kívül a tanuló speciális szakemberekhez történő irányítása	Személyre szabott feladatok az osztályközösségen belül Irányított beszélgetés Közösségi programok szervezésébe történő bevonás Önismereti csoportok létrahozása tanulószoza	Tanító Osztályfőnök Osztályfőnök Szaktanár Tanító Osztályfőnök Tanító Osztályfőnök Tanító Osztályfőnök	Tanév eleje Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos
3. Értékelés	Megfigyelés Újabb szociometriai mérés		Folyamatosan Tanév vége

5.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tanulók képességeinek, érdeklődésének, adottságainak felismerése, fejlesztése, a tehetség, a képesség kibontakoztatása kiemelt feladataink közé tartozik

Tevékenységek:

- Az egyéni képességekhez igazodó, a tanórai tanulás szervezésénél kiemelt szerepet biztosítunk a differenciálásnak valamennyi tantárgyból.
- Az osztály és évfolyam szinten lehetőséget biztosítunk a csoportbontásra.
- A természettudományos tárgyak oktatásánál az élményszerűség (kísérlet, demonstráció), a kreatív, alkotó gondolkodás szerepét emeljük ki.
- A tanulószoba a szaktanárokkal való együttműködésre épített tanulásszervezési módokat alkalmaz.
- Az egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon differenciált képességfejlesztést, szakköri formában tehetséggondozást (matematika, magyar, számítástechnika, testnevelés, művészeti) biztosítunk
- Az iskolai sportkör belső (tömegsport, asztalitenisz, atlétika, kézilabda) és külső (foci, karate, kosárlabda) szakemberek, bevonásával biztosítja a gyerekek képességeinek optimális kibontakoztatását.
- Tanulóink városi, országos versenyeken való eredményes szereplését egyéni, ill. csoportos felkészítéssel támogatjuk.
- Évfolyam, tagozati, intézményszintű versenyeket, vetélkedőket, bemutatókat szervezünk.
- A művészeti nevelés fejlesztése érdekében énekkart működtetünk.
- A szabadidős foglalkozások – közösségi, intézményi – szervezésénél kiemelt szempont az általános műveltség továbbfejlesztése (színház-, mozi-, múzeumlátogatás)
- Biztosítjuk tanulóink számára a könyvtár, az iskola más létesítményeinek (számítástechnika, nyelvi labor, tornaterem, sportudvar) eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát.
- A továbbtanulást az osztályfőnöki óra keretében szervezett pályaorientációval, illetve külső szakemberek (Munkaügyi Központ, középiskola) bevonásával segítjük.
- Középfokon való helytállásukat nyomon követjük.
- Gimnáziumunk tantestülete, figyelembe véve a hozzánk felvételizők érdeklődési körét, néhány tantárgyra nagyobb súlyt fektet. Intézményünkben ez elsősorban a német kéttannyelvű és nemzetiségi oktatást érinti, illetve a célnyelven oktatott tantárgyak /történelem, földrajz, fizika/ területét. A nyelv minél magasabb szintű, hatékony elsajátításának, az egyes tanulók nyelvi eltérő képességének azonos fejlesztése érdekében az osztályokon belül csoportbontásban folyik a nyelvoktatás. (lassabban haladó- és gyorsabban haladó csoportok). A tehetséges diákok a 11. évfolyamon ÖSD (osztrák), a 12. évfolyamon DSD (német) nyelvvizsgát tehetnek. E két vizsga sikeres teljesítése jelentős motivációt képvisel diákjaink körében.
- A tehetséggondozáshoz jó lehetőséget biztosít a 11.-12. évfolyam specializációs szakasza, aminek különösen megnőtt a jelentősége a kétszintű érettségivel. A 10. évfolyam végén tanulóink érdeklődésüknek, további terveiknek megfelelően jelentkeznek a 11. évfolyamon belépő emelt szintű érettségire felkészítő csoportokba, melyeknek

keretein belül az adott tantárgyból lehetőséget kapnak ismereteik bővítésére, képességeik fejlesztésére.

- A tanórán kívüli **tehetséggondozás** történhet szaktárgyi szakkörök, egyéb szakkörök (újságírás, Ein- Stein, sport, énekkar, színjátszás, kézműves, tánc, stb.), szükség esetén egyéni foglalkozások keretében.
- **A nemzetközi cserekapcsolatok** (testvériskoláinkkal). A német nemzetiségi tagozaton tanuló diákok számára a gyönki tanulmányaik alatt a második évtől legalább egy alkalommal szervezünk cserekapcsolatot egyik testvériskolánkba
- **A projektmunka.**
 - A tehetséggondozás újfajta igényeinek igyekszik megfelelni a projektmunka, amely végezhető tanórai, illetve tanórán kívüli tevékenységként is. A projektmunka lényege, hogy a diákok egy témával, amelyet a tanár, vagy a diák által választ, illetve pályázati kiírásban szerepel, részletesebben foglalkoznak és munkájukról valamilyen produktumot készítenek. Ez lehet írásbeli dolgozat, újságcikk, művészeti alkotás, film, bemutató, kiállítás, stb.
 - A projektmunka eszközigényét (papír, nyomtatás, könyvek) az intézmény biztosítja, a prezentáció elkészítése a tanuló kötelessége.

A projektmunka formái:

- egy adott tantárgyon belül megszervezett, vagy a tantárgyköziség elvét megvalósító feladatsor,
- egyéni, vagy csoportmunka.

A projektmunka előnyei:

- élénkebb a tanuló belső motivációja, mivel érdeklődési körének megfelelően, önként választotta a többletmunkát, így a feladat elvégzésében is kitartóbb a diák,
- alapos, igényes munkát várhatunk a tanulótól, hiszen az önmegvalósítás szándéka miatt dolgozik a projekten,
- hosszú távú tervezést igényel a diáktól a feladat elvégzése, ami segíti kizökkenteni őt a mindennapos kötelesség-számonkérés rendszeréből és hozzásegíti a hosszú távú egyéni célok megfogalmazásához,
- team-munkát igényel a projekt témájának feldolgozása (tanár és diák, diák és diák közös munkája), ami lehetővé teszi, hogy a tanuló megtapasztalja a „munkatárssal” való együttműködés fontosságát és nehézségeit,
- a tanulók a projekt elvégzése során az életnek olyan területeiről gyűjthetnek tapasztalatokat, amelyeket egyébként iskolai keretek között nem lenne lehetőségük,
- a tanulóknak önállóan kell a projektmunkát elkészíteniük és bemutatniuk (a tanári segítség háttér mindehhez), a produktum elkészítéséhez szükséges munkafolyamatokat megtervezni és kivitelezni a sikeres végeredmény érdekében. Ez elősegíti a diákokban a problémamegoldó gondolkodás fejlődését,
- a jól elvégzett, eredményes munka, illetve az egyes részfeladatok sikeres végrehajtása erősíti a tanulóknál az egyéni érvényesüléshez elengedhetetlen belső tulajdonságok, az önbizalom és a magabiztosság megerősödését.

Tanári magatartás a projektmunka során:

- szakmai segítség biztosítása,

- az egyéni bánásmód előtérbe helyezése, ami az egyes tanulók egyéni elképzeléseinek megismerését, illetve az általuk végig járni kívánt megoldási út kapcsán a szükséges korrekciók elvégzését jelenti,
- a tanuló belső motivációjának ébrentartása, hiszen ez biztosítja a folyamatos és igényes munka tartós háttérét,
- kooperációs készség a diákkal, hiszen az egyéni ötletek, megoldási javaslatok csak nyitott, elfogadó légkörben kerülnek felszínre,
- a projektmunka sikeres végeredményét elősegítő lényeges elemek, részleges eredmények, hasznos ötletek kiemelése, /a diák csekélyebb élettapasztalata miatt hajlamos elveszni a részletekben/,
- dicséret, mind a részleges, mind a végeredmény esetében, ha azt a tanuló megérdemli.

A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése (összefoglaló táblázat)

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tehetséges tanulók felismerése	- megfigyelés	Tanítók Szaktanárok	Tanév eleje Folyamatos
	- felmérések	Tanító Szaktanár	Tanév eleje Folyamatos
2. A tehetséges tanulók képességeinek továbbfejlesztése	- differenciálás	Tanító Szaktanár	Folyamatos
	- szakkörök, versenyek	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Folyamatos
	- speciális képzés	Tanító Szaktanár	Folyamatos
	- nívócsoportos oktatás	Tanító Szaktanár	Folyamatos
	- iskolai sportkör	Testnevelő szak- tanár	Folyamatos
	- művészeti oktatás	Zenetanárok	Folyamatos
3. Értékelés	- dokumentumelemzés	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Folyamatos Tanév vége
	- versenyeredmények elemzése	Tanító Osztályfőnök	Folyamatos Tanév vége

	- tanulmányi eredmény elemzése	Szaktanár Tanító osztályfőnök	Tanév vége
--	--------------------------------	-------------------------------------	------------

5.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanuló egyéni fejlettségét figyelembe véve segítenünk kell neki abban, hogy felzárkózhasson tanuló társaihoz

Tevékenységek:

- A Nevelési Tanácsadó véleményére építve a tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztése.
- A fennálló zavarok folyamatos fejlesztése, az egyenetlenségek kompenzálása.
- A sajátos nevelési igényű tanulók szociokulturális helyzetének és fejlettségének megfelelő szintű speciális osztályok szervezése.
- Egyéni továbbhaladás engedélyezése az első évfolyamra felvett tanuló esetén, az ehhez szükséges egyéni fejlesztési terv és egyéni foglalkozások biztosításával.
- Az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai tanulás megszervezése.
- Az észlelés, a kommunikáció, a testséma, az én-kép emocionális fejlesztésének előtérbe helyezése.
- A nivócsoportos oktatás, felzárkóztató órák, tanulószoba szervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások beépítése a nem kötelező (választható) illetve, a tanórán kívüli tevékenység körébe magyarból és matematikából.
- Egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozás szervezése fejlesztő pedagógus bevonásával.
- Logopédusok bevonása a hiányosságok (beszéd és tanulási nehézség) időbeni észlelésével
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni, vagy csoportos használatának biztosítása.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása (összefoglaló táblázat)

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése	- képességek felmérése iskolába lépéskor – prevenció - képességek felmérése az iskoláztatás folyamán megfigyelés dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos át-	Pedagógus, Fejlesztő pedagógus Tanító Osztályfőnök Szaktanár Tanító Osztályfőnök	Tanév eleje Folyamatos Tanév eleje, il-

	tekintése) beszélgetés (gyerekekkel, szülővel) a tanulók tanulási szoká- sainak felmérése	Szaktanár Tanító Osztályfőnök Szaktanár Tanító Osztályfőnök Szaktanár	letve közben Folyamatos Első félév
2. A tanulási kudarc- nak kitett tanulók fej- lesztése (az iskolán belül)	Egyéni fejlesztési terv alapján Differenciált tanóráveze- tés Korrepetálás Napközi, tanulószoba Előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése) Mentesítés bizonyos tárgyak, illetve értékelé- si módszerek alól Kis létszámú csoportok Tanulásmódszertan, ta- nulás tanítása	Pedagógus Fejlesztő peda- gógus Minden pedagó- gus Korrepetálást vezető pedagó- gus tanulószoba ve- zető Tanító Tanító, szakta- nár Iskolavezetés, Tanító Fejlesztő peda- gógus Osztályfőnök	Folyamatos Folyamatos Folyamatos Folyamatos Tanév vége Tanév eleje Folyamatos Tanév eleje Folyamatos Tanév eleje Folyamatos
3. A tanulási kudarc- nak kitett tanulók fej- lesztése (iskolán kívül)	A tanulási zavarokkal küzdő tanulók speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Ta- nácsadó)	Tanító, szakta- nár, osztályfő- nök, gyermek- védelmi felelős	Folyamatos

4. A fejlesztés hatékonysága, értékelés	Tesztek újrafelvétele	Pedagógus, Fejlesztő pedagógus	Tanév vége
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Tanév vége
	Megfigyelés	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Tanév vége
	Tanulmányi eredmények elemzése (dokumentumelemzés)	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Folyamatos Tanév vége
	Beszélgetés (gyerekekkel, szülővel)	Tanító Osztályfőnök Szaktanár	Tanév vége

5.3.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program a gimnáziumban

2000-ben a Tolna Megyei Önkormányzat felkérte az intézményt diszlexiás gyermekek gimnáziumi képzésére és kollégiumi ellátására.

2000 szeptembere óta működik a képzés és a kollégiumi ellátás az intézményben.

A tanulási kudarcnak főként a diszlexiás tanulók vannak kitéve, a speciális szükségleteik miatt. Ezen igények megfelelő kielégítésével lehet csökkenteni a tanulási kudarcokat. A „más fogyatékos” gyűjtőfogalom alá soroltak azok a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok, amelyek háttérében részképesség zavarok, iskolai teljesítmények fejlődési zavara, hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar, a fejlődés pervazív zavara vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. E fogyatékosági csoportban nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek. Az egyes állapotok a tünetek/tünetegyüttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek.

Diszlexiás csoportösszetétel

A csoportba való felvétel feltétele a Tolna Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata. A gyermekek állandó lakhely szerint az ország bármely részéről származhatnak, de az intézmény elsőbbségben részesíti a Tolna megyei speciális tanulási igényű gyermekeket.

Az osztályok és ezáltal a csoportok létszáma maximum 15 fő.

Személyiségjellemzők

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának tudhatók be a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulónál az alábbiak is:

- általában érzékenyebb a meteorológiai változásokra,
- fáradékonyabb az átlagnál, nehezen tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szüksége pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igényli az életét, tevékenységét meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat,
- nyugtalanság, túlmozgások jellemzik.
- a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással (a kieső rész képességgel) kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

A tanuló önmaga is kompenzálni kezdi a sikertelenséget: jó esetben más, a számára könnyebb tantárgyi tevékenységgel, kedvezőtlen esetben extrém magatartással, beilleszkedési zavarral.

A fejlesztés kiemelt feladatai

Diszlexia, diszgráfia esetén

Az olvasás-, írászavarok javításának célja az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze a gyermek kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

Fontos cél továbbá, hogy megismertesse a tanulókat a kompenzatorikus lehetőségekkel. A legsúlyosabb esetekben kompenzálja az olvasásképtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írást segítse gépirással, szövegszerkesztő használatával, a helyesírást pedig a szövegszerkesztő helyesírás-ellenőrző funkciójának működtetésével, illetve a speciális, e célból összeállított fejlesztő programokkal.

Kiemelt feladatok a diszlexiás, diszgrafiás tanulók iskolai fejlesztése során:

- a pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése,
- a testséma biztonságos ismeretének kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás képességének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,

Diszkalkulia esetén

A diszkalkulia a számolási, matematikai képességnek a tanuló intelligenciájához mért gyengesége. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sé-

rülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

E tanulócsoporthoz általában hiányzik a "matematikai érdeklődés", kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. A tanulás folyamán nehezen ismerik fel a számjegyeket, nem képesek azokat a mennyiséggel egyeztetni, vagy számjegy és mennyiség helyes egyeztetésekor a számjegy nevét nem tudják. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A kiemelt speciális teendők:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már "birtokolt" számfogalmakkal építkező számkörökben, a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

Módosul(hat)nak a következők:

Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása terén:

Anyanyelv és irodalom műveltségi területen belül javasolt a következők beiktatása a tananyagba: testséma fejlesztése, vizuomotoros koordináció fejlesztése, grafomotoros fejlesztés, a helyes ejtés, a fonémahallás fejlesztése, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, rövid memoriterek.

Az élő idegen nyelv tanítása a más fogyatékosok e csoportjában sem hagyható el. Javasolt a felmentés helyett a nyelvtanítás auditív módszereit alkalmazni szűkített programmal, méltányos értékelési rendszerrel a helyi tantervekben.

A művészetek műveltségi terület egészüljön ki a komplex művészeti terápiával.

Testnevelés és sport műveltségi területen ugyancsak az első tanévben szenzoros integrációs program és/vagy gyógy úszás, megfelelő személyi és tárgyi feltételek esetén Ayres-terápia, valamint logopédiai ritmika célszerű.

Diszkalkuliás tanulók oktatása terén

A matematika műveltségterület minimális követelményeinek teljesítése kompenzációs lehetőségeket, speciális módszereket, meghosszabbított tanítási időt, gyógypedagógiai segítséget feltételez.

A pedagógiai rehabilitáció a műveltségi területeknél ajánlott funkcionális képességfejlesztő programok külön gyakoroltatásával, elmélyítésével szolgálja az eredményes oktatást. A terápiás egyéni fejlesztő programok mellett lehetőséget (időt) szükséges tartalékolni a betegségek utáni felzárkóztatásra, esetleges tantárgyi anyagrészek elmélyítésére.

Különösen az anyanyelv és a matematika kiemelt gyakorlása fontos.

A pedagógiai rehabilitáció keretében nyílik lehetőség bizonyos kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására (gépírás, szövegszerkesztés, helyesírás-ellenőrzés, rajzprogramok kezelése, számológép használata) is, mivel ezek az eszközök optimálisan egyéni vagy kiscsoportos keretekben használhatók.

A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál a hallás hiánya vagy csökkenése miatt a szokásostól eltér a beszéd, a nyelv és - ennek következtében - a személyiség fejlődése. A tanuló nyelvi kommunikációs szintje az esetek jelentős részében nem korrelál a hallásállapottal, attól pozitív és negatív irányban is eltérhet.

A halmozottan fogyatékos hallássérült (siket, nagyothalló) tanuló hallásvesztéséhez mozgáskorlátozottság, látás-, értelmi fogyatékoság, tanulási, beszéd-, nyelvfejlődési akadályozottság vagy a fejlődés más zavarai társulhatnak.

A halmozottan hallássérült tanuló nevelhetősége, oktathatósága a fentiek következtében súlyosan nehezített.

Logopédiai ellátás

A speciális osztályoknak órarendbe beépített heti 1 (egy) óra logopédiai foglalkozás van csoportosan. Ezen felül a gyermekek a délutáni szabadidejükben illetve a tanulószobai foglalkozásaik alatt egyéni és/vagy kiscsoportos rehabilitációban részesülnek. Ennek beosztása az egyéni érdekek figyelembevételével történik, egyéni órarend készítésével.

Fejlesztő foglalkozások

A tanórák után illetve a tanszobák alatt a gyermekeknek egyéni logopédiai és más fejlesztő foglalkozásaik vannak változó időbeosztással a megfelelő pihenőidő érdekében.

Fejlesztő foglalkozások:

- beszédfejlesztés
- tanulásmódszertan
- gépírás
- téri orientáció fejlesztése
- mozgáskoordináció fejlesztése
- személyiségfejlesztés
- drámapedagógia
- ritmikus mozgás fejlesztése
- anyanyelvi nevelés
- grafomotoros fejlesztés
- kommunikációs tréningek
- szenzoros-integrációs tréningek
- pszichomotoros fejlesztés
- egyéb terápiák

A tartalmi fejlesztés kiemelt területei:

A személyiség fejlesztésében hangsúlyozottan szerepel a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Az anyanyelvi fejlesztés tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a NAT szabályozásához kapcsolódva a sérülés jellege, mélysége, prognózisa, az egyéni speciális szükséglet befolyásolja.

A diszlexiás tanulóknak hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők.

Az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Számítástechnika

Heti 1 tanulószobai foglalkozáson informatikai fejlesztésben részesülnek, mely magában foglalja a számítógépes logopédiai fejlesztést, illetve a tantárgyak speciális megsegítését, vizuális megerősítését. Fejlesztendő terület a számítógépes programok beszerzése, ill. frissítése.

Értékelés

Ezen tanulók értékelése is speciális. A tanulók állandó, azonnali megerősítést igényelnek önkontrolljuk felállításához. Az azonnali visszacsatolás segíti őket személyiségük fejlődésében, és a pozitív megerősítés önbizalmukat is erősíti.

Tanév végén logopédiából szöveges értékelést kapnak, mely tartalmazza a fejlődést saját eredményeikhez mérten, illetve a következő legfontosabb kiemelt területeket.

A Pedagógiai Szakszolgálat javaslatára felmentést kapnak a helyesírás értékelése alól, ill. idegen nyelv tanítása vagy értékelése alól.

5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociokulturális háttérből és fejlettségéből, illetve bármilyen okból hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkóztatásának, beilleszkedésének segítése

Cél: segíteni azon tanulók

- beilleszkedését,
- ismeretelsajátítását,
- egyéni ütemű fejlődését, akik
- szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- családi mikrokörnyezetükből adódóan hátrányos helyzetűek
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyermekek)
- munkanélküli szülők gyermekei
- átmenetileg hátrányos helyzetűek
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Tevékenységek:

- Az iskola pedagógusai részt vesznek a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Szoros kapcsolatot tartanak a polgármesteri hivattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
- A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezik, hogy az igazgató indítson eljárást rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására.
- Szükség esetén kéri a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtását.
- A nevelők, az ifjúságvédelmi felelős és az iskolavezetés együttműködik a tanulók szociális helyzetén alapuló döntések előkészítésében.
- Sajátos nevelési igényű tanuló esetén az intézmény biztosítja a gyermek állapotának megfelelő teljes ingyenes ellátást.
- Az iskola térítési, illetve tandíj fizetési kötelezettséget csak a fenntartó által előírt területeken alkalmaz.
- Az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások körét a helyi igényeknek megfelelően alakítja: nívócsoportos oktatás, a felzárkóztató órák, napközi otthon, a tanulószoba.
- Kollégiumi elhelyezés; tanulószoba; externátus;
- A szülők, a családok nevelési gondjainak segítése;
- Logopédia ellátást biztosít nyelvi kifejező készségben elmaradottak fejlesztésére.
- Lehetőséget teremt az iskolai könyvtár, számítástechnika, tornaterem, valamint az iskola más létesítményeinek és eszközeinek egyéni és csoportos ingyenes használata.
- A tankönyvellátás helyi rendje, melyet az SZMSZ szabályoz.
- Pályázati és alapítványi források biztosítása a tanulmányi kiránduláson és a táborokon való részvételhez.
- A továbbtanulás irányítása, segítség, pályaorientáció, illetve külső szervezetek (Munkaügyi Központ, Nevelési Tanácsadó) bevonásával.
- A középiskolában megszervezzük a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatokat.

A szociális hátrányok enyhítése (összefoglaló táblázat)

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. A szociális hátrányok feltárása	Megfigyelés	Tanító Osztályfőnök Ifjúságvéd.fel.	Tanév eleje Folyamatos
	Beszélgetés gyerekekkel, szülővel	Tanító Osztályfőnök Ifjúságvéd.fel.	Folyamatos
	Családlátogatás	Tanító Osztályfőnök Ifjúságvéd.fel.	Folyamatos
2. A szociális hátrányok enyh-	Szervezett tanórán kívüli foglalkozások	Iskolavezetés	Tanév eleje

hítése	Egyéni bánásmód	Minden pedagógus Tanító	Folyamatos
	Gyermekjóléti szolgálattal kapcsolattartás	Osztályfőnök Ifjúságvéd.fel. Tanító	Folyamatos Folyamatos
	Mentálhigiénés programok	Osztályfőnök	
3. Értékelés	Megfigyelés	Tanító Osztályfőnök Tanító	Tanév vége Folyamatos
	Helyzetelemzés	Osztályfőnök Ifjúságvéd.fel.	Tanév vége

A program távlati ütemterve (évi program):

Időpont	Feladat	Felelős
Március- április	A hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása A hátrány meghatározás	
Május	A tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre	
Szeptember	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése	
Október- június	A tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint	
Május	Eredmények számbavétele Fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre	

5.5. a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Feladatunk a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése. Az intézmény pedagógusai, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel hatékonyan együttműködve részt vesznek a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység megvalósításában

5.5.1. A gyermek- és ifjúságvédelem célja iskolánkban

Általánosan valamennyi tanuló esetében:

Minden gyermekre kiterjedő pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi, érdekvédelmi tennivalók biztosítása, a gyermek egészséges testi és szellemi fejlődése érdekében.

Rászorultság alapján a tanulók egy részénél:

A nehéz élethelyzetbe kerülő, illetve különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeknek speciális gondozása szakemberek segítségével.

A gyermekvédelem alanyai intézményünkben:**Hátrányos helyzetű gyermek**

Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat elsősorban szociális, kulturális téren.

Segítséget jelent rövidebb, hosszabb ideig tartó támogatásuk, anyagi segélyezésük, lehetőség szerint társadalmi integrációjuk.

Veszélyeztetett gyermek

Testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja. Kialakulásához vezető tényezők: a családra, szűkebb társadalmi környezetre jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, valamint a családban a devianciák halmozott előfordulása (alkohol, drog, brutalitás, bűncselekmény).

Segíteni tartós, szakemberek által nyújtott támogatással lehet, hogy életesélyeik, fejlődési lehetőségeik javuljanak.

Beteg gyermek

Valamilyen fejlődési rendellenesség vagy speciális egészségkárosodás miatt általában hosszantartó segítségre szorul. Ilyen például az epilepsziás, szívbeteg, cukorbeteg, asztmás, vagy liszt-érzékeny gyermek.

Kiemelt gondoskodást és állandó odafigyelést igényelnek! Kollégiumunk saját konyháján törekedni kell a cukorbeteg, ill. laktóz-, vagy liszt-érzékeny tanulók megfelelő étkeztetésére.

Nehezen nevelhető gyermek

Értelmi fejlettsége nem tér el korosztálya átlagától, de valamilyen enyhébb fokú biológiai károsodás vagy kisebb pszichés sérülések miatt tanulási, magatartási zavarokat mutat.

Általában átmeneti segítséget igényel, mert a szülőkkel való együttműködés és a mentálhigiénés támogatás az esetek többségében eredményhez vezet.

Szociálisan inadaptált gyermek

Értelmi fejlettsége nem tér el korosztálya átlagától, de a felnőttekhez való viszonyában és a kortársakhoz való viszonyában zavar van. Olyan viselkedési rendellenesség, amely a társas viszonyok zavarára épül.

Segítésük nagy pedagógiai tapintatot igényel. Feszültségük oldása, önértékelésük javítása, foglalkoztatásuk a pozitív tulajdonságaikra építve jó eredményhez vezethet.

Felderítés és az okok kezelése:

A felderítés alapfeltétele, hogy az osztályfőnök ismerje, a szaktanár pedig törekedjék megismerni a gyermek személyiségét, háttérét, környezetét, baráti- és kortársi kapcsolatait. Lényeges, hogy a felderítés után a jelzés időben kerüljön a megfelelő szervezethez. A késedelmes beavatkozás gyakran nagyon súlyos következményekkel jár.

Tevékenységek:

- A tanulókkal kialakított személyes kapcsolatok, valamint a családlátogatások segítségével a gyermek - és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése.

- Az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős szerepet vállal a feltárt problémák megoldásában (szükség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat bevonásával)
- Az iskolavezetés az ifjúságvédelmi felelőssel együttműködik a területileg illetékes Nevelési Tanácsadóval, Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, a polgármesteri hivattal, a rendőrséggel, a bírósággal, az ügyészséggel, a gyermekorvossal, a védőnőkkel továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel (egyházakkal, alapítványokkal) a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzése és megszüntetése érdekében.
- A gyermekvédelem céljainak megvalósítása érdekében felzárkóztató és tehetség-gondozó foglalkozásokat biztosítunk.
- A tanulmányok során fellépő, illetve az indulási hátrányok csökkentése érdekében egyéni fejlesztést, felzárkóztatást biztosítunk.
- A differenciált oktatás és képességfejlesztés során figyelembe vesszük a tanulók egyéni, sajátos helyzetét.
- Az önértékelés a pályaválasztás segítése érdekében osztályfőnök órákon, illetve külső szakemberek bevonásával segítjük a pályaorientációt.
- Az intézmény ifjúságvédelmi felelőse rendszeres csoportos (szülői értekezlet, osztályfőnöki óra) illetve egyéni tanácsadást (fogadóóra) tart a szülőknek, tanulóknak.
- Tanórán, illetve tanórán kívül egészségvédő és mentálhigiénés programokat szervezünk.
- Osztályfőnöki órákon a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével kiemelt szerepet kap a családi életre történő nevelés.
- Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók esetében a napközis, illetve tanulószobai foglalkozásokon való részvételre.
- Közreműködünk az iskolai étkezési lehetőségek kedvezményes igénybevételéhez szükséges támogatás igénylésében. Szükség esetén kezdeményezzük a rendszeres gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátásként való folyósítását.
- Rendszeresen egészségügyi szűrővizsgálatokat tartunk.
- A tanulók szociális helyzetének javítására az osztályfőnök javaslata alapján segély, természetbeni támogatás megítélését javasoljuk.
- A szülőkkel való együttműködés során (szülői értekezlet, családlátogatás, fogadóóra) rendszeres tájékoztatást adunk azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, ahova a családok problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- A tanulók szabadidejének szervezése során kiemelt figyelmet fordítunk a veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetűek programokba való bevonására.
- Az igazgató a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, illetőleg a gyermek önmaga által előidézett súlyos magatartás esetén hatósági eljárást kezdeményezi.

Milyen ügyben?	Kitől?	Ki kérheti a segítséget?
Ingyenes menza	Polgármesteri hivatal, jegyző, ügyintéző	Szülő, törvényes képviselő, iskola
Nevelési problémák, viselke-	Nevelési tanácsadó, gyer-	Szülő, törvényes képviselő,

dés-, teljesítmény- és kapcsolatzavar	mekpszichiátria	iskola
Családi konfliktusok, életvezetési problémák	Gyermekjóléti szolgálat	Iskola, törvényes képviselő, szülő
Védő-óvó intézkedések kérése	gyámhatóság	Iskola, nevelési tanácsadó
Segélyek bármilyen formája	Polgármesteri hivatal, gyámhatóság ill. szociális osztály	Szülő, iskola, gondozó, törvényes képviselő
Intézeti elhelyezés kezdeményezése	Polgármesteri hivatal, gyámhatóság	Iskola, szülő, rokon, törvényes képviselő, nevelési tanácsadó, családsegítő központ
Állami gondozásba vétel kezdeményezése	Polgármesteri hivatal, gyámhatóság	Iskola, szülő, rokon, törvényes képviselő, nevelési tanácsadó, családsegítő központ
Kiskorú szökése, csavargása esetén	rendőrség	Szülő, iskola, törvényes képviselő
Kiskorú bűnelkövetése esetén	rendőrség	Szülő, iskola, törvényes képviselő
Kiskorú alkoholizálása, kábítószer élvezete esetén	Házi orvos, nevelési tanácsadó, gyermekpszichiátria	Szülő, iskola, törvényes képviselő
Kiskorú súlyos veszélyeztetése, bántalmazása, abuzusa	Házi orvos (látélet), rendőrség	Szülő, iskola, törvényes képviselő, bárki
Öngyilkossági szándék, kísérlet esetén	Nevelési tanácsadó, gyermekpszichiátria	Szülő, iskola, törvényes képviselő, bárki

6. A PEDAGÓGUSOK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

6.1. A pedagógusok legfontosabb feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- az osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,

- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló (digitális) vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz a szaktárgyi munkaközösségek munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

7. A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

Feladatunk az intézményi közösségek tevékenységének összefogása, a kapcsolattartás rendszeres formáinak (értekezlet, fórum, bizottsági ülés, nyílt nap, fogadóóra stb.) kidolgozása, továbbfejlesztése, realizálása. Az egyes közösségek részvételi, javaslattételi, véleményezési, egyetértési, döntési jogkörének gyakorlásához szükséges feltételek biztosítása.

Alkalmazotti közösség:

- A teljes alkalmazotti közösséget az intézményvezető hívja össze mindazon esetekben, amikor ezt jogszabály előírja, vagy az intézmény működését érintő kérdések tárgyalására kerül sor.
- A nevelőtestület és az intézmény szakmai munkaközösségeit a pedagógus munkakörrel rendelkező közalkalmazottak alkotják. Tevékenységükkel és kapcsolattartásuk módjával az SZMSZ önálló fejezete foglalkozik.
- Az intézmény nem pedagógusképesítésű alkalmazottainak közösségét, kapcsolattartásukat az igazgató helyettesek szervezik. A közalkalmazottak munkaköri leírásuk szerint közvetlen kapcsolatot tartanak az intézmény dolgozóival.

Tanulóközösség:

- Az osztályközösség, mint az intézmény diákönkormányzatának legkisebb egysége, küldöttet delegál az intézmény diákönkormányzatának vezetőségébe. Az osztályközösség ily módon önmaga diákképviselőtéről dönt. Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, az igazgatóhelyettes javaslatát figyelembe véve. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok mikro értekezletének összehívására.
- A tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
- Az intézmény diákönkormányzatának a tanulóközösség által elfogadott, a nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési rendje az egyéb intézményi dokumentumok, közé tartozik.
- A diákönkormányzat tevékenységét az iskolai diákmozgalmat segítő tanár támogatja és fogja össze. A diákönkormányzat az említett pedagóguson keresztül érvényesítheti jogait, fordulhat az iskola vezetőségéhez.
- A diákközgyűlés (iskolagyűlés) az iskola tanulóinak legmagasabb tájékoztató-tájékoztató fóruma, amely a tanulóközösségek által megválasztott küldöttekből áll. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait.
- Az intézmény tanulói közös tevékenységük megszervezésére – a Pedagógiai Programban meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre. Az intézményben működő diákköröket az igazgatóhelyettesek tartják nyilván.
- A tanulók szervezett véleménynyilvánításának formái:

- * a diákönkormányzat vezetőségének megbízottja képviseli tanuló társait az iskola vezetősége, a nevelőtestület, valamint a Szülői Szervezet értekezleteinek vonatkozó napirendi pontjainál,
- * az osztályközösségek a problémák megoldására megbízott diákjaik révén képviselik a tanuló csoportot az intézmény vezetőjénél,
- * a tanulók gondjaikkal, kéréseikkel közvetlenül is felkereshetik az igazgatót.

Szülői közösség:

A szülők meghatározott jogaik érvényesítésére, a kötelességük teljesítése érdekében munkaközösséget hoznak létre. A szülői munkaközösség dönt saját szervezeti és működési rendjéről, képviseléről (Szülői Szervezet stb.)

A gyermekközösségek (osztályok, csoportok) szülői munkaközösségével a kapcsolatot közvetlenül tartja a gyermekközösségért felelős pedagógus (osztályfőnök).

A szülői munkaközösségek véleményét, javaslatait az osztályfőnök, a szülői munkaközösség vezetői, vagy a Szülői Szervezetelnöke juttatja el az intézmény vezetőségéhez.

Az intézmény a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart az éves munkatervben rögzített, faliújságon kihirdetett, az általános munkaidőn túli időpontokban (szülői értekezletek, fogadóórák) valamint, rendszeres írásbeli tájékoztatást ad (a gyermekek tájékoztató füzetében, lehetőségek szerint az „internetes napló”-ban).

Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményvezető, az SZM elnöke, (az osztályfőnök egyetértésével) ill. az osztályfőnök – a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

Az osztályfőnök megbízatása alatt szükség szerint végez családlátogatásokat.

A veszélyeztetett tanulók látogatásában az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködik.

8. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK

8.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek:

1. A vizsgák típusai

- **Osztályozó vizsga:** egyéni tanrend szerinti tanuló, előrehozott érettségi vizsga, hiányzás miatt.
- osztályozó vizsgát tesz az a tanuló,
 - * akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és nem osztályozható, ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. (a tanuló csak eredményes osztályozó vizsga letételével folytathatja tanulmányait magasabb évfolyamon),
 - * akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át elérte
 - * aki vendégtanuló,
 - * aki rendszeres iskolába járás alól felmentett.

A rendszeres iskolába járás alóli felmentés legfeljebb egy tanévre szól. A tanuló a tantervi követelmények teljesítéséről osztályozó vizsgán tesz tanúbizonyságot.

* aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít és eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

- **Különbözeti vizsga:**

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki

- * tanulói jogviszonya létesítését más iskolatípusból átvétellel kéri,
- * eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik,
- * tanulmányait valamely tantárgyból a már működő emelt szintű csoportban kívánja folytatni.

- **Javítóvizsga:** év végén 1, 2, 3 tantárgyból elégtelen osztályzat esetén, vagy ha az osztályozó vagy különbözeti vizsgán számára felrőható ok miatt nem szerez érdemjegyet.

- **Pótló vizsga:** ha a vizsgán a tanuló számára fel nem rőható ok miatt nem szerez érdemjegyet.

- **Érettségi vizsga:**

azon középiskolai tanulóknak, akik a középiskolában nem az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelettel módosított 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelettel kiadott Nemzeti alaptanterv (a 2020-as Nat) szerint folytatják tanulmányaikat, azaz **a 9. évfolyamot 2020. szeptember 1-je előtt kezdték meg, a 2023. évi október-novemberi érettségi vizsgaidőszakkal bezárólag a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet 2020. október 31-én hatályos követelményei szerint kell érettségi vizsgáikra felkészülniük, és érettségi vizsgát tenniük.**

(Az érettségi vizsga teljes folyamatát az érettségi vizsgaszabályzat határozza meg.)

2. A vizsgák időpontjai

- **Javítóvizsga esetén:** augusztus 15-31-ig.
- **Osztályozó vizsga esetén:** a félévi és az év végi osztályozó értekezlet előtti egy hét. Különbözeti-, pótló- és előrehozott érettségi miatti osztályozó vizsga időpontjáról az igazgató/tagintézmény-vezető dönt.

3. A tanulónak kell kérvényt beadni különbözeti vizsga, előrehozott érettségi miatti osztályozó vizsga és pótló vizsga letétele esetén.

4. A tanuló tájékoztatása

Az igazgató/tagintézmény-vezető minden vizsgatípus esetén írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt a vizsga helyéről, idejéről, a napi vizsgatárgyakról és a vizsga típusáról (írásbeli, szóbeli, gyakorlati).

5. A vizsgabizottság

Minden vizsga, bizottság előtt történik, amely legalább három főből áll: egy elnök, egy kérdező tanár, egy tag, lehetőség szerint, aki az adott tantárgy tanítására jogosult. A vizsgabizottság tagjait az igazgató bízza meg.

5. A vizsga menete

- A tanulónak legalább a vizsga kezdete előtt tíz perccel meg kell jelennie. Vizsga 8 és 17 óra között lehet.
- Írásbeli vizsga esetén tantárgyanként 60 perc a rendelkezésre álló idő. Egy nap legfeljebb három tantárgyból tehet a tanuló írásbeli vizsgát. A vizsgák között a tanuló kérésére 10-30 perc szünetet kell biztosítani.
- Szóbeli vizsga esetén egy nap legfeljebb három tantárgyból vizsgálhat a tanuló. A vizsgázó tételt húz, a felkészülési idő 30 perc, a felelet ideje 15 percnél nem lehet több. Amennyiben a tanuló a húzott tétel anyagából teljes tájékoztatlanyságot mutat (felelete elégtelen), az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Két szóbeli vizsga között a tanulónak legalább 15 perc szünetet kell biztosítani, amely idő alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

Szabálytalanság

Az írásbeli-, szóbeli-, gyakorlati vizsgán történt szabálytalanság esetén a felügyelő tanárnak, a vizsgabizottságnak és az igazgatónak a 20/2012. EMMI rendelet 24. A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok című fejezetben leírtak szerint kell eljárni.

6. Az írásbeli vizsga feladatsorát és a szóbeli vizsga tételsorát a kérdező tanár állítja össze az igazgató/tagintézmény-vezető által megadott határidőig. Az osztályfőnök gyűjti össze és adja le az iskolatitkárnak, ill. a tagintézményvezető - helyettesnek.

Az írásbeli- és gyakorlati vizsga tanára, a szóbeli vizsga elnöke az igazgató által megadott időpontban az iskolatitkártól, ill. a tagintézményvezető –helyettesétől veszi át a vizsga dokumentumait, és azokat kitöltve, aláírva, a kijavított írásbeli dolgozatokat mellékelve, a szóbeli vizsga minden anyagát mellékelve az iskolatitkárnak, ill. a tagintézményvezető –helyettesnek adják le. Az osztályfőnök a vizsga eredményeit köteles a dokumentumokba beírni.

A szóbeli jellegű gyakorlati vizsgán (pl. testnevelés) a szóbeli szabályai szerint kell eljárni.

7. Független bizottság előtti vizsgára jelentkezés

A félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig vagy a hiányzás miatt osztályozó vizsgát tenni köteles tanuló a döntést követő öt napon belül vagy a javítóvizsgára utasított tanuló a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy független vizsgabizottság előtt tegyen vizsgát.

Jelen vizsgaszabályzatban nem szereplő esetekben a 20/2012. EMMI rendelet 24. A tanuló tevékenységének, munkájának pedagógiai értékelésével kapcsolatos szabályok fejezetben leírtak szerint kell eljárni

8.2. Vizsgák értékelése

Ha a vizsgatárgy vizsgája több vizsgarészből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészből legalább 10%-ot kell teljesítenie ahhoz, hogy a vizsgatárgyból a teljesített százalékték alapján legalább elégséges osztályzatot kaphasson.

Az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

85-100%	elérése esetén	jeles (5)
70-84%	elérése esetén	jó (4)
50-69%	elérése esetén	közepes (3)
30-49%	elérése esetén	elégséges (2)
0-29 %	elérése esetén	elégtelen (1)

9. TANULÓI JOGVISZONY, FELVÉTELI ELJÁRÁS, TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

9.1 Tanulói jogviszony

A tanuló - beleértve a magántanulót is - az iskolával tanulói jogviszonyban áll. Tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, melyről az iskola igazgatója dönt. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

9.2. Az intézménybe jelentkező tanulók felvételének elvei

- * Az iskola beiskolázási körzetéből - melyet a fenntartó határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
- * A gimnáziumban tanulói jogviszonyt létesíteni a mindenkori tanév középiskolai felvételi eljárás rendjéről szóló miniszteri utasításban megadott előírás szerint lehet.
- * A 6 évfolyamos képzésben az eredményesen befejezett 6. osztály, a 4 évfolyamos képzésben az eredményesen befejezett 8. osztály után iratkozhatnak be a tanulók. Felvételüknél tanulmányi eredményüket vesszük figyelembe
- * A német nemzetiségi nyelvet tanulók szülei írásban kérik a nemzetiségi kétnyelvű oktatás biztosítását.
- * Tanév közben vagy a felsőbb évfolyamokra az igazgató által kijelölt tantárgy/ak /ból vizsgabizottság előtt letett eredményes különbözeti vizsga után lehet beiratkozni a gimnáziumba.
- * Tagozatok közötti átlépés az eltérő tanterv szerint oktatott tantárgyakból letett különbözeti vizsgák után lehetséges.
- * Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje az első évfolyamra történő felvételét. A beiratkozásakor be kell mutatni:
 - A gyermek születési anyakönyvi kivonatát.
 - A gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt.

- A nevelési tanácsadó felvételét javasló szakvéleményét (ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta).
- Szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról - a szakmai munkaközösség, annak hiányában a nevelőtestület véleményének kikérésével - az igazgató dönt. A nemzetiséghez tartozó jelentkezőt azonos feltételek esetében előnyben kell részesíteni, a nemzetiségi nevelés-oktatást is folytató iskolába vagy osztályba fel vagy át kell venni.

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra az állami intézményfenntartó központ által meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

A további felvételi kérelmeket az intézmények szabad kapacitása alapján, az intézmény igazgatója bírálja el, a PP további bekezdéseinek, ill. a Köznevelési tv. vonatkozó szabályainak figyelembe vételével.

A kormányhivatal határozza meg, és teszi közzé az iskolák felvételi körzetét.

- * A 2 - 8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:
 - Az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt.
 - Az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
- * Az emelt szintű idegen nyelvi-csoportba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tenni. A felvételtől vagy elutasításról a munkaközösség vezetővel történő egyeztetés után az iskola igazgatója dönt.
- * Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről:
 - A szülő kérésére az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
 - Ha a körzeten kívül lakó tanuló az 1. évfolyamra jelentkezik, azt a tanulót kell előnyben részesíteni, akinek a testvére az iskola magasabb évfolyamának tanulója.
 - Az iskolában dolgozók gyermekeinél a körzethatárt nem vesszük figyelembe.
- * A döntésről a szülőt értesíteni kell.

9.3. A tanulói jogviszony megszűnése

A tanulói jogviszony megszűnésére az oktatással kapcsolatos magasabb szintű jogszabályok előírásai az irányadók.

A 12. évfolyam eredményes befejezése után a tanulók a kötelező és választott tantárgyakból közép- illetve emelt szintű nemzeti, etnikai kisebbségi nyelvű és két tanítási nyelvű érettségi vizsgát tehetnek.

10. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

10.1. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskolában az oktató munka során a készségi tárgyak kivételével elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használunk a tananyag feldolgozásához, melyet a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. torna-felszerelés, rajzfelszerelés)

A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai

Az iskolai tankönyvellátás legfontosabb feladatai: a tankönyv beszerzése és a tanulókhöz történő eljuttatása.

Az iskolai tankönyvellátás megszervezése az iskola feladata.

Az iskolai tankönyv-kölcsönzés során biztosítani kell, hogy a kölcsönzést igénybe venni kívánó tanulók egyenlő eséllyel jussanak hozzá a tankönyvekhez.

Ha a tankönyv kölcsönzése során a könyv a szokásos használatot meghaladó mértéken túl sérül, a tankönyvet a tanuló elveszti, megrongálja, a nagykorú tanuló, illetve a kiskorú tanuló szülője az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Az okozott kár mértékét az intézményvezető – a tankönyvek beszerzési árát figyelembe véve – határozatban állapítja meg.

Az iskola a tankönyvellátás feladatait olyan formában végzi, hogy a Könyvtárellátó Kiemelkedően Közhasznú Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Könyvtárellátó) a tankönyvek forgalmazására vonatkozóan szerződést köt, és az intézmény a tankönyveket a tankönyvfogalmazótól átveszi.

A tankönyvjegyzékből az iskola helyi tanterve figyelembevételével a szakmai munkaközösségek véleménye alapján a szaktanárok választják ki a megrendelésre kerülő tankönyveket.

Az iskolai tankönyvellátással kapcsolatos feladatainak végrehajtásáért az intézményvezető a felelős.

Az intézményvezető elkészíti a következő tanév tankönyvellátásának rendjét, amelyben kijelöli a tankönyv-értékesítésben közreműködő tankönyvfelelőst, aki elkészíti az iskolai tankönyvrendelést, illetve aki részt vesz a tankönyvterjesztéssel kapcsolatos feladatok ellátásában.

A feladatellátásban való közreműködés nevezettnek nem munkaköri feladata. Díjazása a Könyvtárellátóval kötött szerződésből következik.

Az intézmény vezetője minden év január 10-ig felméri, hány tanulónak kell vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból történő tankönyvkölcsönzés, tanulószobán elhelyezett tankönyvekhez való hozzáférés útján, továbbá hányan kívánnak használt tankönyvet vásárolni. E felmérés során tájékoztatni kell a szülőket arról, hogy kik jogosultak térítésmentes tankönyvellátásra, valamint hogy kik jogosultak ingyenes tankönyvellátásra vagy normatív kedvezményre, továbbá, hogy az iskolának lehetősége van-e további kedvezmény nyújtására, és mely feltételek fennállása esetén lehet azt igénybe venni.

Az iskolába belépő új osztályok tanulói esetében a felmérés a beiratkozás napjáig történik meg.

Az iskola a felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló

- * esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket,

A felmérés eredményéről az intézményvezető minden év január 20-áig tájékoztatja nevelőtestületet, az iskolai szülői szervezetet, az iskolai diákönkormányzatot, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Az intézmény vezetője a véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év január 25-éig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét és tájékoztatja a szülőt.

Az iskola kezdeményezi a tankönyv- és tanszerellátás támogatásának megállapítását a fenntartónál azon tanulók részére, akiknek a tankönyvellátását az iskolai tankönyvtámogatás rendszere nem tudja megoldani.

A tankönyvfelelős elkészíti a tankönyvrendelését, majd aláírhatja az intézmény igazgatójával. A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni.

10.2. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések a gimnáziumban:

Részben a TÁMOP-os pályázatoknak, részben fenntartói beszerzéseknek köszönhetően állnak rendelkezésre:

- A kompetencia alapú programcsomagok egy része digitális formában is rendelkezésünkre áll. Használatuk a pedagógusok számára alternatív lehetőség, mely segíti a kompetencia alapú oktatást. A programcsomag egyes elemei tartós tankönyvként kerülnek kiadásra az iskola könyvtárából
- IKT eszközök (részben a HEFOP 3.1.2. és TÁMOP 3.1.4. pályázatok keretében kerültek beszerzésre):
 - lap-topok a pedagógusok használatában
 - tanulói lap-topok tantermekben
 - projektorok kollégiumi tanulóban, ill. vihetők osztályokba
 - digitális táblák és e-tananyagok
 - CD-ROM-ok, DVD-k
 - informatika teremben 25 PC
 - kollégiumi tanulóknak 6 PC
 - német könyvtárban 1 lap-top, 1 projektor
 - iskolai könyvtárban 10 PC.

Elkészítettük gimnáziumunk IKT stratégiáját. Ez alapján törekvésünk, hogy több tanteremben lehetővé váljon az IKT – eszközök gyors és egyszerű használata, hogy egyre inkább beépüljön a tanulói és tanári munkába a modern technika alkalmazása. Ez elkerülhetetlen a következő tevékenységeknél:

- tanári prezentációk projektorral
- munkalapok, feladatlapok készítése számítógépen
- kérdőívek készítése számítógépen
- tanulók információgyűjtése
- tanulói prezentáció projektorral
- tanulói projektmunkák készíttetése
- házi feladatok készíttetése számítógéppel.

10.3. A tantestületnek a ruházattal és más felszereléssel kapcsolatos döntése:

- * Testnevelés órán kötelező a tornacipő, póló és tetszőleges sportolásra alkalmas (rövid vagy hosszú) nadrág.
- * Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
- * A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.
- * A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
 - A taneszközök használatában a stabilitásra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetjük be.
- * Az intézmény - a pénzügyi lehetőségeihez mérten - saját költségvetési keretből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva, egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára.

B.) AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

1. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, ÓRASZÁMOK, ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNY (ÓRATERVEK)

Pedagógiai programunk kiemelt nevelési-oktatási célja a kreatív, sokoldalú, önmegvalósításra képes emberré nevelés; rugalmas ismeretszerzés; szilárd, továbbépíthető alapismeretek (magyar, matematika), emelt óraszámú és szintű nyelvoktatás. A megvalósítás egyik legfontosabb eszköze a választható tanórai foglalkozásokra adott órakeret differenciálásra, csoportbontásra való felhasználása, illetve a modulok egyes szaktárgyakhoz való integrálása. Az új pedagógiai módszereket használó, kulcskompetenciákat fejlesztő programcsomagok alkalmazása. Ezek a tananyagban szereplő ismereteket a hagyományostól eltérő módon, a képességek folyamatos és tudatos fejlesztését középpontba állítva közvetítik, önkifejező – önfejlesztő elemekkel gazdagítják.

A rendelkezésre álló tanórai órakeret felosztásának meghatározó szempontja, hogy biztosítsa a szilárd alapkészség, képesség, írni-, olvasni-, számolni tudás, a tanulók „én” tudatának, a környező világban való tájékozódás képességének kialakítását.

Az ismeretközpontú oktatás megreformálásával a más jellegű, rugalmas, általánosan jól mozgósítható alapkompenciák (szövegértés - szövegalkotás, matematika, szociális, életviteli és környezeti) fejlesztését az egyéni képességekhez jobban igazodó, az egyéni fejlődési és haladási ütemet jobban figyelembe vevő, konvertálható tudás kiépítésére törekszünk a készségtárgyak időkeretének egyharmadában is.

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát

- egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz,
- másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

1.1.A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott

és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben, és a szabadidős tevékenységekben.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint. A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. Alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására. A matematikai eszköztudás szerepének felismerése a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget. A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz. Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatászer-

vezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben. A nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja. Az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újíásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjáté-

kot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet. A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalakuló vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
3. Társ kapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulási irányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékközpontú, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

1.2. Célrendszer:

A tudás alapú társadalomban kiemelkedő feladatként jelentkezik a humán erőforrás folyamatos fejlesztése. Új oktatási stratégia kidolgozására került sor, melynek célrendszere az egész életen át tartó tanulás paradigmájára épülve az alapkészségek megszerzésére és a kulcskompetenciák fejlesztésére fekteti a hangsúlyt.

A közoktatási intézmények fő feladatává olyan készségek és képességek kialakítása vált, melyek alkalmassá teszik a tanulót a gyors és hatékony információszerezésre, azok alkalmazására és továbbfejlesztésére.

Az elmúlt évek nemzetközi felmérései is rávilágítottak arra, hogy az oktatás eredményességének javítása az alapvető készségek fejlesztése által érhető el. Fontos, hogy a kompetenciák fejlesztése az egymásra épülő oktatási szinteken azonos mértékben valósuljon meg.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.

- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

2.A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszédkészség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.

Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.

Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókinccs aktivizálása és gyakoroltatása.

Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.

Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.

Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes

tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.

A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során. Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.

E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.

Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.

Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsstan tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

14. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

Feladatok:

- * kudarcmentes átmenet biztosítása
- * alapozó funkciók eredményesebb elsajátíttatása
- * alapozó funkciók hatékonyságának növelése
- * hangsúlyosabb személyiségfejlesztés
- * differenciált fejlesztés a felzárkóztatásra szorulóknak és a fejlesztésben élenjáróknak esetében
- * a pedagógus egyéni módszertani kultúrájának javítása, fejlesztése
- * kooperatív és projektmódszerek előtérbe helyezése
- * értékelés funkciójának megváltoztatása, elsődlegesen szöveges értékelés
- * kiemelt fejlesztési irányok:

Olvasáskészség: szövegértő, élményszerző olvasás kifejlesztése

Íráskészség: az írásbeli kifejezés, a kiírt íráskészség kifejlesztése

Elemi számolási készség: számírás készségének, mértékegység váltásnak és a 4 alapművelet 100-as számkörbeli készségének optimális kiépülése

Elemi rendszerező képesség

- * önálló tanulás, jegyzetelési technikák elsajátíttatása
- * az információszerzés és feldolgozás képességének fejlesztése
 - forrásból tájékozódás
 - csoportosítás
 - rendszerezés
 - felhasználás új összefüggésben

- * kommunikációs képességek fejlesztése
- * szociális kompetenciák fejlesztése
- * írásbeli, időbeli, mennyiségi viszonyokba való pontosabb tájékozódás
- * az integrált nevelés megvalósítását szolgáló tanári és tanulói segédletek (fejlesztési tervek, feladatlapok) használatának kiterjesztése

Matematika és magyar nyelv tantárgyból a felső tagozaton biztosított a nívócsoportos oktatás. A nem kötelező tanórai foglalkozások órakeretéből a tehetségkibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a továbbtanulás előkészítésére szolgáló foglalkozások szervezése segíti az egységes, szilárd alapismereteket nyújtó továbbhaladást.

Az idegen nyelvi órák a kommunikációs kultúra színesítését, a nemzetközi kapcsolatok ápolásában részt vállaló fiatalok nevelését szolgálják. Intézményünkben az osztálykeretek felbontásával biztosítjuk a tanulók képességüknek megfelelő differenciált továbbhaladását az átjárhatóság beépítésével. A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók számára 4. évfolyamtól kínáljuk az idegen nyelv tanulásának lehetőségét, így számukra hetente több idő áll rendelkezésre matematikából, valamint magyar nyelv és irodalomból az alapkészségek elsajátítására.

A belépő természettudományi tárgyak feladata (5 - 6. osztály biológia, földrajz, fizika, 7. osztálykémia) a hétköznapi életben előforduló, az emberre ható folyamatok hangsúlyozása – a környezet és egészségvédelem kiemelésével - úgy, hogy a megszerzett ismeretek más tanórákon is hasznosíthatók legyenek.

Történelemtanításunk meghatározója az önálló ismeretszerzésre vélemény és ítéletalkotásra való nevelés, a történelmi események segítségével.

Az ének-zene és tanítása a tanulók esztétikai nevelését, tudatos, kreatív, alkotó tevékenységeit segíti elő bővítve általános műveltségüket és intelligenciájukat. Fejleszti gyerekeink nyitottságát a különböző szokások, életmódok, kultúrák, a másság elfogadása iránt.

A technika és az informatika anyagát tanulóink ciklusi 3 órában sajátítják el, úgy, hogy fél-éven keresztül informatikát tanulnak, míg a másik félévben a hagyományos technikai ismeretek, illetve a háztartástan oktatása folyik, segítve az új információs környezetben eligazodó és azt kritikai módon használó fiatalok nevelését. A testnevelés és tömegsport órák feladata a mindennapi testedzés, az egészséges testi fejlődéshez szükséges intenzitás, a sikerélmények az aktív egészség biztosítása, a tanulók öröm és élményszerzésre, következetességre, rendszerességre nevelése által.

Az osztályfőnöki, hit-és erkölcsstan órák szerepe a tanulók harmonikus személyiségfejlődéséhez (különösen a 4 kiemelt területen) szükséges segítségnyújtás, a visszajelzések biztosításával.

A Knt, a Nat (a kerettanterv), az Európai Unió elvárásoknak megfelelően, intézményi szinten törekszünk a tanulói igényeknek, életkori sajátosságuknak megfelelő fejlesztésre, illetve az aktív tanulói részvétel lehetőségének biztosítására. Az önálló tanulási képesség kialakításával, a megtanult ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásával segítjük gyermekeinknek a megszerzett tudás hasznosságának megélését.

1.3. A gimnáziumi képzés belső szakaszai

1.3.1. Hat évfolyamos német nemzetiségi kétnyelvű nemzetiségi oktatás

Célja: A magyar közoktatás részeként megvalósítsa az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítsa a német nemzetiség anyanyelvű tanulást, a német nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést és -teremtést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A németnemzetiségi oktatás segíti a nemzetiséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze, és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

Arra kell törekedni,

- * hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknál a reális nemzetkép és kisebbségkép,
- * hogy a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenítési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megsértésének jelenségét,
- * hogy a tanulók ismerjék meg a magyarországi és ezen belül a dél-dunántúli német kisebbség történeti, kulturális és népismereti adottságait,
- * hogy a tanulók tájékozottak legyenek a német nyelvterületen fekvő országok, valamint a más államokban élő német nemzetiség földrajzi, történelmi, kulturális jellemzőiben,
- * hogy nemzetiségi tanulók német nyelvi tudása az anyanyelvi szinthez közelítsen.

Német nyelven oktatott tantárgyak:

biológia, népismeret, testnevelés, történelem, földrajz, művészetek

Választható német nyelvű foglalkozások:

- * szókincsfejlesztés (kötelezően)
- * német nemzetiségi néptánc
- * újságírás
- * német nyelvű drámajátékok
- * ÖSD/DSD nyelvvizsgára felkészítés

Az oktatás tartalmi követelményei:

Az oktatás tartalmi követelményei a Nemzeti Alaptanterv követelményeit veszik alapul, egészítik ki, biztosítva ezáltal, hogy a kisebbségi oktatásban résztvevő tanulók a más iskolákba járó tanulókkal azonos esélyek mellett készülhessenek fel az alapműveltségi vizsgára és az érettségi vizsgára, illetve a felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére. A nyelvoktató nemzetiségi oktatásban tanuló diákok német nyelv és irodalom tantárgyból érettségi vizsgát tesznek.

1.3.2. Négy évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató oktatás

Célja, hogy az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg és a lehető legkiegyensúlyozottabban fejlessze.

A tanulók alkalmassá váljanak arra, hogy tanulmányaikat akár magyarul, akár idegen nyelven folytassák, illetve szakmájukat mind a két nyelven gyakorolják.

A különböző kultúrák értékein keresztül nevelje a tanulókat türelemre, megértésre, nyitottságra; törekedjen pozitív én- és országgép kialakítására; értesse meg a nemzetközi kapcsolatok és együttműködés fontosságát. Az anyanyelv-tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett, a tanulók magas szintű idegennyelv-tudás és idegennyelv-tanulási képesség birtokába jussanak.

Legyenek képesek az idegen nyelven való gondolkodásra, az idegen nyelv használatára az információszerzésben, - közlésben, és - alkalmazásban.

Értsék meg az idegennyelv-tudás állandó gondozásának szükségességét a mind kiegyensúlyozottabb kétnyelvűség elérése és megtartása érdekében.

Német nyelven oktatott tantárgyak:

- német népismeret
- igény szerint: fizika, matematika, testnevelés tantárgyak oktatása német nemzetiségi nyelven

Választható német nyelvű foglalkozások:

- * szókincsfejlesztés
- * német nemzetiségi néptánc
- * újságírás
- * német nyelvű drámajátékok
- * ÖSD/DSD nyelvvizsgára felkészítés

Az oktatás tartalmi követelményei:

A Nemzeti Alaptanterv és az érettségi vizsgatárgyak általános követelményei által közvetített műveltségkép az irányadó. Az idegen nyelv (német nyelv) műveltségi terület módosítva és kiegészítve azzal, hogy bővebben ismerteti meg a német nyelv országainak (Ausztria, Németország, Svájc) kultúráját.

1.3.3. Négy évfolyamos általános gimnáziumi képzés

Célja: Elsősorban Gyöng és környékbeli tanulók számára biztosítsuk a négy éves általános gimnáziumi képzést, mely az érettségi vizsgával záródik/záródhat. Az általános műveltség megszerzése mellett szerezzenek alapfokú nyelvtudást (német, angol) és felkészüljenek további tanulmányaikra.

Tartalmi követelmények:

A NAT és a kerettantervek szerint. Felkészülés az alapvizsgákra (10. osztály) és a kétszintű érettségi vizsgákra azok követelményrendszere szerint.

1.4. Képzési specialitások a gimnáziumban

A tanulmányok során a tanulóknak a tanórákon kívül az alábbi területeken nyújtunk sajátos fejlődési lehetőséget:

- * A magyarországi német nemzetiségi kultúra megismerése és ápolása:
 - a német nemzetiségi hagyományőrző néptánc,

- nemzetiségi énekkar,
- színjátszás.
- * A német nyelvterület kultúrájának megismerési lehetősége:
 - újságírás (többnyelvű diákújság), külföldi ösztöndíjak
 - Goethe ösztöndíjak (Németországban),
 - IFA workshopok
 - Európa - Ház képzési programja (Németországban),
 - Baden - Württemberg tartomány 6 hetes ösztöndíja,
 - Német Rotary Klubok nyári ösztöndíja
 - Testvériskolai cserelátogatások Németországba: Darmstadt, Chemnitz városokba, Ausztriába: BadRadkersburgba.
- * Külföldi nyelvvizsgák vizsgahelye a gimnáziumban
 - D S D (Deutsches Sprachdiplom),
 - Ö S D (Österreichisches Sprachdiplom)
- * A kézilabda csapatsport kiemelt művelése 3. - 5. korcsoportban leányoknak és fiúknak egyaránt.

Mindennapos testnevelés lehetőségét biztosítjuk kollégiumi keretek között is.

- * Informatika kör a számítástechnikát naponta felhasználók számára kollégiumi foglalkozások keretében is.
- * Emelt szintű érettségire felkészítőt kínálunk (10 fő jelentkező esetén):
 - magyar irodalom,
 - történelem, földrajz
 - angol nyelv, matematika biológia,
 - informatika
 - testnevelés tantárgyakhoz kötődően.
- * A tevékenységi területek kibővülnek még a kollégiumi lehetőségekkel.
- * Német nyelvű könyvtári szolgáltatásokat biztosítunk.
- * Fejlesztő foglalkozások (egyéni, ill. csoportos)
- * Logopédiai foglalkozások
- * TÁMOP 3.1.4. pályázat keretében felszerelt fejlesztő szoba eszközeinek a használata
- * Intenzív érettségire felkészítő szakasz (heti 5 óra az érettségi tantárgyakból)

1.5. A választott kerettanterv megnevezése

- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára
- A német nemzetiségi nevelés- oktatás kerettanterve
- Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára

1.6. Órakeret, általános iskola, Gyöng

1.6.1. alsó tagozat

1-4. évfolyam ÁLTALÁNOS TANTERVŰ

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	7	6+1
Idegen nyelv (német)				2+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Óraszám összesen	25	25	25	27

1–4. évfolyam (NYELVOKTATÓ) NEMZETISÉGI				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret ²	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	6
Angol nyelv	-	-	-	1
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret ¹	25+2	25+2	25+2	27+2
óraszám összesen	28³	28³	28³	28

Megjegyzések:

1. nemzetiségi nevelés-oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma (+2): NKT. 6. melléklet DA oszlop
2. készségtárgy átcsoportosítása: 17/2013.EMMI rendelet 10.§ 7. bekezdés (Vizuális kultúra)
3. az osztály heti időkerete terhére tudtuk betenni a nemzetiségi oktatást: 17/2013.EMMI rendelet 10.§ 1.bekezdés

1.6.2. Felső tagozat

5–8. évfolyam ÁLTALÁNOS TANTERVŰ 2017/2018				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+2	4+1
Német nyelv	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+2	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2+1
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	-	-
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Informatika	-	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28/28	28/28	31/31	31/31
Óraszám összesen	28	28	31	31

5–8. évfolyam (NYELVOKTATÓ) NEMZETISÉGI OKTATÁS 2018/2019				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Német nyelv és irodalom	5	5	5	5
Német népismeret ²	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelv (angol)	2	2	2	-
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2+1
Etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	-	-
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	0,5	0,5

Vizuális kultúra	0,5	0,5	0,5	0,5
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1	-	-	-
Informatika	-	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	0,5	0,5	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret ¹	30	30	33	33
óraszám összesen	30	31³	34³	32

Megjegyzések:

1. nemzetiségi nevelés-oktatás többlet tanórai foglalkozásainak száma (+2): NKT. 6. melléklet DA oszlop
2. készségtárgy átcsoportosítása: 17/2013.EMMI rendelet 10.§ 7. bekezdés (5-6. osztály: technika-vizuális kultúra 0,5-0,5, 7-8. osztály: ének-zene- vizuális kultúra 0,5-0,5)
3. az osztály heti időkerete terhére tudtuk betenni a nemzetiségi oktatást: 17/2013.EMMI rendelet 10.§ 1.bekezdés

1.7. Órakeret, általános iskola, Hőgyész

1.7.1. 1-4. évfolyamon

évfolyam tantárgy	Általános tantervű tanuló- csoport				Német nemzetiségi tantervű tanulócsoport			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	7+1	7	7	7	7+1	7
Német nyelv és irodalom	-	-	-	-	3+2	3+2	3+2	3+2
Idegen nyelv (angol/német)	-	-	-	2	-	-	-	2
Német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	4	4
Etika/ Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1+1	1	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	2	2	1+1	1+1	1	1	1	1

Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
tehetséggondozás	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)
szabadidős foglalkozás	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)
110/2012(IV.4.) K.r. 8.§ (3) bek.	-	-	-	-	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	28	30

*Egész napos oktatási forma esetén, nem kötelező jelleggel

1.7.2. 5-8. évfolyam

évfolyam tantárgy	Általános tantervű tanulócsop- port				Német nemzetiségi tantervű ta- nulócsoport			
	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4	4	4	3	4
Tánc- és dráma	1	1			1			
Német nyelv és irodalom	-	-	-	-	1+2+2	1+2+2	1+3+1	1+3+1
Idegen nyelv (angol/német)	3	3	3	3	2	2	2	2
Német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
Matematika	4	3+1	3+1	3+1	4	3+1	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2	2	2+1	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	-	-	2	2	-	-
Egészségtan								
Fizika	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5

Biológia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
Egészségtan	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
Földrajz	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
Hon- és népismeret	1	1	1	1	-	-	-	-
Etika/ Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	-	1	1	1	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Informatika	1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
110/2012(IV.4.) K.r. 8.§ (3) bek.	-	-	-	-	2	2	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31	31	31	33	33

1.8. Órakeret, gimnázium

1.8.1. Hatosztályos német nemzetiségi kétnyelvű 2013-tól

Tantárgyak/ osztályok	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4	4	4
történelem	2,5	2,5	3	4	4	5
erkölcsstan	1	1	-	-	-	-
etika	-	-	-	-	1	-
német nemzetiségi nyelv és irodalom	7	7	7	6	6	6
német nemzetiségi népismeret	1	1	1	1	2	2
angol	-	-	3	3	3	3
matematika	3	3	3	3	3	4
informatika	1	1	1	1	2	2
fizika	1,5	1,5	2	2	2	-

biológia - egészségtan	1,5	1,5	-	2	2	2
kémia	1,5	1,5	2	2	-	-
földrajz	1,5	1,5	2	2	-	-
vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-
művészetek	-	-	-	-	2	2
dráma és tánc	-	-	1	-	-	-
rajz						
éneklés	1	1	1	1	-	-
nemzetiségi néptánc						
testnevelés	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
életvitel és gyakorlat	1	-	-	-	-	1
tényleges éves óraszám	33,5	33,5	37	38	37	37
nemzetiségi plusz óra	0,5	2,5	3	3	3	3
rendelkezésre álló órakeret=heti óraszám	31	31	35	36	35	35
tanulók finanszírozott heti fogl. időkeret	4	4	4	4	4	4
osztályok heti	56	56	57	57	58	58

Hatosztályos általános tantervű

Tantárgyak/ osztályok	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar irodalom- magyar nyelv és irodalom	4	5	5	5	5	5
I. idegen nyelv- angol	3	3	3	3	4	3
II. idegen nyelv-német	-	-	3	3	3	4
történelem	2,5	2,5	3	4	4	5
logopédia	-	-	-	-	-	-
erkölcstan	1	1	-	-	-	-
emberismeret, etika	-	-	-	-	-	-
matematika	3	3	4	3	4	5
informatika	1,5	1,5	2	2	2	2
társadalomismeret	-	-	-	-	-	-
fizika	2	1,5	2	2	2	-
biológia	2	1,5	-	2	2	2
kémia	1,5	2	2	2	-	-
földrajz	1,5	2	2	2	-	-
rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1	-	-

technika és életvitel						
ének	1	1	1	1	-	-
testnevelés	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
életvitel és gyakorlat	1	-	-	-	-	1
művészetek	-	-	-	-	2	2
dráma és tánc	-	-				
tényleges óraszám		1	-	-	-	.-
maximálisan lehetséges heti óraszám	-	-	1	-	-	-
tényleges heti óraszám	31	31	35	36	35	35
heti maximális óraszám (kötelező+választható)						
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret=heti óraszám	31	31	35	36	35	35
Tanulók finanszírozott heti fogl.időker.	4	4	4	4	4	4
Osztályok heti	56	56	57	57	58	58
	2	2	2	2	2	2
	2/4	2/4	3/4	3/4	3/5	3/5

Négyosztályos német nemzetiségi kétnyelvű

Tantárgyak/ osztályok	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
történelem	3	4	4	5
erkölcstan	-	-	-	-
etika	-	-	1	-
német nemzetiségi nyelv és irodalom	7	6	6	6
német nemzetiségi népismeret	1	1	2	2
angol	3	3	3	3
matematika	3	3	3	4
informatika	1	1	2	2
fizika	2	2	2	-
biológia - egészségtan	-	2	2	2
kémia	2	2	-	-
földrajz	2	2	-	-
vizuális kultúra	1	1	-	-

művészetek	-	-	2	2
dráma és tánc	1	-	-	-
rajz				
énekek	1	1	-	-
nemzetiségi néptánc				
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
életvitel és gyakorlat	-	-	-	1
tényleges éves óraszám	37	38	37	37
nemzetiségi plusz óra	3	3	3	3
rendelkezésre álló órakeret=heti óraszám	35	36	35	35
tanulók finanszírozott heti fogl. időkeret	4	4	4	4
osztályok heti	57	57	58	58

Négy évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató gimnáziumi képzés

Tantárgyak/ osztályok	9	10	11	12
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
történelem	3	3	4	4
angol/olasz	3	3	3	3
német nyelv és irodalom	5	5	5	5
matematika	3	3	3	4
német népismeret	1	1	1	1
informatika	2	2	2	2
fizika	2	2	2	-
biológia	-	2	2	2
kémia	2	2	-	-
földrajz	2	2	-	-
énekek	1	1	-	-
rajz	1	1	-	-
művészet	-	-	2	2
etika	-	-	1	-
testnevelés	5	5	5	5

osztályfőnöki	1	1	1	1
tánc és dráma	1	-	-	-
életvitel	-	-	-	1
emelt	-	-	4	4
kiadott	32	33	32	32
csoporthatás	11	11	9	10
trv rendelkezésre	57	57	58	58

Négyosztályos általános tantervű

Tantárgyak/ osztályok	9	10	11	12
magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
történelem	3	3	4	4
etika	-	-	1	-
német nyelv	3	3	4	4
angol nyelv	3	3	4	4
matematika	4	4	4	4
informatika	2	2	2	2
életvitel és gyakorlat	-	-	-	2
fizika	3	2	2	-
biológia	-	2	2	2
kémia	2	2	-	-
földrajz	2	3	-	-
rajz és vizuális kultúra	1	1	-	-
művészetek	-	-	2	2
mozgókép és médiaismeret	1	-	-	-
ének	1	1	-	-
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
tényleges óraszám				
maximálisan lehetséges heti óraszám				

tényleges heti óraszám				
heti maximális óraszám (kötelező+választható)				
Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0
Rendelkezésre álló órakeret=heti óraszám	35	35	35	35
Tanulók finanszírozott heti fogl.időker.	4	4	4	4
Osztályok heti	57	57	58	58
	2	2	2	2

1.9. Órakeret 2020. szeptember 1-től

(NAT 2020 alapján felmenő rendszerben: 1., 5., 9. évfolyamon kezdve)

1.9.1. Gimnázium

ÁLTALÁNOS TAGOZAT 2020-BEN 9. OSZTÁLYTÓL FELMENŐ RENDSZERBEN

Tantárgyak/osztályok	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
matematika	3	3	4	5
történelem	3	2	4	4
állampolgári ismeretek	-	-	-	1
természettudomány	-	-	2	-
kémia	2	2	-	-
fizika	2	3	-	-
biológia	3	2	-	-
földrajz	2	2	-	-
1. idegen nyelv	3	3	4	4
2. idegen nyelv	3	3	3	3
művészetek	-	-	1	-
ének-zene	1	1	-	-
vizuális kultúra	1	1	-	-
dráma és színház	-	-	-	-
mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	-	1
digitális kultúra	2	2	2	-
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
kötött célú órakeret (érettségire felkészítő)	-	-	4	4
heti óraszám	34	34	34	33

NEMZETISÉGI NÉMET TAGOZAT 2020-BEN 9. OSZTÁLYTÓL FELMENŐ RENDSZERBEN

Tantárgyak/osztályok	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
matematika	3	3	4	5
történelem és állampolgári ismeretek	3	2	4	4
állampolgári ismeretek	-	-	-	1
természettudomány	-	-	2	-
kémia	2	2	-	-
fizika	2	3	-	-
biológia	3	2	-	-
földrajz	2	2	-	-
német népismeret	1	1	1	1
német nyelv és irodalom	5	5	5	5
idegen nyelv	3	3	3	3
művészetek	-	-	1	-
éneke-zene	1	1	-	-
vizuális kultúra	1	1	-	-
dráma és színház	-	-	-	-
mozgóképkultúra és médiaismeret	-	-	-	1
digitális kultúra	2	2	2	-
testnevelés	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1
kötött célú órakeret (érettségire felkészítő)	-	-	4	4
heti óraszám	37	37	36	35

évfolyam	9.	10.	11.	12.
alapóraszám	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	2	2	4	5
maximális óraszám ^x	34	34	34	34

x: nemzetiségi nevelésben-oktatásban ettől magasabb óraszám lehetséges: minden évfolyamon +4 (110/2012.(VI.4) 8.§ 5. bekezdés)

1.9.2. Általános Iskola Hőgyész

ALSÓ TAGOZAT								
Tantárgyak/osztályok	Általános tantervű tanulócsoporthoz				Német nemzetiségű tantervi tanulócsoporthoz			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	8	8	7	6
német nyelv és irodalom	-	-	-	-	5	5	5	5

lom								
idegen nyelv angol/német	-	-	-	2	-	-	-	2
német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
matematika	5	5	4	4	4	4	4	4
etika/hit- és erkölcs- tan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret	-	-	1	1	-	-	1	1
éneke - zene	2	2	2	2	1	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra	-	-	1	1	-	-	1	1
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
kötelező alapóraszám	22	22	22	23	22	22	22	23
szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
maximális óraszám	24	24	24	25	27	27	28	29
FELSŐ TAGOZAT								
Tantár- gyak/osztályok	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és iro- dalom	5	4	3,5	4	5	4	3	4
német nyelv és iroda- lom	-	-	-	-	5	5	5	5
idegen nyelv német/angol	3	3	3	3	2	2	2	2
német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
matematika	4	4	3,5	4	4	4	3	3
Történelem és állam- polgári ismeretek	2	2	2	2	2	2	2	2
természetismeret egészségtan	2	2	-	-	2	2	-	-
fizika	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
kémia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
biológia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
földrajz	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
hon – és népismeret	1	1	1	1	-	-	-	-
etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
éneke - zene	1	1	1	1	1	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
technika és életvitel	1	1	1	-	1	1	1	-
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
kötelező alapóraszám	27	26	28	28	27	26	28	28
szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2	1	2	2	2
maximális óraszám	28	28	30	30	31	31	33	33

1.9.3. Általános Iskola Gyönk

ALSÓ TAGOZAT								
	Általános tantervű tanulócsop- port				Német nemzetiségű tantervi tanulócsop- ort			
Tantár- gyak/osztályok	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
magyar nyelv és iro- dalom	8	8	6	6	7	7	5	6
idegen nyelv	-	-	-	2	-	-	-	1
német nyelv és iroda- lom	-	-	-	-	5	5	5	5
német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret	-	-	1	1	-	-	1	1
ének - zene	2	2	2	2	1	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra	-	-	1	1	-	-	1	1
testnevelés és egész- ségfejlesztés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	26	26	26	28
FELSŐ TAGOZAT								
Tantár- gyak/osztályok	5.	6.	7.	8.	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és iro- dalom	4	5	3	4	4	4	3	3
idegen nyelv	3	3	3	3	2	2	2	2
német nyelv és iroda- lom	-	-	-	-	5	5	5	5
német népismeret	-	-	-	-	1	1	1	1
matematika	5	4	4	4	4	4	3	3
történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
állampolgári ismere- tek	-	-	-	1	-	-	-	1
hon-és népismeret	-	1	-	-	-	1	-	-
etika/hit-és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
természetismeret	2	2	-	-	2	2	-	-
biológia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
kémia	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5

fizika	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
földrajz	-	-	1,5	1,5	-	-	1,5	1,5
éneke-zene	2	1	1	1	1	1	0,5	0,5
vizuális kultúra	1	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5
dráma és színház	-	-	1	-	-	-	1	-
digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
technika és tervezés	1	1	1	-	0,5	0,5	1	-
testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5	5	5	5	5
osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30	30	31	33	32

2. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI

- ☞ Nem utasítható évfolyamisméltásra a tanuló – az évfolyamtól függetlenül – ha idegen nyelvből kapott elégtelent, a nyelvtanulás első évében.
- ☞ A 2 - 12. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- ☞ A tanuló az iskola igazgatójának az engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- ☞ Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- ☞ Ha a tanuló több iskolai évfolyam *valamennyi követelményét* teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam **bizonyítványába** be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes *tantárgyak* osztályzatát a **törzslapján** valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, azt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
- ☞ **Egyéni továbbhaladás** esetén, amennyiben a tanuló az egyéni ütemtervben meghatározott évfolyam utolsó tanítási napjáig nem éri utol a többi tanulót, tanulmányait ennek az évfolyamnak a megismétlésével folytathatja.
- ☞ 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64. § (7/a) értelmében javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén- legfeljebb 3 tantárgyból- elégtelen osztályzatot kapott.
- ☞ A tanuló a szülő kérésére - az évfolyamra előírt követelmények teljesítése esetén is - évet ismételhet.
- ☞ A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi szöveges minősítés vagy osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy, vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

- ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanítási évben együttesen meghaladja a 250 órát, és a nevelőtestület engedélyezi, hogy valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát tegyen, s ha ezek a vizsgák sikeresek
- egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja
- magántanuló volt

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai az iskola adott évfolyamának megfelelő órateremben szereplő tantárgyak.

Magántanuló esetén, ha a tanuló más országban az adott évfolyamra vonatkozó érvényes bizonyítványt szerzett, az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1 - 4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom

5 - 8. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom

3. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI

- ☞ Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését.
- ☞ Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményre is.
- ☞ Elméleti jellegű tantárgyak a következők:
 - alsó tagozat: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv (német, angol)
 - 5 - 8. évfolyam: történelem, magyar, matematika, informatika
 - 5 - 6. évf.: természetismeret
 - 7 - 8. évfolyam: fizika, kémia, biológia, földrajz
- ☞ a tanulók munkáját szóban, vagy írásban egy-egy témakörön belül is ellenőrizzük,
- ☞ az egyes témakörök végén ill. az adott tantárgyba beépített modulok esetén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
- ☞ Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában, ennek érdekében minden tanuló legalább egyszer így felel: az előző pontban felsorolt tantárgyak esetében negyedévente, ének-zene, vizuális kultúra, technika tantárgyból félévente.
- ☞ A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük; itt kiemelt szempont, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változnak, fejlődtek vagy hanyatlottak az előző értékelés óta, ill. saját fejlettségükhöz viszonyítva.

3.1 Alsó tagozat

3.1.1. Az értékelés módja:

- a) Intézményünkben az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel fejezzük ki, hogy a tanuló tantárgyanként (a készségtárgyak kivételével) kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyam év végén és a további évfolyamokon a tanulók értékelése osztályzással történik.

- b) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utalható évfolyamisméltésre:

- ha a tanulmányi követelményeiket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni
- ha a Nevelési Tanácsadó javasolja
- ha a szülő kéri.

Ha a tanuló mentesül a minősítés, értékelés alól, akkor munkája előkészítő jellegűnek minősül, bizonyítványt nem kap.

A második évfolyam év végétől lehetőség van évfolyamisméltésre utasítani a tanulókat, ha a nevelőtestület úgy ítéli meg.

Tanév elején tájékoztatjuk a szülőket arról, hogy intézményünkben a „felzárkóztatásra szorul” minősítésű, ill. a tantervi minimumot teljesíteni nem tudó tanuló fejlesztését korrepetáción vagy fejlesztő foglalkozáson biztosítjuk.

3.1.2 Az értékelés alapelvei:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanuló bizonyítványába: a kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul szóveges minősítés kerül magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, környezetismeret, német nyelv, német nemzetiségi nyelv, erkölcstan, hittan, hit- és erkölcstan, népismeret tantárgyakból.

Kiválóan teljesített minősítés akkor kerül a tanuló bizonyítványába, ha a tantárgyak felénél eggyel több tantárgyból kiválóan teljesített.

Jól teljesített: ha a tantárgyak fele legalább jól megfelelt.

Megfelelően teljesített: ha a fő tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, német nyelv) nyújtott teljesítménye többségében megfelelő.

Felzárkóztatásra szorul: ha kettő vagy több tantárgyból nem teljesítette a továbbhaladás-hoz szükséges minimum követelményt. /Egy tantárgy esetén a tantárgyat megnevezve írjuk a felzárkóztatásra szorul minősítést a záradékhoz./

A minősítés kategóriáit magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, német nyelv tantárgyakból a következőképpen határozzuk meg:

- **Kiválóan teljesített:** az a tanuló, akinek évfolyamszintű teljesítményének átlagai: 91-100%
 - **Jól teljesített:** 75-90%
 - **Megfelelően teljesített:** 35-74%
 - **Felzárkóztatásra szorul:** 0-34%
- Minimumszint mérése esetén:** 90-100%

A tanuló félévi/ egész évi teljesítményének értékelése a felmérések, a szóbeli és írásbeli számonkérések, az órai aktivitás, a házi feladatok elkészítése, a felszerelés megléte alapján történik. Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén szöveggel minősítjük.

A második évfolyam év végén és a többi évfolyamon a tanuló teljesítményét osztályzattal minősítjük.

Félévkor számmal, év végén betűvel írjuk.

- 5 (példás)
- 4 (jó)
- 3 (közepes)
- 2 (elégséges)
- 1 (elégtelen)

Magatartás:	példás	Szorgalom:	példás	(5)
	jó		jó	(4)
	változó		változó	(3)
	rossz		hanyag	(2)

A tanulók szóbeli értékelése:

A tanulók tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát az osztályban tanítók félévenként értékelik.

A tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szövegesen értékeljük a szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor.

Félévi és év végi osztályozó értekezleten a magatartás és szorgalom megállapításakor.

A tanulók szöveges értékelése írásban:

- Az igazgató, az osztályfőnök és a szaktanár dicséretei, elmarasztalásai.
- Az írásbeli munkákhoz írt vélemény.

A tanulói teljesítmények és eredmények értékelésének fórumai:

- Tantárgyi mérések (diagnosztikai, témazáró, félévi és év végi mérések)

- Iskolarádió, újság
- Versenyek, vetélkedők
- Tanévzáró értekezletek, ünnepek
- Nyílt nap

A tanulók érdemjeggyel történő értékelése:

- Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.
- Csak a követelményrendszerben és a tantervben előírtakat értékeljük.
- Fontos az érdemjegyek súlyozása / szóbeli felelet, dolgozat, témazáró /.
- A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma a heti 1-2 órás tantárgyakból félévenként min. 4-5 legyen, heti 3 vagy nagyobb óraszámú tantárgyak esetében havi 2.

Átváltás osztályzatra:

Iskolaváltásnál vagy, ha más esetben erre szükség van a szülők kérésére a korábbi év végi szóveges értékelés osztályzatra váltható az alábbi szempontok alapján:

- Az átváltást a tantárgyat tanító pedagógust akadályoztatása esetén az alsós munkaközösség vezető végzi.

Az átváltás alapja

- Kiválóan teljesített:	91-100 %	= 5
Jól teljesített:	75-90 %	= 4
Megfelelően teljesített:	51-74 %	= 3
	35-50 %	= 2
Felzárkóztatásra szorul:	0-34 %	= 1

Az elégtelen átváltása esetén vitás helyzetben a szülő írásbeli tantárgyi minimumpróba elvégzését kérheti.

3.1.3 Az értékelés dokumentumai:

- az OH által elfogadott tájékoztató füzetek, bizonyítványok
- Naplók (digitális), Anyakönyvek, Törzslapok

A dokumentumokat az intézmény irattárában tároljuk.

3.2. Felső tagozat:

Az 5 - 8. évfolyamon minden tantárgyból osztályzattal minősítjük a tanulók teljesítményét fél évkor és év végén, az ötfokozatú skála alkalmazásával történik. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén szóveggel minősítjük.

Tanév közben a tanulónak megfelelő számú érdemjegyet kell kapnia: kisebb óraszámú tantárgyak esetében havi átlagban legalább egyet, nagyobb óraszám esetén kettőt.

Az osztályfőnöki órák tematikája lehetővé teszi, hogy a tantárgy minősítése és értékelése alól eltekintsünk.

A pedagógus köteles ismertetni tanítványaival a tanév első óráján a tantárgy követelményrendszerét. Az értékelések általában a tantárgyak egyes szakaszhatáraihoz igazodnak.

A nevelők havonta érdemjeggyel értékelik a tanuló munkáját, amelyet az ellenőrzőbe is bejegyeznek. A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük.

Célszerű a különböző értékelési módok eredményeit az elektronikus naplóban más-más színnel jelezzük. Így:

- piros, félkövér: nagydolgozatok, témazáró dolgozatok;
- piros, normál: írásbeli röpdolgozat
- zöld: szóbeli felelet
- kék: gyakorlati feladat

Az írásbeli munkák ellenőrzésekor piros színt használunk, a minőségi javítást a tanár kézjegyével látja el, amennyiségi ellenőrzés alkalmával csak „láttamoz”.

A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti 1 órás tantárgyakból félévenként legalább 3, a heti 2 órás tantárgyakból félévenként legalább 4, a heti 3 vagy több órás tantárgyaknál havonta legalább 2 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

Az ellenőrzést és az értékelést a nevelőnek a tanmenetében tervezni kell.

3.2.1. Beszámoltatási formák:

Folyamatos szóbeli ellenőrzés, feleltetés, órai munka értékelése, (legalább 3), témazáró dolgozatok (minden téma után), „röpdolgozatok”, feladatlapok, tesztek, szöveges értékelés, tanulmányi versenyeken való szereplés, gyűjtőmunkák.

A szóbeli és írásbeli értékelések helyes arányát valamennyi nevelőnek meg kell találni!

Humán tantárgyak, földrajz, biológia, környezetismereti tárgyak esetében: 60-40 %

Reáltárgyak esetében: 30-70 %

Rajz, technika tantárgyaknál 20-80 %

Ének-zene tárgynál: 80-20 %

Testnevelés esetén: gyakorlati bemutatás - elméleti ismeret: 90-10 %

A tanév végén az egész éves teljesítményt értékeljük.

A rendszeres szóbeli számonkérés alapkövetelmény. Valamennyi pedagógus követelje meg a hangos, közérthető, összefüggő magyar beszédet.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben és a digitális naplón keresztül, amelynek bejegzéseit, aláírásait az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyakat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 – 29 %	elégtelen (1)
30 – 49 %	elégséges (2)
50 – 74 %	közepes (3)
75 – 89 %	jó (4)
90 – 100 %	jeles (5)

A tanuló teljesítményének értékelése és minősítése:

Értékelés ideje	Értékelés módja, formája	Rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- érdemjegy (5,4,3,2,1)	- osztálynapló - tájékoztató füzet - munkafüzetek	Szaktanárok
Félévkor	Érdemjegy (5,4,3,2,1) Szaktanári dicséret (jelölés: d)	- osztálynapló - tájékoztató füzet	Szaktanárok (figyelembe véve a nevelőtestületnek az osztályozó értekezleten elhangzó véleményét)
Év végén	Osztályzatnak megfelelő szöveges minősítés: jeles+sz.t. dics., jeles jó közepes elégséges elégtelen	- osztálynapló - bizonyítvány	

3.2.2 A szülők tájékoztatása a tanulók teljesítményéről:

A tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a nevelők folyamatosan szóban és az „internetes napló” segítségével tájékoztatják.

A szülőket a nevelők a tanulók egyéni haladásáról az alábbi módon tájékoztatják:

- * szóban:
 - a családlátogatásokon,
 - a szülői értekezleteken,
 - a nevelők fogadó óráin,
 - a nyílt tanítási napokon,
 - a tanuló értékelésére összehívott megbeszéléseken,
- * amennyiben egy szülő kéri a papír alapú tájékoztatást, a KRÉTA rendszerből nyomtatott dokumentum formájában legfeljebb havonta egyszer. kaphatja meg,
- * A gyenge tanulmányi eredményt elérő tanulók szüleit évente két alkalommal írásban tájékoztatja az iskola (november, május).

3.3 Értékelés és motiváció a gimnáziumban

A tanulók értékelése az iskolai tanulmányok bármely szakaszában arra irányul, hogy

- * mennyiben sajátította el a tanuló a tantárgyi követelmények szerinti ismereteket,
- * milyen eredményt ért el képességeinek fejlesztésében,
- * milyen munkarend szükséges a hatékonyabb tanítás-tanuláshoz,

- * milyen ösztönzés szükséges a jövőképe megközelítéséhez.

A tanulók tanórai tevékenységének értékelése érdemjegyekkel történik. Félévenként a tanuló tevékenységét minden tantárgyból legalább a heti óraszám kétszeresének megfelelő számú - de minimum három - érdemjeggyel kell értékelni.

Az értékelés alapja lehet szóbeli felelet, írásbeli dolgozat, előadás, bemutató, versenyeredmény, stb...

- * témataró dolgozatok esetén:

0-34%	1
35-54%	2
55-69%	3
70-84%	4
85-100%	5

Minden félév megkezdésekor a kisebbségi nyelvből és célnyelvből írásbeli felmérést végez a nyelvi munkaközösség, amely meghatározza az adott évi tanulócsoporthoz beosztást, és amely alapján elkészül a munkaközösségi terv.

Év végi vizsgát tartunk a 8. és a 10. évfolyam befejezése előtt a következő tantárgyakból:

10. évfolyam:

- magyar irodalom (szóbeli) /szövegértés, szövegalkotás
- magyar nyelvtan (írásbeli/ szóbeli)
- nemzetiségi /német/ (szóbeli és írásbeli)
- történelem (szóbeli és írásbeli)
- matematika (írásbeli)

A vizsga anyaga a vizsgát megelőző két tanév témakör szerűen megadott tananyaga. A témaköröket a szaktanárok a vizsgát megelőzően legalább három hónappal a tanulóknak írásban megadják.

A vizsgákat érdemjeggyel kell értékelni.

A félévi és a tanév végi tantárgyi osztályzatokat, a tanulók magatartása és szorgalma értékelését a vonatkozó jogszabályok szerint kell megállapítani.

A nevelőtestület a tanulói közösségek tanulmányi munkáját a félévi és év végi értekezleten értékeli.

4. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk az alábbiakat:

- * segítse az iskola nevelési és oktatási céljainak elérését,
- * segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre,
- * az értékelés általában a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon,

- * mindig legyen személyre szabott.

A magatartás és szorgalom értékelésének módja

Az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollégák javaslatait. Lényeges különbségek esetén az osztályfőnöki óra keretében (különösen problémás esetekben az osztályban tanító tanárok megbeszélésén) megvitatja azokat. Végleges döntést az osztályfőnök hoz. Ha nem sikerül közös minősítést kialakítani, az osztályfőnök az osztályozó konferencia segítségét kérheti.

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén szöveggel minősítjük. Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

4.1. A magatartás értékelésének szempontjai

Példás:

- * Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztöni;
- * Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
- * A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
- * Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú;
- * Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
- * Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismerete;
- * Megnyilvánulásaiban őszinte;
- * Nem volt igazolatlan órája.

Jó:

- * Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
- * A felnőttekkel és társaival szemben udvarias, kötelesség- és tisztelettudó;
- * A tanítási órákon fegyelmezetten dolgozik;
- * Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- * A házirendet igyekszik betartani;
- * Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
- * Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés;
- * Nem volt igazolatlan órája.

Változó:

- * Az a tanuló, aki a közösségi munkában feladatokat csak felszólításra, vonakodva vállal, s csak többé-kevésbé látja el. A közösségi munka alakítására nincs befolyása;
- * Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- * Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
- * Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;
- * Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
- * Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki megrovás;
- * Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés;

Rossz:

- * Az a tanuló, aki fegyelmezetten magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
- * A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
- * A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik;
- * Írásbeli büntetést (fegyelmezést, intőt, rovót) kapott.

4.2. A szorgalom értékelésének szempontjai**Példás:**

- * Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- * Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- * Többfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- * Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- * Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.
- * Tanszereit mindig magával hozza, házi feladata mindig kész és kifogástalan.

Jó:

- * A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a feladatait mindig elvégzi, iskolai felszerelését rendszeresen magával hozza, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
- * Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- * Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
- * Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- * Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- * Házi feladata többször hiányzik és pontatlan, tanszereit elhanyagolja, és gyakran otthon felejt;
- * Önállóan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- * Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
- * Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- * A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- * Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- * Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- * Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

Tantárgyi bukás esetén a szorgalom minősítése változónál jobb nem lehet

A szorgalom elbíráláshoz, az egyes osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább négynek az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.3. A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- * példamutató magatartást tanúsít,
- * vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- * vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- * vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- * vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesíti.

Az iskolában – a tanév közben – kimagasló tanulmányi-, kulturális- és sporttevékenységekért a következő dicsérek adhatók:

- * szaktanári dicséret,
- * osztályfőnöki dicséret,
- * igazgatói dicséret,
- * nevelőtestületi dicséret
- * tagintézmény-vezetői dicséret.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Gyönki Általános Iskola:

Szaktárgyi versenyek iskolai jutalmazása:

- valamennyi eredményesen részt vett tanulónak szaktárgyi „5”
- 1. – 3. helyezést elért tanulónak oklevél és tárgyjutalom, amit az iskola közössége előtt vehet át, valamint osztályfőnöki dicséret.

Iskolán kívüli versenyek jutalmazása:

- Területi (városkörnyéki), egyéni helyezésekért: az 1 – 3. helyezésig igazgatói dicséret illeti meg a tanulót
- Területi (városkörnyéki) csapatszintű versenyeknél: 1 - 3. helyezésig igazgatói dicséret jár, figyelembe véve a felkészítő nevelő javaslatát.

Megyei tanulmányi versenyek:

- A megyei versenyeken 1 – 3. helyezést elért tanuló az iskolai alapítvány („Az iskolás gyermekekért Alapítvány”) jutalmát kapja a tanévzáró ünnepélyen, ha a magatartása legalább jó.
- A megyei versenyeken 1 – 6. helyezést elért tanuló igazgatói dicséretben részesül.

Országos tanulmányi versenyek:

- Az országos versenyeken 1 – 3. helyezést elért tanuló az iskolai alapítvány („Az iskolás gyermekekért Alapítvány”) jutalmában részesül a tanévzáró ünnepélyen, ha magatartása legalább jó.
- Az 1 – 10. helyezést elért tanuló igazgatói dicséretben részesül

3. Ha a tanuló a tanév folyamán három igazgatói dicséretet kapott, tantestületi dicséretben részesül (oklevél), amit az iskola közössége előtt az iskola igazgatója ad át.
4. Kitűnő tanulmányi eredményért félévkor a tanuló igazgatói dicséretben részesül.
5. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító, valamint kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:
 - (1 – 3. évfolyam) szaktárgyi teljesítményéért, ha a készségtárgyakon kívül minden tantárgyból kiválóan teljesített
 - (4 – 8. évfolyam) szaktárgyi teljesítményéért (készségtárgyakon - ének, rajz, testnevelés - kívül a tantárgyak többségéből tantárgyi dicséret), és
 - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalmáért
 dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni. (Általános dicséret – *nevelőtestületi dicséret*) Az elismerő oklevelet az igazgató adja át a tanévzáró ünnepélyen.
6. Azok a tanulók, akik kitűnő tanulmányi eredményt érnek el a tanév folyamán az illetékes önkormányzat könyvjutalmában részesülhetnek.
7. a) Gyöngyös általános iskola: Az a nyolcadik osztályos tanuló, aki nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt ért el oklevelet és könyvjutalmat kap, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át. (Az oklevél szövege: Az Általános Iskola nyolc évfolyamában elért kiváló tanulmányi eredményéért.) A tanév során kimagasló teljesítményt elért tanulók neve bekerül az iskola „**Aranykönyv**”ébe.
 b) *Högyész: A tanévzáró ünnepélyen „Hunyadi – plakettet” kapnak azok a tanulók, akik nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt értek el (maximum egy tanévben jeles), valamint a tantestület által javasolt, 2/3-os többséggel elfogadott, valamely tantárgyban (tantárgyakban) kimagasló teljesítményt értek el. Högyész: A tanévzáró ünnepélyen „Hunyadi – plakettet” kapnak azok a tanulók, akik nyolc éven át kitűnő tanulmányi eredményt értek el (maximum egy tanévben jeles), illetve azok a jeles tanulók, akiknek az alsó tagozaton legfeljebb egy, a felső tagozaton legfeljebb kettő készségtantárgyból volt „jó” osztályzata.*
8. A több éven át eredményes zeneiskolai munkát végző tanulót oklevél dicséretben részesítheti a tantestület.
9. Iskolai kitüntető címek (Gyöngyös, általános iskola):
 Az iskola nevelőtestülete az egész éves kiemelkedő munkát az alábbi kitüntető címekkel jutalmazza (a kitüntető címek az aktualitásoknak megfelelően változtathatók):
 - a) „Az év sportolója” (egy fiú, egy lány)
 - b) „Az év versmondója” (egy tanuló)
 - c) „Az év helyesírója” (egy tanuló)
 - d) „Az év népdaléneke” (egy tanuló)
 - e) „Az év zenésze” – fafűvós, rézfűvós, billentyűs kategóriában (egy-egy tanuló)
 A fenti címek azoknak a tanulóknak adhatók, akiknek (eredményeik mellett) a magatartása és szorgalma legalább jó.
 A kitüntető címek alsó és felső tagozatban egyaránt kiadhatók.

- f) „*Jó tanuló, jó sportoló*” (egy tanuló tagozatonként)
A fenti cím azon tanulóknak adható, akiknek magatartása és szorgalma példás, tanulmányi eredménye legalább 4,5.

Szaktárgyi versenyek iskolai jutalmazása:

- valamennyi eredményesen részt vett tanulónak szaktárgyi „5”
- 1. – 3. helyezést elért tanulónak oklevél és tárgyjutalom, amit az iskola közössége előtt vehet át, valamint osztályfőnöki dicséret.

Iskolán kívüli versenyek jutalmazása:

- Területi (városkörnyéki), egyéni helyezésekért: az 1 – 3. helyezésig igazgatói dicséret illeti meg a tanulót
- Területi (városkörnyéki) csapatszintű versenyeknél: 1 - 3. helyezésig igazgatói dicséret jár, figyelembe véve a felkészítő nevelő javaslatát.

Megyei tanulmányi versenyek:

- A megyei versenyeken 1 – 3. helyezést elért tanuló az illetékes önkormányzat könyvjutalmát kapja a tanévzáró ünnepélyen, ha a magatartása legalább jó.
- A megyei versenyeken 1 – 6. helyezést elért tanuló igazgatói dicséretben részesül.

Országos tanulmányi versenyek:

- Az országos versenyeken 1 – 3. helyezést elért tanuló az illetékes önkormányzat könyvjutalmában részesül a tanévzáró ünnepélyen, ha magatartása legalább jó.
- Az 1 – 10. helyezést elért tanuló igazgatói dicséretben részesül

Ha a tanuló a tanév folyamán három igazgatói dicséretet kapott, tantestületi dicséretben részesül (oklevél), amit az iskola közössége előtt az iskola igazgatója ad át.
Kitűnő tanulmányi eredményért félévkor a tanuló igazgatói dicséretben részesül.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító, valamint kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:

- * (1 – 3. évfolyam) szaktárgyi teljesítményéért, ha a készségtárgyakon kívül minden tantárgyból kiválóan teljesített
- (4 – 8. évfolyam) szaktárgyi teljesítményéért (készségtárgyakon /ének, rajz, testnevelés/ kívül a tantárgyak többségéből tantárgyi dicséret), és
- * példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesíthetők.
A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.

(Általános dicséret – *nevelőtestületi dicséret*) Az elismerő oklevelet az igazgató adja át a tanévzáró ünnepélyen.

Azok a tanulók, akik kitűnő tanulmányi eredményt érnek el a tanév folyamán az illetékes önkormányzat könyvjutalmában részesülhetnek.

A több éven át eredményes zeneiskolai munkát végző tanulót oklevél dicséretben részesítheti a tantestület.

Gimnázium: A 12. osztályosok közül a legjobbakat a **Tolnai Lajos Gimnáziumért Emlékéremmel** jutalmazzuk. Javaslattevő és véleményezési joga a nevelőtestület és a DÖK az igazgató által felkért képviselőinek van.

Azon gimnáziumi tanulók, akik intézményi szinten kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, a tanévzáró ünnepélyen a *TLG Alapítvány pénzjutalmában* részesülhetnek.

A német tagozat 10. évfolyamának végén 2 diákot javasolunk az EMMI nemzetiségi ösztöndíjára.

A német tagozat 10. évfolyamán a legjobb 3 tanuló pályázatát támogatjuk a nyári 3 hetes németországi Goethe ösztöndíjra.

A tanulók kiválasztására a nevelőtestület tesz javaslatot és hoz döntést

4.4 A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói, tagintézmény-vezetői figyelmeztetés,
- igazgatói, tagintézmény-vezetői intés,
- igazgatói, tagintézmény-vezetői megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabása a vétség súlyától függ a fokozatosság elvének figyelembevételével.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog, közveszélyt okozó tárgyak) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója vagy a nevelőtestület dönt.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

5. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

5.1. A mindennapos testnevelés megszervezése

Az öt testnevelés órát az órarendbe építve, tanóráként kell megszervezni a tanulók részére. Az iskola a tanulók számára a mindennapos testnevelést, a 2013/14-as tanévtől 5 délelőtti tanórán szervezi meg. A két kötelező sportfoglalkozás az alábbiak szerint kiváltható:

- kerettantervben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel.

Ily módon bármely táncművészeti oktatásban rendszeresen és igazoltan résztvevő, illetve bármely **fizikai terhelést jelentő** sportágban, versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló, a vezető által kiadott igazolással felmentés kaphat a két óra délutáni foglalkozás alól.

A többi diák számára a két kötelező órát az iskola délutáni sportfoglalkozásokon szervezi meg. Ezekben a foglalkozásokon, amennyiben lehetőség van rá, az iskola más tanulója is jogosult részt venni.

A foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy

- őszi és tavaszi időszakban: az udvar, a tornaterem, a kondicionáló terem,
- a téli időszakban: a tornaterem, a kondicionáló terem a tanulók számára nyitva legyen.

A sportfoglalkozások pontos idejét tanévenként az órarend tartalmazza, és a résztvevők jelenlétét, a foglalkozást tartó pedagógus, sportnapló vezetésével ellenőrzi.

A kötelező sportfoglalkozásokról a távollétet a tanóráknak megfelelően kell igazolni.

5.2. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A közoktatásról szóló törvény 41.§ (5) kimondja, hogy „...az általános iskolában, középiskolában és szakiskolában évente két alkalommal”, ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

Iskolánkban az Oktatási Minisztérium által kibocsátott tesztet használjuk.

- Cooper teszt
- Helyből távolugrás páros lábbal

- Hanyattfekvésből felülés
- Karhajlítás és nyújtás
- Hason fekvésből törzsemelés és leengedés

A tesztsoron kívül a fizikai állapot felmérésére szolgáló módszerek között helyet kapott a hosszúidejű állóképesség felmérése, melyet egy un. 35-perces kitartó futással végzünk.

Az időtartam kiválasztásánál egyértelmű szempont volt a tanítási óra hossza. A teszt nem teljesítményorientált, hiszen mindenki a saját tempójában futhatja. Az értékelésnél a huszadik perctől – ötpercenként- magasabb érdemjegyet szerezhethet a tanuló.

A gimnáziumban évek óta nagy hagyománya van a kézilabda sportágnak, ezért az egy kg-os medicinlabda hajítás – kitámasztásból - is a felmérések közé került. Ezen módszernél a hajítás technikai végrehajtását, és távolságát értékeljük.

Iskolánkban egyszerű vizsgálati módszerként a terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek méréséhez a NETFIT® módszert alkalmazzuk. Ez a teszrendszer terhelhetőséggel/egészséggel összefüggő objektív mérés.

A tesztekét évente kétszer tanév elején ősszel, és tanév végén májusban végezzük 1-8. évfolyamban.

Fontos:

- megfelelő pihenési idő a tesztek között
- motiváció

Összehasonlítási lehetőséget nyújtunk hol áll a tanuló (személyre szólóan):

- tavalyi eredményhez képest
- vagy év elejéhez képest
- vagy az osztályátlaghoz képest

Szülőnek tájékoztatás: hogy tisztán lássanak és ösztönözhessek gyermekeiket fizikai fittségük fejlesztésére.

Ha kéri az iskolaorvos, illetve a Központi Adatfeldolgozó elküldjük az értékelést.

5.2.1. Alapmérések NETFIT® módszer minősítéséhez:

Az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, és tudatosítása érdekében minden fiatal részére – képesség szerinti differenciált terheléssel, szükség esetén felzárkóztató program biztosításával – segítjük, hogy az egészséges létezéshez szükséges fizikai értéket elérje és megtartsa.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- testtömeg mérése – testtömeg index (BMI)
- testmagasság mérése
- testzsírszázalék mérése

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- állóképességi ingafutás teszt (20 m vagy 15 m) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- ütemezett hasizom teszt – has izomzat ereje és erő-állóképessége
- törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

- ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A próbák elvégzését az elért teljesítmény értékelését, a pillanatnyi fizikai állapot minősítését, a tanulók egyre aktívabb közreműködésével a mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

5.3. Hagyományos tanórai foglalkozás

A tanulók:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy környezet-szennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás);
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

6. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA

6.1. Formái:

A tanulók értékelésében a szóbeli, illetve írásbeli felelet egy adott lecke számonkérése, melyhez természetesen kapcsolható mélyebb összefüggés, visszautalás, összehasonlítás a témakör korábbi anyagaival. Törvényszerű, hogy a nagy osztálylétszám, a csökkenő óraszám mellett előtérbe kerül az írásbeliség, de törekedni kell arra, hogy az adott tárgyból lehetőleg minden tanulónak legyen szóbeli felelete is. Kivétel a diszlexiás tagozat, ahol a minimálisra kell szorítani az írásbeliséget.

A témazáró dolgozat egy témakör végén áttekintő, összefüggéseket számon kérő dolgozat. Szinte kizárólagosan írásban történik, hiszen minden tanulótól számon kell kérni az adott téma legalább minimális ismeretét. Idegen nyelv tantárgynál sajátos helyet foglal el a szó-dolgozat. Általában felelet értékű, de írásban történik, így helyesírás és tartalmi tudás egy-

aránt számon kérhető általa. Gyakorisága is változó. Úgynevezett alaplépcsőfokot alkot, hiszen ennek tudásával lehet magasabb szintre lépni.

Vannak olyan tantárgyak – illetve azok részterületei -, ahol csak írásban lehet számon kérni. Ilyen a helyesírás illetve feladatmegoldás.

Írásbeli számonkérés fajtái:

Esszé, feleletválasztó teszt, kiegészítő teszt, projektmunka természettudományos tárgyak estében külön kategóriát alkot az elmélet és a gyakorlat (számítás)

El lehet készíteni otthon, az iskolában, adott idő alatt, segédeszközzel vagy anélkül.

Rendje:

A szóbeli és írásbeli feleletek, dolgozatok évközi arányát az adott tantárgy jellegzetességei, óraszámja illetve az osztálylétszám határozza meg.

Korlátai:

Az írásbeli számonkérések aránytalanul nagy súlya természetesen korlátot jelenthet egy olyan gyereknél, aki írásban nehezebben nyilatkozik meg, illetve csak a részterületekre tud - segítséggel- koncentrálni.

6.2. A tanulók értékelésében betöltött súlya, szerepe:

Bár a szóbeliséget mindenhol erősíteni kell, fontos szerepe van a kisebb- nagyobb írásbeli munkáknak is, hiszen ezeket a fogadóórákon, szülői értekezleteken megtekinthetik a szülők.

A humán tárgyaknál alapvető, de a többenél is fontos követelmény, hogy egy- egy tanulót többféleképpen mérjünk, és - lehetőleg - a neki legmegfelelőbb számonkérési módot alkalmazzuk.

Az egyes tantárgyakon belül az írásbeli munkák külalakja, formai követelményei legyenek világosak a tanulók előtt, ezeket következetesen kérjük számon tőlük.

A témakör végét lezáró dolgozatok nagyobb súllyal szerepelnek egy tanuló félévi, év végi megítélésében, mint az egyes részterületet számon kérő feleletek (legyenek azok szóbeli vagy írásbeli feleletek). Célszerű ezen osztályzatokat különböző színnel feltüntetni az osztályozó naplókban, és ezt a rendszert a tanulókkal ismertetni.

A záró dolgozatok és írásbeli vizsgák ütemezését tanév elején meg kell tenni, és azt a tanulókkal megbeszélni. Egy osztályban egy napon legfeljebb kettő témazáró dolgozat tervezhető. A témazárók időpontját a nevelők egy héttel jelzik a tanulók számára és a naplóban. Ennek koordinálásáért az igazgatóhelyettes felelős. A dolgozatokat 2 héten belül ki kell javítani.

Az új tanulásszervezési eljárások (projektmunka, kooperatív tanulás, csoportmunka) új értékelési eljárásokat igényel. Az írásbeli és prezentációs projekt munkák értékelésénél a társadalomismeret, ill. a népismeret érettségi elbírálási szempontjait vesszük figyelembe.

Csoportmunkánál bevezettük a csoport munkájának együttes értékelését, (tanár és tanulói értékelés), önértékelést. Az osztályozás mellett fontos szerepet kap a tanulási folyamat szöveges értékelése.

7. AZ OTTHONI (TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTJAI

- * Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez elvárt felkészülési időt úgy kell meghatározni, hogy
 - 1 - 2. osztályos tanulók valamennyi feladatát 45 perc alatt
 - 3 - 4. osztályban 60 perc alatt
 - 5 - 6. osztályban 75 perc alatt
 - 7 - 8. osztályban 90 perc alatt
 minden átlagos munkatempójú tanuló el tudja végezni.
- * A felső tagozatos tanulóknak egy tantárgyból annyi feladat adható, amennyit egy átlagos képességű tanuló 20 perc alatt el tud végezni.
- * A házi feladat lehet: szóbeli tanulás, írásbeli munka, gyakorlás és gyűjtés, gyűjtőmunka.
- * A hétvégi házi feladat alsó tagozaton csak szorgalmi vagy gyűjtőmunka lehet, a felső tagozaton nem lehet több mint egyébként egyik órától a másikra.

7.1. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának rendje

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposág, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Az otthoni felkészülés szerepe

- * A tanórákon tanult ismeretek bevétele, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- * a következő tananyag egység vagy tanóra előkészítése,
- * az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- * a problémamegoldó készség fejlesztése,
- * az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igénynek kialakítása,
- * felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint mérés különböző formáira,
- * az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál,
- * általában az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

Az otthoni felkészülés formái

- * Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- * Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása (*kötelező házi feladat*).
- * Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorról, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (*házi dolgozat*).

- * A szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása (*ajánlott házi feladat*).
- * A diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés (*szorgalmi házi feladat*).
- * Felkészülés tanórai önálló *kiselőadásra* szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- * Átfogó komplex ismétlés az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.
 - a tanulási folyamat megszervezése
 - portfólió készítése
 - IKT alkalmazása – prezentációk készítése

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől függ.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése

- * Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon.
- * Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés - elsősorban magyar órákon.
- * Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen tanárváltás, vagy a követelmények radikális változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- * Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- * A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- * A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.
 - Az IKT technika elsajátíttatása.
 - Projektmunka készítésének nyomon követése és segítése.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- * A számonkéréskülönböző formái, melyeket az ellenőrzés-értékelés fejezet tartalmaz.
- * A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell, vagy a házi feladat anyagából tudásáról a tanórán kell számot adnia. Egyéb esetben ezt a tanulói teljesítményformát nem osztályozzuk, csak szóban értékeljük.
- * A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- * Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve ha annak nehézségi foka megfelel a

tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

- Prezentáció elkészítésének folyamatos ellenőrzése.
- Portfólió készítési folyamatának ellenőrzése.

Az otthoni felkészülés koordinációja

- * A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 3 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.
- * Az órarend összeállításánál - az objektív lehetőségek figyelembe vételével - a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk.
- * Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulóknak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkal is egyeztetjük.
- * Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következett be, amely a napi összes maximális felkészülési időt 3 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.
- * A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznap terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

8. KORSZERŰ PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI PROGRAM ELEMEEK

Az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 azonosító számú projekt tematikus tartalmainak beépítése a nevelő-oktató munkába

Célok és feladatok

Célok:

Kiemelt cél:

A konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátránykompenzációs szerepének erősítése és az iskolai lemorzsolódás csökkentése.

- A lemorzsolódás megelőzése, tanulói eredményesség érdekében a tanulást támogató pedagógiai módszerek, élménypedagógiai elemek alkalmazása a tanulás-tanítás folyamatában tanórán és tanórai foglalkozásokon kívül.

- A projekt elemek alkalmazása az iskolai nevelés-oktatás folyamatában az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítve a tanulók szellemi és testi fejlődését.
- A tanév során anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok, az egészségnevelési, mozgásfejlesztő és a környezeti nevelési programsorozatok megvalósítása.
- A non-formális és informális keretek között, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló programok erősítése az esélyegyenlőség a hátránykompenzáció érdekében.

Feladatok:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret
- közösségfejlesztés
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak
- nyitott tanulási-nevelési környezetben megvalósuló programok a társadalmi együttműködés erősítéséhez
- integrált oktatás megvalósítása

A gyakorlati tapasztalatszerzésen alapuló foglalkozások számának növelése a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon.

9. DIGITÁLIS MUNKAREND

Ha intézményünk a járványügyi helyzetben hosszabb-rövidebb időre otthonról kényszerül tanulni, a tanulás folyamat legjobb támogatásához az alábbi szabályok lépnek életbe:

1. Új órarend szerint folyik az oktató-nevelő munka.
2. A tanítási idő 8 órakor kezdődik. Tilos órán enni, pizsamában, köntösben megjelenni!
3. Tanítási óráról betegség miatt vagy szülői igazolással lehet hiányozni.
4. 9-11. évfolyamon naponta maximum 5 tanórán a szaktanár személyesen irányítja a tanulást, a többi órában önállóan dolgozzák fel a diákok tananyagot, önállóan gyakorolnak, végeznek kutató munkát, projekt munkát, testedzést.
5. A közismereti tantárgyak óraszámának 2/3-a online kerül megtartásra.
6. A 12. évfolyamon az érettségire felkészítő foglalkozások nem maradnak el, így azok napján előfordulhat 6-7 online tanóra is.

7. A tanulók a feladatokat a Google osztálytermén keresztül kapják, a megoldott feladataikat is oda kell feltölteni.
8. Az online-órák helyszíne a Google „meet” felülete, ide tanárok a Google naptárján keresztül meghívót küldenek a diákoknak.
9. A tanárok által megadott határidőt pontosan kell betartani, esetleges akadályoztatásról a tanuló köteles tanárát előre értesíteni, új időpontot egyeztetni!
10. A tanulói munkákat a tanárok folyamatosan ellenőrzik, értékelik, akár érdemjeggyel, akár szóvegesen.
11. A tanítási órák 40 percig tartanak, a szünetek így hosszabbak, hogy több idő maradjon pihenni az órák között. A tanítási órák kezdete megegyezik az eredeti csengetési rendben meghatározottakkal.
12. A tanuló önálló feladat megoldásakor, önálló felkészüléshez munkanapokon 16.00 -ig tanári segítséget kérhet.
13. Osztályfőnökök feladata a diákjait rendszeresen tájékoztatni a gimnáziumi eseményekről, arról is, hogy mikor jöhetnek újra iskolába. Ezért az osztály közösségi oldalát, az e-Kréta felületét minden nap kötelező meglátogatni.

C.) A NEMZETI-ETNIKAI KISEBBSÉGI NEVELÉS-OKTATÁS

(Nemzeti kisebbség anyanyelve, történelme, földrajza, kultúrája- és népismeret)

A nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai oktatást az érvényes jogszabályok és rendeletek figyelembevételével végezzük:

Intézményünkben a nemzeti-etnikai kisebbségi iskolai oktatáson belül német nemzetiségi oktatás folyik hagyományos nyelvoktató formában. A nevelés-oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a nemzetiségi népismeret témaköreinek elsajátításával hozzájárul a nemzetiségi nevelés-oktatás céljainak megvalósításához.

Högyészen a nyelvoktató kisebbségi oktatás következőképpen valósul meg:

* *hagyományos nyelvoktató kisebbségi oktatás*

- *a tanítás nyelve a magyar nyelv*
- *a kisebbségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól oktatjuk*
- *minden évfolyamon hon és népismeret tantárgy*

A nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást végző iskola a Nemzeti alaptantervben és a Nemzetiség iskolai oktatásának irányelvében foglaltakkal összhangban valósítja meg célkitűzéseit. A nemzetiségi nevelés-oktatás - a magyarországi köznevelési rendszer részeként - megvalósítja az iskolai nevelés-oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a nemzetiség nyelvének tanulását, a nemzetiség nyelvén való tanulást, a nemzetiség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományörzést és -teremtést, az önismertet kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását.

A nemzetiségi nevelés-oktatás segíti a nemzetiséghez tartozó tanulót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a nemzetiség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

A nemzetiségi nevelés-oktatás fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatait veszik alapul, egészítik ki.

Az alaptantervi követelmények az általános iskola végére minden diák számára legalább az A2 szint elérését tűzik ki célul. A szintek összhangban vannak az európai hatfokú skálán meghatározott szintekkel.

A kisebbségi oktatási formához igazodóan kell az irodalom és népismereti (történelmi, földrajzi, kulturális) anyag oktatását biztosítani. Az első évfolyamtól kezdve a rendelkezésre álló 5 órás órakeret terhére alsó tagozaton évi 17 órát, a felső tagozaton évi 37 órát ezen ismeretek elsajátítására fordítunk, illetve a NAT műveltségi területeibe integráltan folyik ezen társismeretanyag elsajátítása.

A hagyományos és bővített nyelvoktató oktatási formában a kisebbségi nyelv és irodalom helyi tantervét az általános fejlesztési, valamint a rendeletben kiadott részletes követelmények alapján fogalmazzuk meg.

A nemzetiségi nevelés-oktatásban kiemelt szerepe van az **anyanyelv (a nemzetiség nyelve), irodalom és kultúra** tanításának. A nyelv tudása hozzájárul a nemzetiségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösség-

alakító és - megtartó erő. E feladatát a nemzetiségi népismeret, kultúra megismerésével együtt képes ellátni.

A nemzetiség nyelvének tanítása gyakorlati nyelvi készségek kialakítására, a nemzetiség nyelve szóbeli és írásbeli megértésére, illetve művelt köznyelvi szintű használatára törekszik. Az irodalmi nevelés központi feladata, a nemzetiség és az anyaország irodalmának megismertetése, az irodalom (olvasás) megszerettetése, az anyanyelven (a nemzetiség nyelvén) az olvasási kedv felébresztése és megerősítése.

A **nemzetiségi népismeret** az adott nemzetiség nyelvén és magyar nyelven nemzetiségenként meghatározott részletes fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódnak (Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Földünk és környezetünk, Életvitel és gyakorlat, Művészetek), azok tartalmához és szerkezetéhez igazodnak.

A **nemzetiségi népismeret** általános témakörei:

a) A nemzetiség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája

- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, színház, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

b) A nemzetiség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a nemzetiség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya) országok történelmének,
- irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya) országok földrajza,
- nevelés-oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a nemzetiségek más országokban élő csoportjai.

c) Nemzetiségi és állampolgári jogok

- a nemzetiségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a nemzetiségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

A nemzetiségi népismeret önálló tantárgyként történő tanítása mellett szükséges, hogy tanórán kívüli tevékenységek formájában is - a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján rendelkezésre álló időkereten belül

- (mint pl. a szakkörök, a táborok, a kirándulások, a népdal- és tánckörök, a játszóházak, a színjátszó körök, a zenekarok) megjelenjen. Pedagógiaileg kiemelt értékű a tárgyi és szellemi (néprajzi, népdal stb.) gyűjtőmunka, az alkotó tevékenység, az egyéni, illetve csoportos kutatás, projektmunka.

A hagyományos nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási forma esetén a népismeret követelményeihez kapcsolódó tevékenységek lehetnek kézműves foglalkozások, népzenei, néptánc foglalkozások, nemzetiségi témájú filmek, színházi előadások, nemzetiségek történelmével, hagyományaival, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások megte-

kintése, író-olvasótalálkozók nemzetiségi alkotókkal, találkozók nemzetiségi közéleti személyiségekkel, részvétel nemzetiségi művészeti-kulturális programokon.

- A hon- és népismeret anyag elsajátítása során a következő helyi lehetőségeket használjuk ki:
- séta (kézművesek felkeresése, lakóházak megtekintése, beszélgetés idős német nemzetiségű emberekkel)
 - múzeumóra (helyi tájház)
 - nemzetiségi nap (*Högyészen a Hunyadi-napok keretében*)
 - együttműködés a Német Kisebbségi Önkormányzatokkal és a Német Egyesületekkel
 - kulturális rendezvényeken való részvétel és szereplés (*a tagintézményben svábbál, májusfa kitáncolás, búcsúfa állítás*)
 - német nemzetiségi olvasótáborba történő eljutás (Váralja)
 - partnerkapcsolatok ápolása (*Eckental, Griesheim, Darmstadt*)

A 2013/2014. tanévtől a második évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben a rendelkezésre álló 5 órás órakeret terhére alsó tagozaton évi 17 órát, a felső tagozaton évi 37 órát a népismerethez kapcsolódó ismeretek elsajátítására fordítunk, illetve a NAT műveltségi területeibe integráltan folyik ezen társismeretanyag elsajátítása. A népismereti tananyag integrált, évi 17 illetve 37 órában történő oktatása a 2013/2014-es tanévtől kezdődően – a 2-8.évfolyamon – felmenő rendszerben folyamatosan kivezetésre kerül.

A népismeret a 2013/2014. tanévtől felmenő rendszerben az 1. és az 5. évfolyamon heti 1 órában kötelező, az 5 német nyelv és irodalom órán felül. A nemzetiségi népismeret tanítása önálló tantárgyként az adott nemzetiség nyelvén folyik.

A 2013/2014-es tanévtől a bevezetésre kerülő általános tantervű képzést választó tanulók 4. osztálytól kezdve idegen nyelvként ismerkedhetnek meg a német nyelv és irodalom tantárggyal.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag közvetítése

A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére – az általános tantervű képzésben az 1-3. évfolyamon integrált oktatást biztosítunk. A 4-8. évfolyamos tanulók számára a kisebbség kultúrájának megismerése a német nyelvi órákon történik. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeiben beépítve, az egyes témakörök részterületeiként megjelennek, és azok a településen élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- tanórán kívüli tevékenységek:
- szakkörök,
- hagyományörző rendezvények /Márton nap, Nemzetiségi nap/

- kiállítások szervezése, rendezése,
- szabadidős tevékenységek,
- táborozások,
- színház- és múzeumlátogatás,
- hangverseny látogatás,
- iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

1. Német Nemzetiségi Népismeret Tantárgy

A kisebbségi népismeret tananyag az egyes kisebbségek és anyanemzetük, ill. nyelv-nemzetük kultúrájáról, történelméről, hagyományairól és jelenéről szóló ismereteket tartalmazza. A tantárgy részletes követelményei a NAT több műveltségi területéhez is kapcsolódnak (pl. Anyanyelv és irodalom, Ember és társadalom, Földünk és környezetünk, Művészetek, Tánc és dráma stb.)

A tantárgyat 7-12. évfolyamon heti egy órában önálló tantárgyként tanítjuk.

A kisebbségi népismeret tartalmi követelményei:

- A kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája
- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjáráásokat, nyelvváltozásokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, színház, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek

A kisebbség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza,
- oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a kisebbségek más országokban élő csoportjai.

Kisebbségi és állampolgári jogok

- a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a kisebbségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

A kisebbségek népismeret tanítása önálló tantárgyként, illetve a Nemzeti Alaptanterv műveltségi területeibe integráltan folyhat, és szükséges, hogy tanórán kívüli tevékenységek formájában is (mint pl. a szakkörök, a táborok, a kirándulások, a népdal- és tánckörök, a játszóházak, a színjátszó körök, a zenekarok) megjelenjen. Pedagógiailag kiemelt értékű a tárgyi és szellemi (néprajzi, népdal, stb.) gyűjtőmunka, az alkotó tevékenység, az egyéni,

illetve csoportos kutatás, projektmunka. Az egyes tantárgyakba integrált oktatás során, az ének-zene, a tánc és a drámaoktatás esetén a hangsúlyt a kisebbségi tartalmakra kell helyezni.

Az egyes kisebbségek esetében a kétnyelvű és az anyanyelvű oktatás formában a népismereti követelmények magasabb szinten is megfogalmazhatók, mint a nyelvoktató oktatási forma esetén. A népismeret önálló tantárgyként történő tanításakor az oktatás nyelve a kisebbség nyelve, integrált feldolgozásakor a kisebbség nyelve, a magyar nyelv vagy mindkettő lehet.

A kisebbségi népismeret oktatásának követelményeit össze kell hangolni az anyanyelv (kisebbség nyelve) és irodalom, illetve a többi műveltségi terület követelményeivel.

Kompetenciák

- Szövegértés
- Írásbeli szövegalkotás
- Beszéd, szóbeli szövegalkotás
- Fogalomhasználat

D.) SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság-együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló egyéni adottságokból és igényekből adódó különbségeket az iskolák a helyi programok kialakításakor veszik figyelembe.

A közoktatási törvény meghatározása szerint (Kt. 121.§1. bek. 29)

„sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos –rendellenességével küzd.”

Sajátos arculat

Nem prognosztizálható biztonsággal, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló az ismeret elsajátításban, a tanulásban milyen készség, képesség szintre juttatható el. A pedagógiai program kiemelt célja, hogy a nevelést és oktatást meghatározó jellemzők miatt a tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően módosítsa az ismertek tartalmát és mélységét, a tevékenységformákat, az alkalmazott módszereket, a tanítás szervezeti kereteit (egyén, csoport, osztály). A pedagógiai folyamat korrekciós, kompenzáló jellegének kell érvényesülnie.

A tanulónépességét azok a tanulók alkotják, akik a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vizsgálata alapján speciális fejlesztést igényelnek (sajátos nevelési igényű, illetve tanulási nehézséggel küzdő tanulók). Sok tanulónk hátrányos helyzetű, fogyatékoságukból adódóan, de magas a veszélyeztetettek száma is.

Az iskolába kerüléskor külön gonddal kell őket kezelni, szoktatni, hogy az iskola normarendszerét elsajátítsák. Már az óvodából, illetve a társintézményekből is érkeznek jelzések hozzánk a várhatóan bekerülő tanulókról, akiknek gondozása, családi háttérük megismerése, tanszerellátottságuk megszervezése tanév előkészítő feladatot jelent. A tanulók többsége nehéz szociális helyzetben van. Szüleik, eltartóik vagy munkanélküliek, vagy alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Sokat kell foglalkoznunk azon szülők nevelésével is, akik gyermekeiket elhanyagolják. Ehhez a legjobb módot a rendszeres családlátogatások biztosítják.

A szülői értekezletek nagyon alacsony számban látogatottak, így kevés azon szülők száma, akik partnereink lehetnek a nevelésben. Ezért fokozatosan arra kell törekedni, hogy tanulóink többsége igénybe vegye a napközis ellátást. Szinte valamennyi családot foglalkoztatja az, hogy mi lesz gyermekével, ha kikerül az iskolából. A lehetséges perspektívákról a szülőket már az iskolába kerüléskor tájékoztatni kell, mert tapasztalat, hogy úgy jobban elfogadják az iskolaváltoztatást, ha tudják, innen is lehetőség van a továbbtanulásra.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció és rehabilitáció

A KTV a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban résztvevő tanulók számára kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezéséről rendelkezik a kötelező óraszám 15 %-ában. Célja a tanulók fogyatékoságából eredő hátrányok csökkentése, a fogyatékos fiatalok szocializációjának elősegítése az eredményes társadalmi integráció érdekében. A fejlesztési program a tanulók különleges gondozási igényére épül és az egyéni tulajdonságok fokozatos kibontakozását szolgálja. A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul. A gyógypedagógiai tevékenység lényeges eleme a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás. Ez szolgálja a korrigáló, kompenzáló tartalmak, eljárások, terápiás eszközök tervezését, megelőzheti a másodlagos tünetek megjelenését.

Helyi tantervi sajátosságok

A közoktatási törvény 1993. óta lehetővé teszi a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók elkülönítetten, kifejezetten a fogyatékoság típusa szerint létrehozott gyógypedagógiai intézményben, tagozaton, illetve a többi gyermekkel, tanulóval együtt (integráltan) történő nevelését, oktatását.

Intézményünkben gyógypedagógiai oktatást és részleges integrációs oktatást tudunk biztosítani.

Gyógypedagógiai oktatás: a sajátos nevelési igényű tanulók külön tagozaton, összevont tanuló csoportokban tanulnak. A tagozat enyhe értelmi fogyatékos tanulók fejlesztésével foglalkozik. A fogyatékoságból eredően a tanulók között különbségek alakulnak ki, amelyek megmutatkoznak:

- * A sérült vagy fejletlen pszichikus funkciók különbségét létrehozó okok sokszínűségében
- * Abban, hogy az eltérés ugyan minden pszichikus funkciót (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, érzelmi-akarati élet, viselkedés, magatartás, cselekvés stb.) érinthet, azonban ennek változatossága tanulónként és funkcióként vizsgálva igen nagy.
- * A fejlődés ütemében és dinamikájában
- * A fejlesztés várható eredményében

A nevelhetőség érdekében a tanulásszervezés, a nevelési feltételek alakítása csak differenciált, egyéniesítő formában lehetséges az iskolakezdés, alapozás éveiben. A figyelem felkeltésének, a cselekedtetésnek, az ismeretek közvetítésének, megerősítésének differenciált formái a tanórákon évfolyam szerinti kiscsoportok kialakításával, esetenként egyéni bánásmóddal történik. A tanulócsoporthoz nevelését, oktatását alsó és felső tagozatos felmenő rendszerben szervezzük.

A tantárgyi modulokat a következőképpen helyeztük el:

Rajz és kézművesség, tánc és dráma ének-zenéhez, hon- és népismeret a történelem és társadalomismerethez kapcsolódik.

Részleges integráció: a sajátos nevelési igényű tanuló a tanítási idő egy részében van a többségi osztállyal, egyébként elkülönített csoportban tartózkodik. E forma alapját teremti meg a párhuzamos osztályok tudatosan tervezett órarendje.

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók a Magyar nyelv és irodalom, a Matematika tantárgyakat elkülönítetten, míg a többi tantárgyat a többségi osztályban sajátítják el.

Az iskola ezenfelül a sajátos nevelési igényű tanulóknak rehabilitációs és habilitációs foglalkozást biztosít a KTV –ben előírtak szerint.

A fejlesztésre szoruló, tanulási zavarokkal küzdő tanulók felzárkóztatása

Fejlesztő foglalkozások feladata a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése, valamint a sérült funkciók javítása, az esetleges hiányzó funkció pótlása.

Megelőzni vagy csökkenteni a tanulási nehézségeket, viselkedési zavarokat, neurotikus tüneteket. A fejlesztő pedagógus által létrehozott fejlesztési program ezért egyénre szabott, az egyéni fejlettséghez igazodik, időszakosan (3 havonta) alakítva az aktuális teljesítményhez. A fejlesztős gyerekek számára mást és máshogyan kell tanítani.

Törvényi háttér

A fejlesztő iskolai oktatásban az a tanuló vehet részt, aki a hatodik életévét december 31-ig betölti. A csoportokba sorolásról a nevelőtestület véleményét kikérve az intézmény vezetője dönt. A tanév 12. hetének végéig el kell készíteni az egyéni fejlesztési terveket. A tanév rendjéhez igazodó tevékenységet az éves tervek tartalmazzák.

A habilitációs órák száma:

Osztály	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
óraszám	3	3	3	3	3	4	4	4

Megvalósítás módja, a folyamat leírása:

- az osztályfőnökök, szaktanárok véleménye alapján az osztályfőnök készíti el a felterjesztést Nevelési Tanácsadó felé.
- a szülő aláírásával hozzájárul a javaslat továbbításához
- a Nevelési Tanácsadó által megadott időpontban a szülővel részt vesz a tanuló a vizsgálaton
- a Nevelési Tanácsadótól visszaérkezett javaslat alapján történik a tanuló elhelyezése az adott csoportba (áttelepítés, fejlesztő csoport)
- a szülő nyilatkozatot tesz, hogy gyermeke részt vehessen a törvény által meghatározott fejlesztésen
- fejlesztési területek alapján megtörténik a csoport beosztása (kognitív képességek, kommunikáció, beszédfejlesztés, percepciófejlesztés, téri orientáció, testséma, mozgásfejlesztés)
- a tanulók felmérése a fejlesztési terv elkészítéséhez
- fejlesztési terv elkészítése felmérések alapján, egyénileg kitűzött feladatok meghatározása (fejlesztés ideje, formája, helye, fejlesztendő területek)
- tanulók fejlődésének mérése 3 hónaponként, mely alapján történik a feladatok meghatározása

A fejlesztéshez szükséges dokumentumok:

- osztályfőnöki jellemzés szülői aláírással (nyomtatvány)
- vizsgálati eredmény
- szülői hozzájáruló nyilatkozat
- egyéni jellemzés célokkal, feladatokkal
- fejlesztési terv (3 havonkénti frissítése)

Feladataink:

- ☞ tanulási kudarccal küzdő tanulók kiszűrése (bukás, alulteljesítés, lemaradás)
- ☞ családlátogatáson tájékozódni kell az otthoni tanulási körülményekről, szokásokról;
- ☞ fel kell tárni a kudarc okait;
- ☞ igénybe kell venni a szakszolgálatok segítségét;
- ☞ tanulókat a szakértői vélemény alapján kell tanulócsoportba sorolni;
- ☞ egyéni haladási tervet kell kidolgozni;
- ☞ élni kell a törvény adta rugalmas teljesítés lehetőségével;
- ☞ ismertessük meg a tanuló problémájával az osztályban tanító pedagógusokat;
- ☞ szükség estén éljünk a lassítás eszközével elsősorban az 1. és a 2. osztályban;
- ☞ tegyük kötelezővé a korrepetáláson való részvételt;
- ☞ tanítási órákon a tanulók eltérő képességeihez alkalmazkodó óravezetést kell tervezni. Használjunk mérést segítő szemléltető eszközöket;
- ☞ jelöljük ki számukra azt a minimális tananyagot, ami a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges;
- ☞ dicsérjük, jutalmazzuk őket, hogy erősödjék önbizalmuk, javuljon szorgalmuk;
- ☞ keressük, ajánljunk olyan tanulási technikákat, amelyek eredményesek lehetnek számukra;
- ☞ továbbtanulás irányítása, segítése.

Órakeret

Tantár- gyak/osztályok	1.évf.	2.évf.	3.évf.	4.évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Idegen nyelv	-	-	-	-
Matematika	4	4	4	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23

Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25
Tantár- gyak/osztályok	5. évf.	6.évf.	7.évf.	8 .évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	4	3	3
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon-és népismeret	1	-	-	-
Erkölcstan/hittan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon terv.ók.	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30

A tanuló teljesítményének értékelése és minősítése:

Értékelés ideje	Értékelés módja, formája	Rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- érdemjegy (5,4,3,2,1) - a tantárgy heti óraszám + 1 jegy szükséges félévenként. - kiemelkedő teljesítményért dicséret	- osztálynapló - tájékoztató füzet - munkafüzetek	Szaktanárok
Félévkor	Érdemjegy (5,4,3,2,1) Szaktanári dicséret (jelölés: d)	- osztálynapló - tájékoztató füzet	Szaktanárok

Év végén	Osztályzatnak megfelelő szöveges minősítés: jeles+sz.t. dics., jeles jó közepes elégséges elégtelen	- osztálynapló - bizonyítvány	(figyelembe véve a nevelőtestületnek az osztályozó értekezleten elhangzó véleményét)
----------	---	----------------------------------	--

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló 1-3.évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyam ismétlésre, ha tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő ezt írásban kéri. A 4. osztály végétől a tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló fejlődését folyamatos pedagógiai diagnosztizálással szükséges nyomon követni. A tanulók fejlesztése érdekében a pedagógusnak együtt kell működnie gyógypedagógussal, orvossal, a nevelési tanácsadó munkatársaival és a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel. A továbbhaladáshoz a pedagógiai szakaszokhoz rendelt minimális teljesítményt kell alapul venni, valamint az egyes tantárgyak tanterveiben, évfolyam szinten meghatározott követelményeket szükséges teljesíteni.

A tagozatra jelentkező tanulók felvételének elvei

A tagozatra a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján – a szakértői véleményben jelzett évfolyamra – a speciális fejlesztést igénylő tanulók nyernek felvételt, ha a döntéssel a szülő egyetért, illetve a felvételre jogerős jegyzői határozat utasít, a Kormányhivatal által előírt területi körzethatár figyelembevételével.

E.) KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM

Bevezetés

Intézményünkben a környezeti nevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladat, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. A tanulóknak ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességeikre tekintettel használja.

Küldetésnyilatkozat

„Meg kell tanítanod a gyermekeidnek, hogy a talaj lábaik alatt nagyapáink hamva. Hogy tiszteljék a Földet, mondd el gyermekeidnek, hogy a Föld a mi törzsünk életével gazdag. Tanítsd meg gyermekeidet, ahogy mi tanítjuk gyermekeinknek, hogy a Föld a mi anyánk. Bármilyen történik a Földdel, a Föld fiaival történik.

A Föld nem az emberé, az ember a Földé. Minden dolog összefügg, ahogy a vér összeköti a család tagjait. Az élet szövődését nem az ember szötte, csak egy szála annak. Bármit tesz a hálóval, saját magával teszi.” *(Seattle Törzsfőnök üzenete az utókor számára)*

1. A környezeti nevelés szinterei intézményünkben

☞ Hagyományos tanórai oktatásban:

- Tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos kérdések, amelyekhez a diákoknak is köze van. Jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés. Felhasználjuk a szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit, így lehetőség nyílik az élményszerű tanításra. Fontos, hogy diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert csak így lehet harcolni a környezet megóvásáért.
- Az egyszerű víz-, talaj- és levegővizsgálati módszereket fizika-kémia szaktanteremben megtartott tanórákon tanítjuk meg. Külön kiemelten kezeljük ezek elemzését, a tapasztalatok hatásainak értékelését.

☞ Nem hagyományos tanórai keretben:

- *A tanév során a 6. évfolyam erdei iskolában tölt pár napot. A többi osztály osztálykirándulás keretében természetvédelmi területeket és múzeumokat látogat meg. Az itt folyó munka a tanév szerves része. Az erdei iskolában a munka speciális órarend szerint folyik. A költségeket az intézmény költségvetése, illetve az iskola alapítványa fedezi.*

Tanórán kívüli programok:

- * Versenyek, ahol a környezet- és természetvédelem fontos téma (*Samfűleslevelező verseny, Kvalitás, Herman Ottó, Kitaibel Pál biológia verseny, Katasztrófa védelmi verseny stb.*)
- * Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák
- * Különböző akciók:

- * fém-, és papírgyűjtés, műanyag flakon gyűjtése
- * kiállítások rendezése
- * föld napi akció, állatok világnapja, víz világnapja, madarak és fák napja
- * Évente iskolanapot szervezünk (*Hunyadi napok*) *Hunyadi kupa*, Nemzetiségi nap, *Hunyadi túra*, sulಿನapok.

2. Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez fontos feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a köztük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

2.1. Nem anyagi erőforrások

- Iskolán belüli együttműködés

☞ Tanárok:

Minden kollégának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.

☞ Diákok:

Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő szerepe van az iskolai DÖK-nek, az osztályközösségnek, valamint a környezet védelme iránt érdeklődő tanulóknak.

☞ Tanárok és diákok:

A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskolának, az iskolanapnak, a téma napoknak, a hulladékgyűjtési akciónak, valamint a nyári táboroknak.

A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében.

☞ Tanárok és szülők:

Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

☞ Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtsük a hulladékpapír és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazzuk.

- Iskolán kívüli együttműködés

☞ Fenntartó:

Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából fontos.

Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat (*pl. erdei iskola*).

☞ Környezeti neveléssel foglalkozó intézmények:

A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie.

☞ Civil szervezetek (Német Kisebbségi Önkormányzatok, Gyönki Baráti Kör Egyesület, *Székelykör*)

Szakmai ismereteikkel és programjaikkal (*Schwabbal*, Locsolóbál, Falunap) segítik környezeti nevelési munkánkat.

☞ Hivatalos szervek (ÁNTSZ)

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

- Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata.

Kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék és gyümölcs kínálatával. Időszerűvé vált annak felmérése, hogy az egészséges táplálkozás érdekében mi legyen a büfé kínálata.

A tanulók és a tanárok körében ezt az iskolai diákönkormányzat, a szülők közt az iskola szülői munkaközössége végezze el.

Az eredmény ismeretében az iskolavezetés megbeszélést folytat a büfé működtetőjével.

2.2. Anyagi erőforrások

- Saját erőforrások

- Költségvetés:

Meg kell határozni, hogy az éves költségvetés hány forintot tartalmaz a környezeti nevelési feladatok ellátására.

A pénzösszeg felhasználásáról minden tanév elején az iskolavezetés dönt, az érintett pedagógusok egyetértésével.

- Alapítvány:

- Külső erőforrások

- Pályázat:

A pályázatok adta lehetőségeket kihasználjuk.

3. Alapelvek, célok

- Alapelvek

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelünk:

- fenntartható fejlődés,
- a kölcsönös függőség, ok - okozati összefüggések,
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- elővigyázatosság,
- biológiai és társadalmi sokféleség,
- az ökológiai lábnyom
- gazdasági- társadalmi folyamatok megismerése
- közvetlen és tágabb környezet megismerése
- környezeti értékek megőrzése, gyarapítása
- Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.

Tartsuk szem előtt, hogy egy tanulót képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki.

- Hosszú távú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében ki kell alakítani bennük:
 - a környezettudatos magatartást és életvitelt,
 - a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitelt,
 - a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
 - a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
 - a rendszerszemléletet,
 - és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
 - az egészséges életmód igényét és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

- A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban
Ilyenek pl.:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- szintetizálás, analízis,
- kreativitás,
- együttműködés, tolerancia, alkalmazkodás,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- konfliktuskezelés megoldás,
- értékelés és mérlegelés készsége.

- Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Olyan tudást, készségeket és értékeket igyekszünk kialakítani tanulóinkban, melyek képessé teszik

őket arra, hogy megismerjék, és ezáltal követhessék a fenntartható fejlődés elveit és gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

Az iskolából kikerülve képesek legyenek minden megszerzett kompetenciájukat a környezeti problémák kezelésének érdekében felhasználni.

4. Konkrét célok

Rövidtávú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

Célok	Feladatok	Felelősök
A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához	Előadások közös megtekintése a témával kapcsolatban	Igazgató Természettudományi mk.
A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg	A helyi tantervben tantárgyanként a tanmenetekben jelöljük meg a feladatokat és a módszereket	Szaktanárok
Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket	Projektek kidolgozása „A víz jelentősége” „A szennyezett levegő hatása az élőlényekre”	Szaktanárok
A pedagógusok, a technikai dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői	Képzések, továbbképzések, szülői értekezletek tartása adott témában	Iskolavezetés Osztályfőnök
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése	Tisztasági őrjárat szervezése Szelektív hulladékgyűjtés jelenleg: papír, fém A helyes vásárlási szokások kialakítása	DÖK Intézményi Alapítvány Gyermekszervezet Technika óra Szaktanár
Takarékoskodás a vízzel és villannyal	Ellenőrzések Mérése, számítások következtetések	Takarítók Fizika óra Szaktanár
A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, problémákat, ápolják a hagyományokat	- <i>Hunyadi napok</i> , szervezése - a község nevezetességeinek feltérképezése - múzeum terem érték megőrzése - drog-prevenációs program folytatása	<i>Tagintézmény vezetése</i> Osztályfőnökök szaktanárok

	- jeles napok megszervezése	
Legyenek a tanulók környezetük, szülőföldjük védelmezői	- „Örökbefogadási” akciók egy-egy fát, területet, szobrot stb. – figyelik változását, gondozzák - faültetés - madáretetés	
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját az önálló ismeretszerzés képességét	„Zöld sarok” kialakítás az iskolai könyvtárban szakkönyvek, folyóiratok, videóanyag, CD-k beszerzése Internet hozzáférés	Szaktanárok

5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

5.1. Helyi értékek és problémák megjelenése

A község földrajzi és geológiai adottságai

- löszös dombság
- dombok-völgyek
- lösz partok kialakulása
- szőlő és gyümölcsstermesztés jelentős
- sok forrás található
- folyók: Kapos, *Donát-patak*
- magas talajvizes területek
- tölgyerdők
- bokorerdős, cserjés területek
- sok zöld terület
- Ökológiai problémák
 - 56-os út, nagy forgalom
 - *Nitrokémia – vegyi üzem közelsége*
 - *Szeméttelep*
 - *Szennyvíztelep*

5.2. Hagyományos tanórai foglalkozás

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészségesebb testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy környezet-szennyezés az egészségre veszélyes;

- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás);
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

Gimnáziumban:

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészségüket, egészséges testi fejlődésüket
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezet-szennyezés az egészségre veszélyes
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek
- sajátítsanak el régi, magyar, mozgást igénylő népi játékokat
- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását

Magyar nyelv és irodalom

Általános iskola – alsó tagozat (6-10 év). A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes-, és mesterséges ember alkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- egy táj megismerésekor képesek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Általános iskola – felső tagozat

A tanulók:

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben;
- törekedjenek az anyanyelv védelmére;
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit;
- tudjanak disputát folytatni;

Gimnázium:

- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek a környezetről szóló irodalmi-, közéleti-, és szakszövegek értelmezésére és szövegek alkotására
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat) készíteni
- tudatosan készüljenek a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére

Idegen nyelv

A tanulók:

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön.

A tanulóknál:

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Gimnáziumban:

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- alakuljon ki a nemzetközi felelősségük a környezettel szemben
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációs képességük és fedezzék fel ennek lehetőségeit (pl. nemzetközi projekteknél részvétel, külföldi testvériskolákkal közös projektek)

Matematika

A tanulók:

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni ;
- logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknál:

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás;
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Gimnáziumban:

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- fejlődjön logikus gondolkodásuk, a szintetizáló és a lényegkiemelő képességük
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni
- alakuljon ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségük

Fizika

A tanulók:

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak;

Kémia

A tanulók:

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Gimnáziumban:

- legyenek képesek a környezeti változások megértésére, magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai és kémiai hatások (sugárzások, zaj, rezgés, vegyi anyagok) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai és kémiai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, s ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra

- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak használni
- tudjanak Interneten keresni a környezetbiztonsághoz szükséges ismereteket
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók:

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia-egészségtan

A tanulók:

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;
- ismerjék és szeressék a természeti ill. az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezeti-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérsékelésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknak:

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Gimnáziumban:

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit!
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzváltozások, a felgyorsult globalizáció a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg és őrizzék a természeti táj szépségeit
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti - működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket, valamint a környezeti hatások miatt bekövetkező változásokat
- ismerjék a környezetszennyezés egészségkárosító hatásait

- aktív tevékenységgel legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- alakuljon ki ökológiai szemléletmódjuk

Ének-zene

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;
- tudják, hogy az élő és élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Gimnáziumban:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- vegyék észre, hogy a zenei globalizáció nagyfokú értékcsökkenést eredményez
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Történelem és állampolgári ismertek

A tanulók:

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete;
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Gimnáziumban:

- értsék és tudják, hogy hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogy hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- tudják összefüggéseiben szemlélni a történelmi korok változásait és tudjanak párhuzamot vonni köztük
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket
- alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül

- érezzék az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Etika/Hit-és Erkölcstan

A tanulók:

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életet kell hagyniuk.

A tanulóknak:

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Vizuális kultúra

A tanulók:

- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően;
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését;
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre;
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Gimnáziumban:

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi népi építészeti emlékeket

Tánc és dráma

A tanulók:

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel;

- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtűz stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások)
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével
- tudjanak több programban táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni, ismerjék a különböző programok használatának előnyeit és hátrányait
- fejlődjön logikus gondolkodásuk, szintetizáló és lényegkiemelő képességük, képesek legyenek a számítógép segítségével megszerzhető tudás szűrésére, redukálására, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- képesek legyenek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsa meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit

5.3. Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyi integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- terepi munka során: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek
- kézműves foglalkozás (Táltos Iskola) természetes anyagokkal, építve a népi mesteriségek hagyományaira
- „akciók”: pályázatok, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés
- „látogatás”: múzeum, állatkert, természetvédelmi terület, szeméttelép, szennyvíztisztító
- versenyek
- szakkörök
- iskola zöldesítés
- témanap
- „Sulinap”
- „Jeles napok”
- *erdei iskola*
- egészségnap

- egészséghét
- Madarak és Fák Napja rendezvény
- Föld Napja
- Víz Világnapja
- „Vesd bele magad” program
- komposztáló létrehozása, használata
- Papírgyűjtés
- Fémhulladék gyűjtés
- Műanyag flakonok gyűjtése

A községi környezeti nevelés komplex gondolata

- Természeti környezet vizsgálata
 - az iskolakertben
 - a község parkjaiban
 - *a kastély parkjában*
 - a temetőben
 - a családi házak kertjében

(A fák örömei és bánatai, rejtőzködők felfedezése, hogyan használják a lakosok a zöld területeket)

A tanuló a községi környezet zöldterületei és természetszerű élőhelyei segítségével ismerheti meg a természetet és tanulhatja annak megbecsülését.

- Az épített környezet tanulmányozása

A hangsúlyt arra helyezzük, hogyan hat az ember a környezetre, beleértve a község építészetét, tervezését és infrastruktúráját. (Pl. milyen volt a község képe 50, 100 éve, milyenek az épületek, a község fényei, milyen a közlekedés, hová kerül a szemét, honnan érkezik az energia?)

- Környezetvédelmi akciók, közösségfejlesztő programok

Egyesíti a környezettudatos és öntudatos polgári ismereteket és készségeket. (Játszóterek, parkok gondozása, védelme, tanulmány készítése a közlekedésről, ajánlás a problémák megszüntetésére.)

6. Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani. Ezek nem mindegyike ismert mindenki előtt. Ezért továbbképzést kell szervezni és bemutatni az interaktív lehetőségeket.

Néhány, munkánk során alkalmazott módszercsoport:

- Játékok
 - szituációs,
 - memóriafejlesztő,
 - kombinációs,
 - érzékelést fejlesztő,
 - ráhangolást segítő,
 - bizalomerősítő,
 - kapcsolatteremtést segítő,
 - drámapedagógia.

- Modellezés
 - hatásvizsgálatok,
 - rendszermodellezés
 - előrejelző,
 - működő modellek készítése, elemzése.
- Riport módszer
 - kérdőíves felmérés,
 - direkt riportok,
 - fotóriport.
- Projekt módszer
 - analízis – akcióprojektek
- Terepgyakorlati módszerek
 - terepgyakorlatok,
 - térképkészítés,
 - egyszerű megfigyelések
 - célzott megfigyelések, mérések.
- Aktív, kreatív munka
 - természetvédelmi és fenntartási munkák,
 - rekonstrukciós munkák,
 - madárvédelmi feladatok,
 - szelektív hulladékgyűjtés,
 - rend- és tisztasági verseny
- Közösségépítés
 - csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.
- Művészi kifejezés
 - vizuális művészet a környezeti nevelésben,
 - irodalmi alkotások,
 - zeneművészet,
 - fotóművészet,
 - táncművészet,
 - népművészet,
 - esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése,
 - a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

7. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek.

Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Az *erdei iskolai programok* és a nyári táborok számára biztosítani kell a biológiai és kémiai víz vizsgálatokhoz, illetve a levegő- és talajvizsgálatokhoz szükséges eszközöket, vegyszereket.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD könyvtárat.

Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audio-vizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

8. Az iskolaépületek állagának, környezetének javulását szolgáló célok és a változást segítő feladatok

A helyzetből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat
Nagy forgalom	- közlekedési biztonság növelése - a kerékpáros és gyalogosközlekedés növelése	- „ <i>fekvőrendőrök</i> ” megléte, - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló, - biztonsági felszerelések ösztönzése.
Zaj	- csökkentés	- fák, cserjék ültetése,
Légszennyezés	- csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskola-kertben, - a növények gondozása, pótlása, - gyomtalanítás, elhagyott területek feltérképezése, gondozása a parlagfűmentesség érdekében.
Szemét	- tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése, - szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről, - utak sózása helyett homok használata.
<i>Hiányos játszótér</i>	- <i>a gyerekek mozgási igényének kielégítése</i>	- <i>az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, a homok cseréje.</i>
Az iskolabelső	- tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír, - dohányzásra külön helyiség megtartása, - portalanítás (atkák-allergia), - gyakori szellőztetés - lábtörlők alkalmazása.
Energia-felhasználás	- takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása, - nyílászárók javítása.
Világítás	- egészséges, takarékos, - a természetes fény preferálása.	- hagyományos fénycsövek cseréje, lehetőség szerint energiatakarékos, kompakt izzókra.
Vízfelhasználás	- egészséges ivóvíz, - a vízfogyasztás csökkentése.	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása.

Csatorna	- a csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása, - környezetbarát takarítószer alkalmazása (lehetőség szerint).
Iskolakert	- tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, - önelzáró csapok, - fajjátékok, madáretetők, madárodúk kihelyezése és gondozása.
Udvar	- biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása.
Iskolabüfé	- egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek és –teák, - friss és aszalt gyümölcsök, - joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek.
Az iskola eszközlátottsága	- a tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, - az esztétikai érzék fejlesztése, - egészséges személység kifejlődése.	- a tanterekben írásvetítő, TV, videó, - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok, - digitális fényképezőgép, - az étkező konyháján gáztűzhelyek, konyhai eszközök, - ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

9. Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számukra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az érdekes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni.

Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre az előadások módszertanára.

Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képességek napjainkban nélkülözhetetlen.

- Iskolán belüli kommunikáció formái:
 - kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel,
 - házi dolgozat készítése,
 - poszterek készítése és bemutatása,
 - faliújságon közölt információk készítése,
 - szórólapok készítése.
- Iskolán kívüli kommunikáció formái:
 - környezetvédelmi cikkek feldolgozása,
 - környezetvédelemről szóló rádió és televíziós hírek feldolgozása és értékelése.

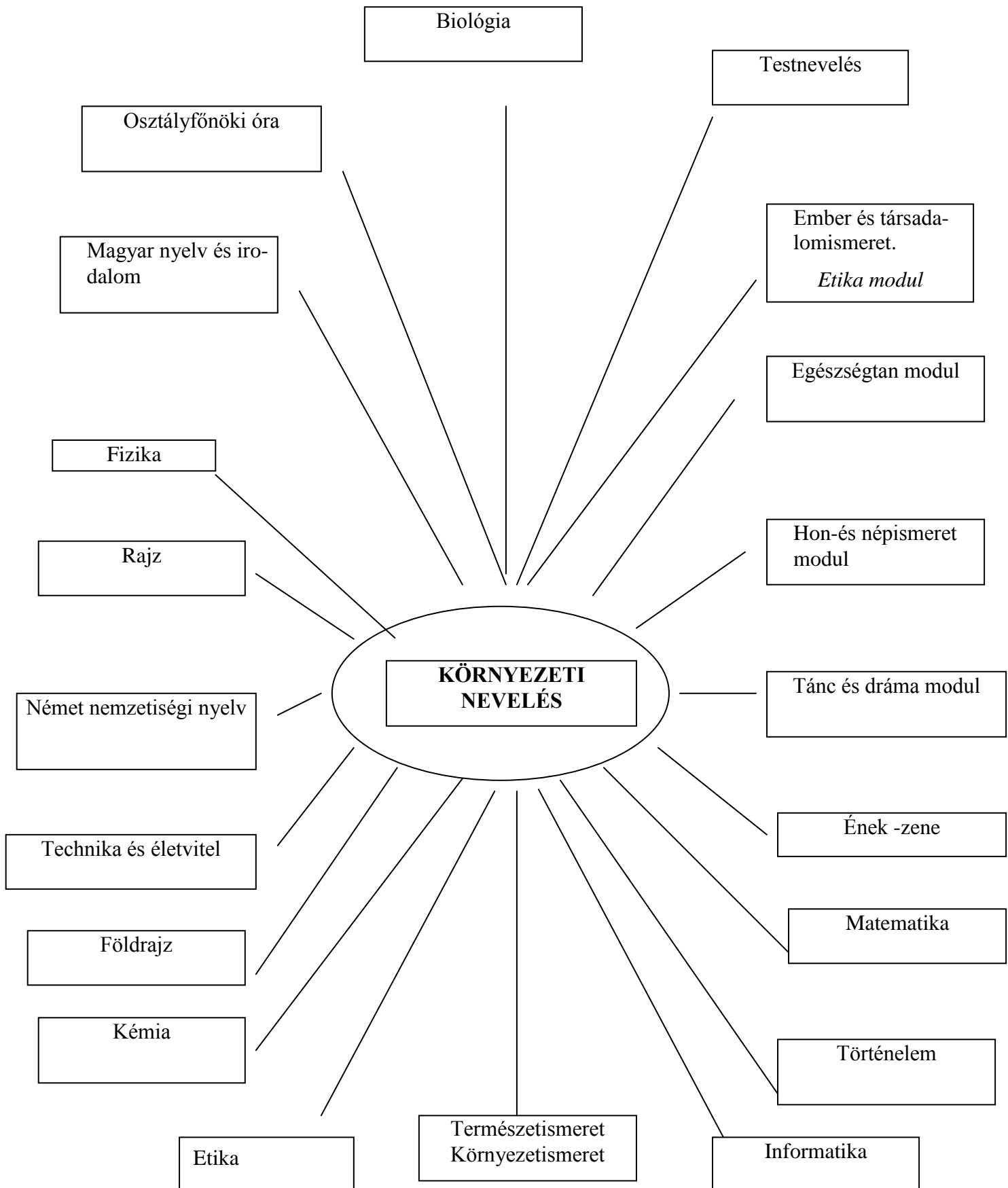
Elméleti közlekedési ismeretek -KRESZ-

Gyalogos és kerékpáros közlekedés

- A szabályokat betartó gyalogos és kerékpáros közlekedés gyakoroltatása

- KRESZ megfelelő szabályainak ismertetése tanórák keretében
- Közlekedésbiztonsági szakkör és versenyen való részvétel
- Anyagi források megléte esetén (pályázat) nyári kerékpáros tábor
- Pedagógusok példamutatása

(A környezeti nevelés tartalmi anyagát lásd tantárgyanként a helyi tantervben)

F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Küldetésnyilatkozat

Intézményünk minden dolgozója egyetért abban, hogy az egészségnevelés legfontosabb színtere az iskola. Mindannyian elkötelezettek vagyunk a gyermekek személyiségének harmonikus fejlesztése mellett.

Kiegyensúlyozott, boldog, testileg edzett gyerekeket szeretnénk nevelni, akik tudják, hogy az egészség érték, aminek megőrzése az ő felelős magatartásuktól is függ.

A gyermekek testi, lelki, szociális fejlődéséhez és jólétéhez biztosítjuk az egészséges környezetet.

1. Egészségnevelés alapelvei

Szervezésre vonatkozóan

- * az egészségnevelés jelenjen meg minden tantárgy oktatása során, az iskolai nevelés integráns része legyen
- * együttműködésen alapuljon, az egész tantestület elkötelezettségével végezzük a munkát
- * ismerjük meg, és tárjuk fel a helyi problémákat, törekedjünk azok megoldására
- * csak egészséges környezetben nevelhető egészséges gyermek

Tartalomra vonatkozóan

- * olyan egészségnevelést folytassunk, amelynek alapja a prevenció
- * a környezet változtatásában indított pozitív folyamatok pozitív változásokat eredményeznek a gyermekek magatartásában

Módszerek kiválasztásában

- * tevékenységközpontúság
- * közvetlen és élményközpontú tapasztalatszerzés
- * alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére és megismerési vágyára

2. Célok

- ☞ El kell érni, hogy a tanulók számára az egyik legfőbb emberi érték az egészség legyen, és az egészség megőrzéséért készek is legyenek tenni.
- ☞ El kell érni, hogy a gyerekek tudatosan kapcsolják össze életvitelükben, mindennapi szokásaikban a környezettudatosságot és a testi-lelki egészségre törekvést.
- ☞ Szerezzék meg a tanulók a helyes életmód kialakításához szükséges ismereteket.
- ☞ Biztosítani kell a tanulók személyiségének, testi-lelki-szociális egészségének harmonikus fejlődését.
- ☞ Ki kell alakítani egészséges, biztonságos, esztétikus környezetet.
- ☞ Lehetőséget kell biztosítani minden tanulónak a szabadidő értékes eltöltésére, elsősorban a rendszeres sporttevékenységre.
- ☞ Ismerjék tanulóink a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét.

-
- ☞ Tudják, az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát.
 - ☞ Ismerjék a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében.
 - ☞ Annak tudatosítása a tanulóknak, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének.

Kiemelt cél: A nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

3. Feladatok, tevékenység és felelősök

Célok	Feladatok	Tevékenységek	Felelős
Testi egészség	Mindennapos testnevelés bevezetése testmozgás	Mellékelt program szerint	Testnevelők Tanítók
	Helyes táplálkozási szokások kialakítása egészséges táplálkozás	Osztályfőnöki órák egészségnevelési programja Technika és életvitel tantárgy kötelező témája Egészségtan modul témája Környezetismeret tantárgy témája Egészségnap témája Az iskolai menza étrendje segítsen az egészséges táplálkozási szokások kialakításában. Az iskolai büfé kínálata feleljen meg az egészséges táplálkozás követelményeinek – folyamatos ellenőrzés A tízórait a 2. szünetben az osztályteremben fogyasztják el a tanulók tanári felügyelettel Az ebéd elfogyasztásánál megköveteljük a kulturált étkezési szabályok betartását	Osztályfőnökök Technika szakos tanár etikatanár Tanítók Meghívott előadók Élelmészvezető Orvos Igazgató Minden nevelő Ebédeltető és
Testi egészség	Káros szenvedélyek elleni küzdelem szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése	Osztályfőnöki órák egészségnevelési programja Egészségtan modul témája Környezetismeret tantárgy témája Egészségnap témája Felvilágosító előadás szervezése szülőknek	Osztályfőnök etika tanár Tanítók Meghívott előadó Szülői munkaközösség Igazgató

HÖGYÉSZI HEGYHÁT ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
 PEDAGÓGIAI PROGRAM
 F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

	Szexuális felvilágosítás	Osztályfőnöki órák egészségnevelési programja Egészségtan modul témája Egészségnap témája	Osztályfőnök vagy meghívott előadó Egészségtan tanár Meghívott előadó
	Betegségek elkerülését lehetővé tevő viselkedési normák, helyes magatartási kialakítása.	A házirendnek megfelelően az <i>első</i> és harmadik szünetet kötelezően a levegőn töltik a gyerekek. Rendszeres szellőztetés Környezetismeret tantárgy témája Egészségtan modul témája	Ügyeletes nevelők Hetesek Tanítók Egészségtan tanár
Testi egészség	Balesetek megelőzése	Osztályfőnöki órák egészségnevelési programja Egészségtan modul témája Környezetismeret tantárgy témája Egészségnap témája	Osztályfőnök Egészségtan tanár Tanítók Meghívott előadók
	Különös figyelem az érzékszervi és más testi fogyatékossgal küzdő tanulók irányában. (látás, hallás, gerincferdülés)	Az ülésrend helyes kialakítása, időszakonkénti változtatása	Osztályfőnök
	Rendszeres orvosi szűrés biztosítása A kötelező védőoltásokat kapja meg minden gyermek	1. 3. 5. 7. osztályok: látás, hallás, vizeletvizsgálat; vérnyomásmérés, ortopédiai vizsgálat és általános belgyógyászati vizsgálat 2. 4. 6. 8. osztályok: látás, hallás, vérnyomásmérés, ortopédia, általános belgyógyászati vizsgálat	

HÖGYÉSZI HEGYHÁT ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
 PEDAGÓGIAI PROGRAM
 F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Testi egészség	Rendszeres fogorvosi szűrés Száj higiénés szokások alakítása	Félévente minden tanuló fogorvosi szűrésen vesz részt. A fogászati problémák azonnali kezelése történik. A fogászati betegségek elkerülésének megbeszélése a fogorvossal. Osztályfőnöki órák egészségnevelési programja Egészségtan modul témája Környezetismeret óra témája	Osztályfőnök Egészségtan tanár Tanítók
Lelki egészség	Stressz hatások csökkentése, stressz oldás	Osztályfőnöki és egészségtan órákon stressz oldó gyakorlatok tanítása és gyakoroltatása Alsó tagozatban a szöveges értékelés bevezetése A különösen szorongó gyermekekre nagyobb figyelmet fordítunk – helyzetük feltárása, szakemberekhez irányítása	Osztályfőnök Egészségtan tanár Tanítók Alsós tagozatvezető Osztályfőnök Tanítók Gyermekorvos Gyermekvédelmi felelős Iskolapszichológus
	Tanulási nehézségek leküzdésének segítése. Iskolai teljesítmények javítása	Tanulás tanítása program bevezetése osztályfőnöki órákon Részképtelenség-zavarokkal küzdő tanulók speciális segítése	Osztályfőnök Logopédus Fejlesztő pedagógus Iskolapszichológus
Lelki egészség	Helyes önismeret, pozitív énkép kialakítása	Osztályfőnöki órák témája Egészségtan modul témája <i>Etika órák témája</i>	Osztályfőnök Egészségtan tanár <i>Etika tanár</i> Iskolapszichológus

HÖGYÉSZI HEGYHÁT ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
 PEDAGÓGIAI PROGRAM
 F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

	Kommunikációs problémák megoldása	Osztályfőnöki órák témája Magyar nyelv és kommunikáció órák témája <i>Etika órák témája</i> Tánc és dráma órák témája Kommunikációs tréning szervezése választható délutáni programként	Osztályfőnök Magyar tanár <i>Etika tanár</i> Tánc és dráma tanár Képzett nevelő Iskolapszichológus
	Döntéshozatal tanulása	Osztályfőnöki órák témája <i>Etika órák témája</i>	Osztályfőnök <i>Etika tanár</i>
Szociális jólét biztosítása az iskolában (Közösségi lét, kapcsolatok fejlesztése)	Az osztályközösségek formálása Közösségépítés	Szociometriai felméréssel a társas kapcsolatok vizsgálata évenként Közösségi élmény biztosítása Közösségtudat formálása Együttműködés egymással, tanárokkal, más osztályokkal (Kirándulások, versenyek, ünnepek, testvér osztályok kapcsolata)	Iskolapszichológus
Szociális jólét biztosítása az iskolában (Közösségi lét, kapcsolatok fejlesztése)	Nehezen szocializálódó tanulók segítése	Csoportterápia szervezése Szervezett, délutáni szabadidős foglalkozások	Képzett nevelő Szabadidő szervező DÖK Iskolapszichológus Fejlesztő pedagógus
	Harmonikus családi életre nevelés	Osztályfőnöki órák témája <i>Etika órák témája</i> Egészségtan modul témája Környezetismeret tantárgy témája	Osztályfőnöki <i>Etika tanár</i> Egészségtan tanár Tanítók
	Toleráns viselkedés kialakítása, megkövetelése	Nevelési helyzetek maximális kihasználása tanórákon, szünetekben, napköziben, délutáni foglalkozásokon	Minden nevelő

HÖGYÉSZI HEGYHÁT ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM, ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
 PEDAGÓGIAI PROGRAM
 F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

	A szabadidő helyes eltöltésére neveljük a gyerekeket	Osztályfőnöki órák témája Diákönkormányzat biztosítson sokszínű, változatos szabadidős programokat Kirándulások, túrák szervezése Olvasási szokások megváltoztatása Könyvtárral való együttműködés <i>Könyvtár szakkör</i>	Osztályfőnök Diákönkormányzatot segítő nevelő Osztályfőnök Szabadidő szervező Irodalom szakos tanárok Könyvtáros
Egészséges környezet kialakítása az iskolában	Tisztálkodási lehetőségek megoldása a WC-ben, ebédlőnél és a tornateremben Porártalom megszüntetése az osztálytermekben és a tornateremben alaposabb takarítással Szemeteskukák körül mosható „falvédő” kialakítása festéssel vagy lambériázással Megfelelő világítás biztosítása a neoncsövek cseréjével Hetesek munkájának folyamatos ellenőrzése (Ne legyen szemét az osztályban, szellőztetés)		Gazdasági vezető Gazdasági vezető Gazdasági vezető Gazdasági vezető Osztályfőnök Ügyeletes nevelő
Esztétikus környezet kialakítása az iskolában	Tantermek, folyosók díszítése, virágosítása, esztétikusabbá tétele A környezet kialakításában a tanulók aktív részvétele Osztályok közötti verseny kiírása, folyamatos ellenőrzés, értékelés		Osztályfőnök Osztályfőnök DÖK
Biztonságos környezet kialakítása az iskolában	A balesetveszélyes helyek állandó ellenőrzése, folyamatos karbantartás A sportpálya burkolatának javítása <i>Az iskola előtti főúton megoldani a járművek lassítását valamilyen módon</i>		Gazdasági vezető Igazgató Fenntartó Fenntartó Igazgató

Hosszútávra szóló feladatok az egészséget támogató környezet kialakítására:

- * akadálytalanítás
- * világítás korszerűsítése
- * tanulói asztalok és székek cseréje
- * rossz nyílászárók cseréje
- * *tornaterem teljes rekonstrukciója*
- * az iskolaudvar parkosítása
- * takarítógép beszerzése
- * *főúton a közlekedés lassítása megfelelő módon*

Hosszútávra szóló feladatok az egészségneveléssel kapcsolatban:

- * tanfolyamokon való részvétel
- * tantestület számára előadások, tréningek szervezése
- * iskolapszichológus, mentálhigiénikus, gyógytornász alkalmazása
- * szabadidő-szervező alkalmazása teljes munkaidőben
- * modern, korszerű, egészségneveléssel foglalkozó folyóiratok, könyvek rendszeres beszerzése

4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

4.1. Tanórai:

Osztályfőnöki órák

- egészségnevelés
- tanulás tanítása
- stressz oldás, stressz kezelés
- napirend kialakítása

Egészségtan

- 6. és 8. osztály a kerettantervben elfogadott témák feldolgozása

Etika órák

- a személyiség harmonikus fejlődését segítő témák

Technika és életvitel

- korszerű táplálkozás, öltözködés, baleset-megelőzés, káros szenvedélyek

Testnevelés

- testi edzettség biztosítása

Minden tantárgyra és tanórára vonatkozóan:

- friss levegőjű, tiszta, esztétikus tanteremben folyjon az oktatás
- ülésrend helyes kialakítása
- helyes testtartás megkövetelése
- az adott tantárgy tanulási technikájának tanítása
- lehetőséget biztosítani a siker eléréséhez, elismerni az erőfeszítést, a szándékot, támogatni az egyéni előrejutást
- a gyermekek közötti kapcsolatok megfelelő irányítása.

4.2. Tanórán kívüli foglalkozások

- egészségnap
- előadások
- tréningek (önismereti, stressz oldó, konfliktuskezelés, tanulás tanítása)
- sportrendezvények Tanár-szülő- diák vetélkedő, SULIKUPA, superbajnokság
- sportkörüli tevékenység
- túrák, kirándulások

Gimnáziumunkban a sport (elsősorban a kézilabda) kiemelt terület. Régi hagyományok köteleznek bennünket erre. Az iskola története során sok szép sporteredmény született. Volt sportolóink a mai napig tartják iskolánkkal a kapcsolatot (pl. Földes Ödön olimpiai bajnok, dr. Mészáros László sportdiplomata, Kilvinger Bálint kézilabda utánpótlás-válogatott vagy Farkas Levente strandkézilabda Európa-bajnok) és motiválják a mai tanulókat a testmozgás szeretetére.

Feladat:

- a Tuba Gyula Kézilabda Emléktorna hagyományainak folytatása
- a Káspári János Teremfoci Emléktorna további folytatása

5. Módszerek

- * cselekedtető módszerek az egyéni, eltérő képességek fejlesztésére
- * kritikai gondolkodás gyakoroltatásával a problémamegoldó képesség gyakorlása
- * érzelmi minták közvetítése élménygazdag helyzetek megteremtésével
- * viselkedési minták közvetítése, példamutatás
- * döntési helyzetek biztosítása
- * páros és csoportos feladatok megoldása
- * önállóan tervezett egyéni munka
- * információgyűjtés, kutatómunka
- * akciók
- * kiállítások
- * versenyek

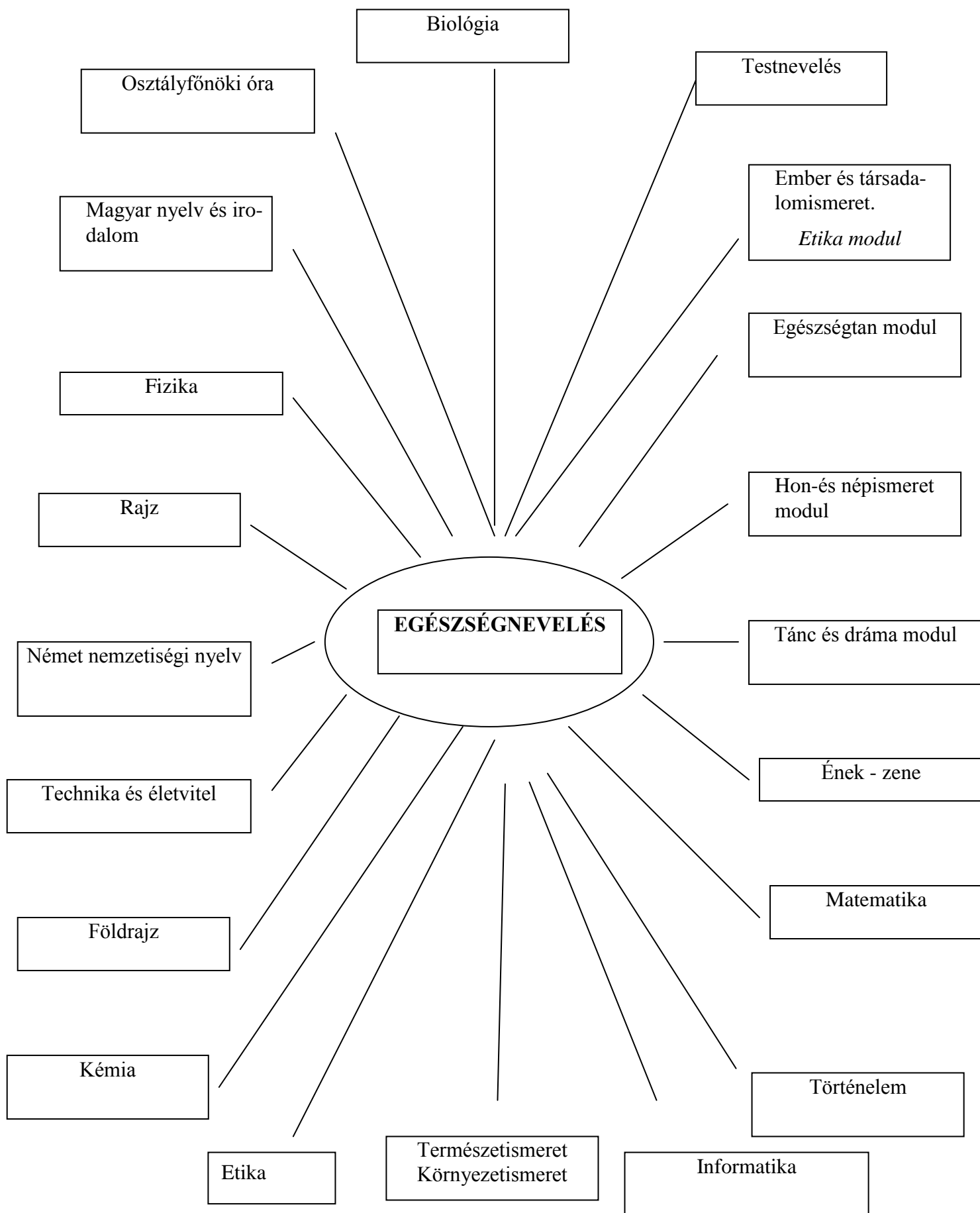
6. Résztvevők

Belső:

- * az iskola valamennyi dolgozója
- * tanulók
- * osztályfőnökök
- * tanítók
- * biológia tanár
- * egészségtan tanár
- * technika és életvitel tanár
- * *etika tanár*
- * testnevelők
- * gyermekvédelmi felelős
- * DÖK
- * iskolapszichológus
- *

Külső:

- * iskolaorvos
- * fogorvos
- * védőnők
- * ÁNTSZ
- * rendőrség
- * *VÖME*
- * önkormányzatok családsegítői
- * sportegyesületek
- * szülők
- * kortárs csoportok

7. A kapcsolattartás formái az iskola egészségnevelésében résztvevő partnerekkel

Résztvevők	Kapcsolat jellege	Időpont	Kapcsolattartó nevelő
Szülők	Előadás aktuális témában összevont szülői értekezleten Témaorientált szülői értekezlet osztályszinten	Évente	Igazgató, tagintézmény vezető
Iskolaorvos (gyermekorvos)	Szűrővizsgálatok Aktuális problémák megbeszélése Előadás nevelőknek	Folyamatos Folyamatos Évente	Tagozatvezetők
Fogorvos	Szűrővizsgálatok	Félévente	Tagozatvezetők
Védőnők	Szűrővizsgálatok	Folyamatos	Tagozatvezetők
Önkormányzatok családsegítői	Hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, nehezen szocializálódó tanulók segítése	Folyamatos	Osztályfőnökök Gyermekvédelmi felelősök
ÁNTSZ	Egészségnapon előadások Osztályfőnöki órákon előadások	Egészségnap	Igazgató, tagintézmény vezető
VÖME	Egészségnapon előadások	Egészségnap	Igazgató, tagintézmény vezető
Rendőrség	Egészségnapon előadások	Egészségnap	Igazgató, tagintézmény vezető
Kortárs csoportok (volt diákjaink)	Képzésben részesült középiskolások meghívása osztályfőnöki órákra	Évi 1 alkalom	Osztályfőnök
Sportegyesületek	Szervezett programjaikon való részvétel	Folyamatos	Testnevelők

8. Erőforrások

Szellemi erőforrások:

Meglévő szakemberek

Iskolán kívül

- gyermekorvos
- fogorvos
- védőnők
- családsegítők
- katasztrófavédelem
- rendőrség

Iskolán belül

- tanárok, tanítók
- biológia és egészségtan tanárok
- gyermekvédelmi felelősök
- testnevelő tanárok
- iskolapszichológus
- szabadidő szervező
- gyógytestnevelő
- fejlesztő pedagógus

Hiányzó szakemberek

- iskolapszichológus
- szabadidő szervező
- gyógytestnevelő

Tárgyi pénzügyi erőforrások

- iskolai tanulói keret
- esetleg pályázatok

Hiányzó erőforrások

- folyamatos karbantartás költségei
- modern szakirodalom
pl.:
 - Csendes Éva: Életvezetési ismeretek és készségek (Műszaki Kiadó)
 - Bagdy E. – Telkes J.: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában (Nemzeti Tk. Kiadó)
 - Jamie Walker: Feszültségoldás az iskolában játékok és gyakorlatok (Nemzeti Tankönyvkiadó)
 - Mészáros András: Gondolkodás és viselkedés Etika 13-14 éveseknek (Flaccus Kiadó 2000)

9. Kommunikáció

Iskolán belüli

- faliújság

- iskolarádió
- munkaértekezletek
- egyéni beszélgetések
- csoportfoglalkozások

Iskolán kívüli

- szülői értekezletek
- szülői munkaközösség
- folyamatos kapcsolattartás
- problémák felmerülésekor esetmegbeszélések
-

10. Sikerkritériumok

1. A kérdőív osztályonkénti százalékos kiértékelése során pozitív változásokat tapasztaljunk
2. A tanulók legalább 80 %-a vélje hasznosnak a programot
3. Legyen tapasztalható, számokkal bizonyítható fejlődés
4. Kapjon az előző felméréshez képest jobb minősítést az iskola tisztasága, rendezettsége, biztonsága
5. A verseny folyamatosságát a havonkénti ellenőrzés, a félévi, illetve az év végi eredményhirdetés biztosítja

Iskolapszichológus

Intézményünkben iskolapszichológus működik. Tevékenységével az oktató-nevelő munkát segíti. Az intézményben működő iskolapszichológus

- önálló helyiséggel és a munkai igényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel, pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben, gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak,
- tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban, a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő, atanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket.

11. Elsősegélynyújtás

Tevékenységek

Tegye képessé a tanulókat saját testi épségük megvédésére, baleset esetén a szakemberek megérkezéséig a további károsodás elhárítására.

Járuljon hozzá a felelősségteljes, segítőkész viselkedés, a fegyelmezett munkavégzés, a szabálykövető magatartás, az élet és az egészség feltétlen tiszteletének kialakulásához.

Belépő tevékenységformák: Szöveges és képi információk utasítások, értelmezése, oktatófilmek szemléltető anyagok elemzése.

Szituációs gyakorlatok, kommunikációs gyakorlatok, baleseti helyzetek, magatartások megbeszélése, elemzése

Képességfejlesztés

A tényanyag oktatása mellett elengedhetetlen a képességek kialakítása és fejlesztése. Képesség alatt az egy bizonyos típusú vagy tartalmú tevékenység elvégzésére való egyéni felkészültséget értjük. Két nagy részre tagoljuk, a szaktudás alatt a diszciplináris tájékozottságot és rutint értjük, míg a kompetencia alatt a természetes közegben, természetes könnyedséggel elsajátítható és alkalmazható tudást:

- * Gyors és szakszerű cselekvés
- * Embertársaink iránti érzékenység;
- * Bajba jutottakkal szembeni együttérzés;

Célja

- * A diákok ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- * Ismerjék fel a vészhelyzeteket
- * Tudják az egyes sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- * Sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat
- * Segélynyújtással, élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmak megismerése
- * Képességfejlesztés
- * A tanulók kapjanak bepillantást a mentőszolgálat felépítésébe és működésébe
- * Készség szinten sajátítsák el mikor, és hogyan kell mentőt hívni
- * Alakuljon ki együttműködés a iskola és a mentőszolgálat között

Feladatok, tevékenység

Témakörök

Tartalmak

Az elsősegélynyújtás célja, az elsősegélynyújtó kötelességei

Tennivalók vészhelyzetben, helyszínbiztosítás.
Segélykérés, a mentő, a tűzoltóság és a rendőrség hívásának szabályai.
A sérültek vizsgálata (eszmélet, légzés, pulzus).
Mozdíthatóság.
Az elsősegélynyújtó kompetenciái.
Elsősegélykészlet.
Stabil oldalfekvő helyzet biztosítása.
Szabad légút biztosítása.
Segélykérés.

Elsősegélynyújtás

Elsősegélynyújtás ájulás esetén.
Sebek, vérzések elsődleges ellátása.
Állati harapások, rovarcsípések ellátása.
Égési sérültek ellátása.
Fagyási sérülések ellátása.
Tennivalók a szervezet általános lehülése esetén.

Az áram élettani hatásai

Segítség áramütés esetén.

Egészség-betegség A betegség tünetei.
Házi patika.
Lázcsillapítás.

Választható témakör A választott szakirány leggyakoribb baleseti forrásai, az előforduló baleset esetén alkalmazható elsősegélynyújtások.

A továbbhaladás feltételei

Aktívan vegyen részt a foglalkozásokon, tartsa be az ott érvényes magatartási szabályokat. Fejlődjenek kommunikációs és együttműködési képességei, fogadja el az élet és az egészség feltétlen tiszteletének szükségességét.

Tudja vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciája határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Feladatok:

- továbbképzések az intézmény dolgozói számára
- elsősegélynyújtó tanfolyamok szervezése, lebonyolítása
- lelki egészség

12. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos te-

vékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

A délutáni sportfoglalkozások idejét, helyét az iskolaéves munkaterve tartalmazza. Az összefüggő, napi 3 órát meghaladó tanulószobai foglalkozások között biztosítani kell a tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó játékos, egészség fejlesztő testmozgást, melyet az időjáráshoz igazodva a szabadban kell megszervezni..

G.) MIGRÁNS TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIÁJA

Az intézményeknek hosszú távú és hatékony eljárásokat kell alkalmazniuk a külföldiek neveléséhez, oktatásához.

Az iskolai stratégia lényege: a nevelést, illetve a tanítást-tanulást segítő cél-, feladat- és eszközrendszer, amelyet az iskola saját migráns nevelési-oktatási koncepciójához illeszt, s kiegészíti azokkal a konkrétumokkal, amelyek a külföldi tanulók magyar társaikkal együtt történő, eredményes nevelésének esélyeit növelik.

1. A helyi interkulturális program bevezetésének indokoltsága, célja

Helyzetelemzés

Községünkben tartózkodási és munkavállalási engedéllyel rendelkező mongol vendégmunkások élnek. Az ő tanköteles korú gyermekeik számára biztosítjuk intézményünkben tanulmányaik megkezdését, illetve folytatását.

Alapelvek és célok

A külföldi és a magyar állampolgárságú és anyanyelvű tanulók minél több időt töltsenek együtt. Együtt nevelődjenek és tanuljanak.

Feladatok rendszere

A külföldi tanulók beilleszkedésének segítése.

Magyar gyermekek megtanítása mások befogadására, elfogadására, segítségére és az együttélésre.

2. Az interkulturális program helyi tartalma

Egy osztályon belül, a külföldi állampolgár tanulónak külön, egyéni fejlődési, haladási tervet, személyre szóló követelményrendszert állítunk össze, miközben a többiek saját tantervük szerint haladnak.

1. A kognitív kompetenciát fejlesztő programok

- *A személyes kompetencia fejlesztése (éntudat, motiváció, önállóság)*
- *Speciális kompetenciák fejlesztése (magyar, mint idegen nyelv, matematika)*
- *Szociális kompetencia fejlesztése (kötődés, érdekérvényesítés, társadalmi szerep)*

2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- *Nyelvi és kommunikációs képességfejlesztő programok*
- *Problémamegoldó képességeket fejlesztő programok*
- *Tantárgyi képességfejlesztő programok*

3. Az érzelem és az értelem fejlesztése

- *A migráció traumatizáló hatásának kezelése (motivációcsökkenés vagy túlzott szülői elvárások)*
- *Az éntudat tartalmak gondozása (érzelmi éntudat, kompetencia-éntudat, hovatartozási éntudat stb.)*
- *Életprogramok, jövőképek*

4. *A nyelvi, kommunikációs és kulturális eltérések miatti tartalmi változások*

- *Magyarország-ismeret tanítása*
- *A tanulók anyanyelvéről és származási országáról szóló ismeretek elsajátításának lehetőségei*
- *Multikulturális tartalmak, interkulturális lehetőségek, a magyar állampolgár tanulók más kultúrákkal való megismerkedése, emberi jogok*

3. Nevelést-oktatást segítő eszkörendszer

A külföldi gyermekekkel való foglalkozásnál nagy hangsúlyt kell fektetni a nevelés és a tanulás-tanítás eszközeinek, módszereinek helyes megválasztására. Kritikus pontnak számít a befogadó és a származási ország közoktatási rendszere közötti átjárhatóság mértéke. Az átvezetést úgy kell elvégezni, hogy a tanuló lehetőleg ne veszítsen tanévet. Megtarthassa mindazt a tudást, amivel rendelkezik, de megszerezhesse azt, ami jövője szempontjából fontos.

Feladatok:

1. *A származási országok eltérő közoktatása miatti szocializációs, tanulási különbségek kezelése*

- *Tantervi előismeretek, egyéni fejlesztés*
- *Az előzetes tudás feltárása és hasznosítása*
- *Tanulási stratégiák kidolgozása, tanulássegítés*

2. *A befogadás és beilleszkedés pedagógiája, az elválás*

- *A befogadás pedagógiája*
- *A beilleszkedést segítő pedagógia, családgondozás, családpedagógia*
- *A tanuló megtartása, ha feltétlenül szükséges – az elválást könnyítő, elaboráló pedagógia*

3. *A különleges bánásmód pedagógiája*

- *A különleges bánásmód felismerése, anamnézis, diagnózis*
- *A különleges bánásmód miatti eltérések a pedagógiai folyamatban*
- *Családpedagógia, kisebbségpedagógia, tannyelv-pedagógia*

4. *Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése*

- *Együttműködés pedagógusok között intézményen belül, együttműködés más interkulturális program szerint dolgozó intézményekkel*
- *Együttműködés a szülői házzal, családsegítő, gyermekvédelmi és gyermekjóléti szervezetekkel*
- *Együttműködés a különböző szakmai szakszolgálatokkal, civil szervezetekkel, kapcsolat a származási országgal.*

4. A külföldi tanulók nevelésének-oktatásának szervezeti keretei

A migráns nevelési-oktatási koncepció lényeges eleme a magyar nyelv-tanulás. A nem magyar anyanyelvű tanulóknak nemcsak a magyar tanulással kell megbirkózniuk, hanem va-

lamennyi magyarul tanulandó tantárggyal, az abban való haladással. A magyarnyelvtanulás fejlesztése tehát minden tantárgy, minden tevékenység, foglalkozás, minden nevelő és gyermek, tanár-tanuló és minden gyermek és tanuló közötti interakció feladata, azaz, mindenki „nyelvtanár”, a lehető legtudatosabb nyelvi és magatartásmodell kell hogy legyen.

Az új feladat beillesztése intézményünk pedagógiai stratégiájába

- *Új módszertani kultúra*
- *Új módszerek és munkaformák*
 - *differentiálás*
 - *kooperáció*
 - *projekt*
- *A beilleszkedést és haladást segítő tanórán kívüli programok és szabadidős tevékenységek*
- *Patrónusi rendszer működtetése*
 - *tantárgyi haladás tanulótárs által*
 - *tanulást segítő tanár alkalmazása*
- *Tanári együttműködési formák*
 - *értékelő esetmegbeszélések*
 - *nevelőtestületi továbbképzések*

5. A tanuló belépése és haladása az iskolában

Felvétel

Külföldi állampolgár tanuló iskolai felvételéhez be kell nyújtani:

- *a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és annak hiteles magyar nyelvű fordítását,*
- *a szülő, gondviselő magyarországi tartózkodási jogcímét igazoló iratot,*
- *lakcím/tartózkodási hely igazolását,*
- *korábbi tanulmányait, illetve befejezett iskolai tanulmányait igazoló bizonyítványát, és annak hiteles magyar fordítását,*
- *más magyarországi iskolai tanulmányok iskolai dokumentumait.*

Iskolai dokumentumok hiányában – a tanuló, szülő bemondása alapján kell az osztályba sorolást elvégezni.

Értékelés

Az érdemjegyek, osztályzatok megállapításainak alapja az osztályra érvényes tantárgyi/tantervi követelmények teljesítése, átmenetileg egyénre szabott követelményeket, időtartamot szem előtt tartva.

- *A tanulmányokban való haladást egyéni követelményrendszer összeállításával és a tanulás fokozott követésével és segítségével úgy kell biztosítani, hogy a tanuló sikerélményhez jusson, és a felmenő rendszer szerint eredményes évet zárjon.*
- *Ha a zavartalan fejlődéshez átmenetileg szükséges, akkor a külföldi tanulót fel kell menteni a követelmények teljesítésének írásbeli eljárásai alól, helyette szóban teljesíthet.*

- *Az egyéni haladási ütemet úgy kell fokozatosan gyorsítani, hogy mihamarabb elérhető legyen az osztályban elvárt követelményszint. A külföldi tanuló érdeke, hogy ne kapjon csökkentett értékű oktatást, a tudás megszerzésére és a továbbtanulásra ne legyenek kisebb esélyei, mint amilyenek magyar társainak vannak.*
- *Előnyös a szóbeli és szöveges értékelés, amely visszajelez, tájékoztat, és úgy orientál, hogy a fejlődés tendenciáit veszi alapul. Az értékelést kommunikációként értelmezi, amely a tanár, a tanuló és szülei között zajlik.*
- *Meg kell határozni a továbbhaladási minimumot.*
- *A végső döntéskor ajánlatos minden pozitív körülményt mérlegelni.*

Bizonyítvány

Külföldi állampolgár tanuló a magyar állampolgár tanulókkal azonos feltételek mellett, a jogszabályi előírásoknak megfelelően kaphat bizonyítványt, tehet vizsgát.

KOLLÉGIUMI PROGRAM

I. BEVEZETÉS

1. A pedagógia program összeállításánál figyelembe vett szempontok:

Jogszabályok a **Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának** a 2011.évi CXCV. törvény, 20/2012. évi EMMI rendelet és az 59/2013.(VIII.9.) EMMI rendelet alapján, TÁMOP 3.1.4 kompetencia alapú programcsomagok bevezetése, illetve a munkánk során az intézménnyel kapcsolatban lévő szervezetek, közösségek működését tartalmazó szabályozások.

1. A kollégium társadalmi szerepe

A lakóhelyüktől távol tanuló diákok számára kollégiumi elhelyezést kell biztosítani a közoktatási törvény előírásai szerint. A kollégium nem csak a diákok elszállásolásában, hanem oktatásában és nevelésben is részt vesz. A kollégium tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt. A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ez által az életminőség javítását, elősegítse a társadalmi mobilitást. Fontos szerepe van az egész életen áttartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

A kollégium az alapprogramra építve készíti el önálló pedagógiai programját. Az alapprogramban megfogalmazottak tág teret engednek az intézmény szakmai önállóságának, hiszen a kollégiumi nevelés általános kereteit határozzák meg. A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló kisközösségekben a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre és haladó hagyományokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti, közösségi értékekre, továbbá a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében, a kultúraközvetítésben betöltött szerepükre. Felhasználja - többek között - a pedagógiai, a pszichológiai, szociológiai tudományok korszerű kutatási eredményeit. Figyelembe veszi a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben, egyezményekben vállalt kötelezettségeket, a gyermekek nevelésével, oktatásával és védelmével összefüggő törvényeket, jogszabályokat.

A 190/2011. évi köznevelési törvény, a 20/2012. évi EMMI rendelet és az 59/2013. évi EMMI rendeletben, törvényben foglalt elvek, irányok szellemében alkotta meg a győnki kollégiumi nevelőtestület a pedagógiai programot.

Olyan településen létesült a gimnázium kollégiuma, amely az országban ilyen funkciót ellátók között a legkisebb. A földrajzi környezet és az etnikai adottságok optimális feltételeket teremtenek egy egységesen működő közösség kialakításához.

A kollégium több mint száz éves múltja szoros összefüggésben van a gimnázium múltjával. Ezen dokumentum, tükrözi intézményünk pedagógiai rangját, hosszú távú céljait és mércéjét, ugyanakkor egyéni tevékenységrendszerének kialakítását. Működésünkben intézményünk az ISO 9001-es minőségirányítási rendszerében megfogalmazott minőségpolitikáját beépítette a Pedagógiai Programba.

Kollégiumunk tanulói közül évről-évre növekedik az ún. SNI-s (sajátos nevelési igényű) gyermekek száma. Növendékeink az ország minden részéből, különböző szociokulturális környezetből érkeznek. Ennek megfelelően a csoportok összetétele családi háttér, tanulási képességek és életkor szempontjából is meglehetősen heterogén. Nevelési szempontból a serdülőkor egyébként is problematikus időszak, ehhez az SNI-s tanulóknál további magatartásproblémák társulhatnak. Az SNI-s tanulók körül elfogadó légkört kell teremtenünk. A környezetnek meg kell értenie, hogy a rosszul olvasás, a nyugtalanság, a rosszul felmondott lecke, a csúnya füzet nem a tanuló rosszakaratának, hanyagságának, lustaságának, hanem a tanulási nehézségnek következménye, annak tünete lehet. A szülőkkal való kapcsolattartás kiemelkedően fontos a kollégiumi nevelés területén, mert az SNI-s gyermek tanulási kudarcait sokszor a szülők sajátjaikként is megélik. Rosszabb esetben a gyermekkel is éreztetik elégedetlenségüket: szeretetmegvonással, agresszióval, elutasítással, vagy a felelősség hátrításával.

II. JOGI STÁTUS

Högyészi Hegyhát Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium szakmai alapidokumentuma

Működési terület: Országos beiskolázású német nemzetiségi, kéttannyelvű, általános dislexia és dráma tagozatos középiskolás diákok kollégiumi elhelyezése, externátusi ellátása.

Intézmény típusa: kollégium

A pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb szempontok; jogszabályok: a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről, a 229/2012(VIII.28) Korm. Rendelet, 20/2012 (VIII:31) EMMI rendelet, 32/2012 (X.8) EMMI rendelet, valamint a megfelelően értelmezett partneri elvárások, tradíciók, lehetőségek, távlatok... 2013. EMMI rendelet: a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja.

III. A MŰKÖDÉS BELSŐ FELTÉTELRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA

III.1. Személyi feltételek, illetve elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat kollégiumi nevelőtanár látja el.

A nevelőtestület összetétele

A kollégiumi nevelőtanárok rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkeznek, részt vesznek a kompetencia alapú oktatási programcsomagok használatában, valamint az ehhez kapcsolódó továbbképzésekben. 2009-2010-es tanévben 15 akkreditált továbbképzést szereztek pedagógusaink.

A 8 pedagógus mindegyike egyetemi, vagy főiskolai végzettséggel rendelkezik, sokféle tudással, képesítéssel, idegen nyelv szakos, magyar irodalom és nyelv szakos, fizika, kémia, matematika és testnevelés szakos pedagógus van, de népművész is színesíti a palettát. Ez teszi lehetővé a sokféle szabadidős tevékenység működtetését. A kollektívában többen rendelkeznek több diplomával, és többen jelenleg is tanulnak. A nevelőtanárokkal szembeni differenciált igényeket az összetett feladatok, a kollégiumi diákság rendkívüli heterogenitása, és az ebből eredő szakmai – módszertani elvárások indokolják. A testületet sikerült úgy formálni, hogy rendelkezik effajta kompetenciákkal. A testület sokoldalú: színvonalasan oldja meg a tanulók napi felkészülésének segítségét, a gondoskodást, az erkölcsi útmutatást, az alapprogram műveltségterületeinek közvetítését, a tehetséges tanulók magas szintű segítségét, a sajátos igényű fiatalok nevelését, a szabadidő színvonalas szervezését, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Az intézmény jó ideje arra törekszik, hogy az új munkaerő felvételénél a végzettségen túl vizsgálja a leendő munkatárs szakmai felkészültségét, képzettségét, szakértelmét, és ezen túlmenően a pályázó emberi tulajdonságainak színvonalát, személyiségét. Ez utóbbi a legfontosabb a nevelői pályára való alkalmasság megítélése szempontjából, bár a legnehezebb feladat is. A három hónapos próbaidő, vagy a gyakornoki idő alatt – az emeleti munkaközösségek aktív közreműködésének köszönhetően - általában kiderült az alkalmasság. A humánerőforrás-fejlesztés keretében működtették az új munkatársak betanításának rendszerét (mentorálás). A jövőben, a törvény által előírt gyakornoki rendszer működtetése kedvezőbb feltételeket teremt a munkaerő- utánpótláshoz, a humánerőforrás-fejlesztéshez. Rendelkezünk két fejlesztő pedagógus munkatárssal is. A kollégium vezetése évek óta nagy figyelmet fordít arra, hogy a minőségfejlesztési munka felmérési és eredmény-alkalmazási területei a mindennapok részévé váljon.

Nevelő, mint pedagógus:

- a) munkájában pontos, igényes, felkészült, naprakész,
- b) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- c) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel, különösen a kompetencia alapú oktatás terén, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- d) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek, kompetencia-fejlesztés alkalmazásában,
- e) megjelenésében pontos igényes és az alkalmaknak megfelelő,
- f) személyiségében odafigyelő, segítőkész, empatikus, jó problémamegoldó, toleráns,
- g) szemléletet ad, az ismeretek összefüggéseit, az ismerethálózat felépítését mutatja meg,
- h) koherens, integráns és hiteles értékmintát jelent,
- i) nyitott és a diákkal együtt tanul,

- j) érzéke van a különlegesre, mindenben a jót, a pozitívat, az értéket keresi,
- k) ötször annyit dicsér, mint amennyit szid,
- l) diákjainak nyit új és új utakat,
- m) egyszerre az állandóság és a változás egysége. E kettősség egyidejű betöltésével válik olyan kulturálisan domináns személyiséggé, aki formálja a köré szerveződők közösségét,
- n) folyamatosan együttműködik munkája során a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal, a szülőkkel és más, a tanulók nevelésében érintett partnerekkel.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

KÖVETELMÉNYRENDSZERÜNK

A kollégium tanulója váljék korszerűen művelt, jellemes emberré, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzethűség és áldozatkész, alkotó polgárává.

1. A kollégista legyen képes hatékony, önálló ismeretszerzésre, mások segítésére, a permanens tanulásra.
2. Legyen jól nevelt, az értékeket és másokat tisztelő, viselkedni tudó, erkölcsös, becsületes, önmagával és másokkal szemben igényes.
2. Tisztelje és szeresse szülőföldjét (elbocsátó és befogadó környezetét), hazája népét.
3. Legyen jó európai (az egyetemes emberi jogok, identitástudat, az emberiség globális problémáinak pozitív értékelője).
4. Ismerje saját értékeit, hibáit, tudjon változtatni ezeken.
5. Legyen reális önbecsülése, önértékelése.
6. Legyen képes jogait érvényesíteni mások tiszteletben tartásával.
3. Legyen konfliktustűrő, a konfliktusok megoldására képes.
7. Legyen sikerorientált, ugyanakkor kudarctűrő, a szorongások, feszültségek oldására is képes.
4. Legyen céltudatos, következetes, kitartó és erős akaratú, legyen jellemzője a felelősségtudat.
5. Munkájában legyen igényes, szorgalmas, kreatív, legyen jellemzője a kötelességtudat.
6. Tudjon és akarjon igazodni az elfogadott társadalmi normákhoz, de ne legyen elvtelen megalkuvó.
7. Legyen kiegyensúlyozott az életvitele, tudja kulturáltan beosztani idejét.
8. Igényelje az esztétikai élményeket.
9. Legyen részese a kollégiumi közösség foglalkozásainak, készüljön felelős állampolgári magatartásra.
10. Tudjon törődni szűkebb és tágabb környezetének védelmével.

11. Legyen önmagát, családját, környezetét gyarapító, a fogyasztásban mértékletes, takarékos.

NEVELÉSI ESZKÖZRENDSZERÜNK

A nevelés módszerei

A közoktatási törvény módszertani szabadságot biztosít az internátusnak, a nevelőtanároknak. Nevelőtestületünk alapvető törekvése volt és lesz a jövőben is a tanulók alapos megismerésén nyugvó egyéni bánásmód.

Alapvető és mindig folyamatosan jelenlévő a személyes példamutatás (a tanár magatartása, jelleme, a közvetítendő értékek tisztelete, a külső megjelenés, pontosság) és a megerősítés módszere (mosoly, bólintás, elismerő szavak, biztatás, törődés).

A nevelő tanítványához való viszonyában:

1. A pedagógus egész személyiségével nevel.
2. A nevelő hivatásának gyakorlása közben nem a saját népszerűségére törekszik, hanem a szigorú szeretet és az igazságosság együttes gyakorlására.
3. A nevelő tanítványait kellő bölcsességgel formálja, és koruknak, nemüknek megfelelő magatartásformával irányítja.
4. A nevelő beszédéből mindig komolyság, derű, megbízhatóság és törődés érezhető ki. Belső bölcsessége szerint törekszik arra, hogy beszédmódja, mondanivalójának szép magyar nyelvi megformálása is mintául szolgálhasson tanítványainak.
5. A nevelő a tanítványától vagy a tanítványáról birtokában levő ismereteket bizalmasan kezeli.
6. A nevelő külső megjelenésében is kulturált, ápoltság, mértéktartó.

Az internátusi munkában a legfontosabb nevelési módszereknek tartjuk a fentiekén túl:

- a követelést
- a meggyőzést és tudatosítást
- a gyakorlást és szoktatást
- az egyénre, a csoportra, a közösségre való közvetett ráhatást
- az értékelést, ellenőrzést
- a jutalmazást, büntetést
- az internátusi tanulás irányítását

Ezek a módszerek a következőképpen jelentkeznek az internátusi nevelés folyamatában:

1. A tanulók megismerésének módszerei
 - személyes beszélgetések
 - kérdőívek
 - önjellemzés (érdeklődése, szokásai, jellemző tulajdonságai, jövőkép, stb.)
 - csoportos beszélgetések
2. Beilleszkedésüket szolgáló módszerek
 - a követelés, az elvárások megismertetése, a kötelességek, szabályok betartása folyamatosan jelenlévő eszköz

- az együttélési normák elfogadásának és megtartásának tudatosodása a kollégista életszabályozási rendszerében
 - ismerkedő összejövetelek szervezése (bemutatkozás, kollégiumi Ki mit tud?)
 - városnéző séta (iskolánk, városunk bemutatása, közintézmények)
3. Közösségformáló módszerek
- tisztségviselők választása (kedv, rátermettség)
 - közösségi tevékenységek, feladatok
 - önkormányzati tevékenység fejlesztése (kezdeményezés, aktivitás, érdekképviselés)
 - aktív részvétel az önszabályozó, önértékelő képesség alakításában (csoportfoglalkozások, jutalmazás, elmarasztalás)
 - közösségi fórumok működtetése
4. Konfliktuskezelés, viselkedéskultúra
- egyéni, kis csoportos beszélgetések
 - szituációteremtés (játékok, foglalkozások)
 - kollégiumi rendezvények, ünnepek
5. Eredményes tanulást, felkészülést szolgáló módszerek
- helyes tanulási módszerek tanítása
 - lényegkiemelés, vázlatkészítés, gyakoroltatás
 - szakkönyvek, lexikonok használatának tanítása
 - érdeklődés felkeltése különböző könyvek, filmek iránt
 - a hátránnyal érkező vagy lemaradók felzárkóztatása (korrepetálások, lecke-kikérdezés, egyéni foglalkozások)
 - segítségnyújtás a tanulásban (tanári, tanulói)
 - a tehetségek felkutatása, felismerése, szakkörökbe, tanfolyamokra, versenyekre irányításuk
 - a teljesítményrontó tényezők felismerése, kiküszöbölése (nem reális önértékelés, érzelmi labilitás, szociális éretlenség, agresszivitás)
6. Eszménykép-állítás, esztétikai értékek közvetítése
- névadónk élete, példája, története, helytállása
 - irodalmi alkotások (egy-egy vers, prózai mű felhasználása a csoport problémájának megoldásában is)
 - színházlátogatás, kiállítások, mozi, videó (a látott alkotások megvitatása)
 - ünnepi faliújságok készítése (nemzeti ünnepeink, karácsony, stb.)
 - saját környezetük, hálójuk díszítése
7. Az egészséges életmódra nevelés módszerei
- beszélgetések (testkultúra, tisztálkodás, kozmetikumok)
 - újságcikkek, videofilmek megvitatása (egészségre káros ételek, italok, drogok)
 - előadások (orvos, védőnő)
 - szakkönyvek ajánlása, bemutatása
 - friss levegő, mozgás, sport fontossága (ilyen tevékenységek szervezése)
 - helyes életritmus kialakítása, gyakoroltatása

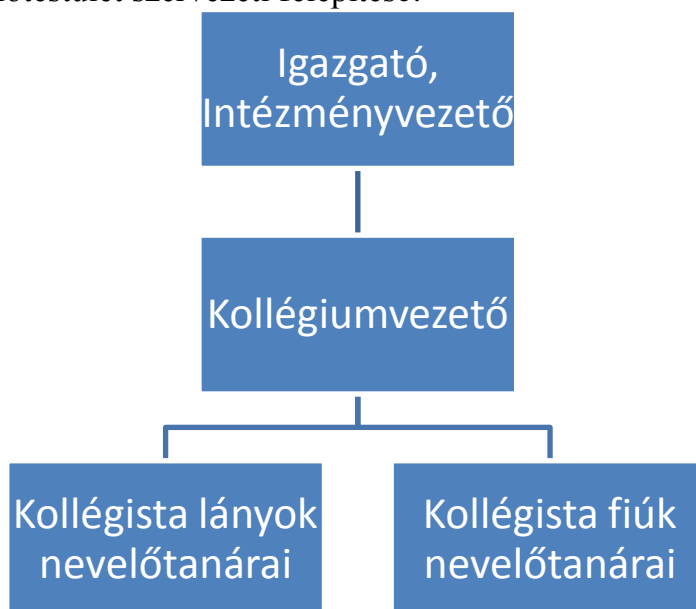
A nevelési folyamathoz szükséges eszközök:

- tanári kézikönyvek
- AV eszközök, illetve ismerethordozók

- kazetták
- szemléltető eszközsorozatok
- értékelő pszichológiai és szociológiai tesztek
- irodalmi, képzőművészeti alkotások
- sportoláshoz, szórakozáshoz szükséges eszközök

Jelenleg minden elsősorban az iskola eszköztára, amelyeket az internátus is használ. Szükséges azonban saját, állandóan és könnyen hozzáférhető kollégiumi eszköztár létrehozása. A szabadidő igényes eltöltéséhez konditerem, számítógépek, videózáshoz, tévénézéshez alkalmas hely kialakítására van szükség. Egy kolléga 3 éven belüli beiskolázását tervezzük szakvizsgával záruló továbbképzésre.

Kollégiumi nevelőtestület szervezeti felépítése:

III.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

Az épületállomány öt részből áll.

„A” épület 1996-ban épült 4 szintes, megfelel a kollégiumoktól elvárt feltételeknek. Szobái jól felszereltek 2-3 ágyasak, az alsó három szinten a szobákban mosdóval, a folyosóról nyíló fürdővel és mellékhelységgel, a legfelső szinten a szobákban teljes vizesblokkal.

A „B, C, D” épületek nem kollégiumnak épültek, az idő folyamán lettek átalakítva. Rendeltesük a történelem folyamán változott: község háza, szolgabírói hivatal, járási székhely stb. Évszázados építészeti múltjuk miatt műemlék védelem alatt állnak. Szobáik általában 4-6 ágyasok, berendezésük folyamatos cserét igényel. Mosdó zuhanyzó épületenként 1-1 található. Az épületek kívül és belül folyamatos felújításra szorulnak. Nyílászárók cseréje több épületben szükséges. A szobák zárható ajtóval, zárható egyéni szekrényekkel, könyves szekrényekkel, emeletes ágyakkal rendelkeznek. A műpadló borítása a szobák 80 %-

ban elhasználódott, a szekrények 80 %-a, a székek, asztalok 60 %-a cserére szorul. A vaságyak ridegek, cseréjük időszerűvé vált. A zuhanyzó helyiségekben korszerűtlen, gazdaságtalan kifolyású szerkezetű zuhanyzók (5 db) és WC-k, két mosdó, valamint piszoárok talál-

hatóak. A folyosók, lakószobák aljzata korszerűtlen, kopott, felújításra szorulnak. Az emeleti társalgó tévével ellátott, régi bútorzatú ülő alkalmatossággal ellátott helyiség.

A tanulószobák korszerű kábeltevé kapcsolódással és LCD tévével ellátottak. A bútorzat ódivatú, tábláink újszerűek.

Kollégiumi könyvtárunk több ezres kötetállománnyal rendelkezik. Internet kapcsolattal rendelkező notebookok találhatóak itt, valamint audiovizuális részleg, zenehallgatási lehetőséggel.

Két raktárhelyiség: Az intézmény karbantartóinak, takarító személyzetének munkájával együtt járó feladatkörök ellátásához elengedhetetlen (pl. ágyneműk, tisztító szerek), valamint a karbantartáshoz szükséges eszközállomány egy része található itt.

Ebédlő, funkcióján kívül közösségi programok lebonyolításának is helyt ad. Az iskolával együtt üzemelő egység. Berendezése elavult, cserére szorul.

A kollégium udvara nagy részben parkosított, füves. Alkalmat ad osztályok főző helyéül, asztaliteniszezésre, tollaslabdázásra és más egyéb kinti foglalkozásokra alkalmas területeink rendszeresen igénybe vehetőek. Kollégium területén kívül, de ahhoz közel betonos pálya és sportcsarnok áll rendelkezésre.

III.2.1. Lakhatást, ellátást szolgáló helyiségek

„A” épületben I – III. szint 2-3 ágyas szobák részben emeletes, részben külön ágyas, zárható ajtóval, zárható egyéni szekrénnel, könyvespolccal, fiókos íróasztallal a háló résztől elkülönített mosdó sarkokkal. Minden folyosóról közös fürdő és WC helység, valamint egy mosdó előtér nyílik, szintenként egy hűtő.

„A” III., IV. szinten televízió.

„A” I – IV. szinten olvasósarok.

III. szinten az épület tanulóinak kialakított teakonyha, benne rezsó, mikró, vízforraló, melegszendvicssütő.

„A” épület IV. szint: apartman szobák: külön ágyakkal, zárható ajtóval, zárható egyéni szekrénnel, könyvespolccal, külön WC és külön tisztálkodó helységgel kialakított, folyosón hűtő.

„B” épület 2013-ban felújult, átépítették. Akadálymentesített szobák, illemhelyiségek, lifttel ellátott blokk kialakítása. A földszinten teakonyha, számítógép terem, tanuló szobák, fejlesztő szobák, társalgó illetve illemhelyiség került kiépítésre. Az emeleti szobák komfortosak, ennek következtében férőhelyünk csökkent. Minden szobához fürdőblokk társult, új linóleum, éjjeli szekrények, zárható ajtóval, zárható egyéni szekrénnel, könyvespolccal, fiókos íróasztallal. A folyosón társalgó került kialakításra, olvasósarok és tévé néző sarok. Teakonyha az emeleten, mely hűtővel, mikrohullámú sütővel ellátott, asztallal és székekkel. Az épület lakóinak egy teakonyha.

„C” épületben: 4,6 fős emeletes ágyas hálók, zárható ajtóval, zárható egyéni szekrénnel, könyvespolccal, fiókos íróasztallal, valamint az épületben egy mellékhelység, egy vizesblokk, a folyosón televízió, olvasósarok, 2 hűtő. Az épület lakóinak egy teakonyha. Felújítandó vizesblokk és padlózatra lenne szükség.

„D” épületben: 4,6 fős emeletes ágyas hálók, zárható ajtóval, zárható egyéni szekrénnel, könyvespolccal, fiókos íróasztallal, valamint az épületben egy mellékhelység, egy vizesblokk, egy hűtő. A jövőben felújításra szorul.

III.2.2. Pedagógiai munkát segítő helységek:

„B” épület: földszint: 3 tanulói szoba, melyből az egyik technikailag jól felszerelt, kisebb értekezletek, továbbképzések megtartására alkalmas. Bútorzatuk újak, asztalok, székek. 2 fejlesztő szoba, 1 nappali nevelői szoba, számítógép, internet hozzáférési lehetőséggel. felszereltségünk folyamatosan bővült. 1 számítógép szoba 20 géppel internet hozzáférési lehetőséggel.

Emelet: 1 éjszakás nevelői szoba, mosdóval, mellékhelyiséggel, alapfelszereltséggel.

„C” épület: 1 nevelői szoba számítógép, internet felszereltséggel. 1 tanulói szoba, számítógép terem 20 számítógéppel internet hozzáférési lehetőséggel, technikai felszereltségünk jó.

„D” épület: 1 könyvtár 6000 kötetes, felújítás alatt álló. 1 tanulói szoba, felújítás alatt álló.

Ebédlő, mint kulturális programok, rendezvények lebonyolítására szolgáló 150 fő befogadására képes létesítmény.

III.2.3. Intézményi gazdálkodás anyagi feltételei, lehetőségei

A Tolnai Lajos Német Nemzetiségi és Kéttannyelvű Gimnáziummal közös költségvetésben működő intézmény együttes az alábbi bevételekből valósítja meg az oktatásban vállalt feladatainak megvalósulását:

- költségvetés
- alapítványi bevételek
- pályázatokon elnyert támogatások
- adományok, támogatások (szponzori, szülői, testvériskolák)
- működési bevételek

III.3. A kollégiumi élet szervezettsége, illetve az ezzel kapcsolatos elvárások

A *kollégium házirendje* meghatározza – a hatályos jogszabályok figyelembevételével – a tanulói jogokat és kötelességeket, a kollégiumi tanulói munkarendet, napirendet, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat, a kollégiumi foglalkozások rendjét, a kollégium helyiségei és a kollégiumhoz tartozó területek használatával kapcsolatos szabályokat.

A házirendet a kollégium vezetője a kollégiumi nevelőtestülettel közösen készíti és fogadja el.

Kollégiumunk napirendje

06.30-07.00	Ébresztő
06.30-07.35	Reggeli feladatok: tisztálkodás, szoba takarítása, szobai hulladék kivitele.
07.00-07.35	REGGELI
07.35-07.45	Szobarend ellenőrzése
07.45-07.50	Kollégiumi épületek elhagyása. Érkezés a gimnáziumba.
08.00-15.30	ISKOLA órarend szerint
12.30-13.45	EBÉD (pénteken: 11.30 - tol)

14.45-15.30	SZABADIDŐ, Szakköri, kollégiumi foglalkozások
15.30-15.45	Felkészülés a Szilenciumokra
15.45-16.30	SZILENCIUM
16.40-17.25	SZILENCIUM
17.35-18.20	SZILENCIUM
18.20-18.50	VACSORA
19.00-20.00	Csoportfoglalkozások, szakkörök, egyéni törődés, tehetséggondozás, felzárkóztatás.
20.00-20.45	Szabadidő 7 - 8. évf. (nem hagyhatják el a kollégium területét)
20.45-	készülődés az éjszakai pihenőre
20.00-21.00	Szabadidő 9 - 12. évf.
21.00	KAPUZÁRÁS: épületek zárása, létszám ellenőrzése, minden kollégista köteles a saját épületszárnyában tartózkodni.
21.15	Teakonyhák zárása, esti teendők, készülődés az éjszakai pihenésre, alvásra.
21.30	VILLANYOLTÁS a 7 - 8. évf. - nak
22.00	VILLANYOLTÁS a 9 - 12. évf. - nak
22.00-23.00	Nevelői engedéllyel a tanulás biztosítása a felsőbb évfolyamnak.
22.00-06.30	ÉJSZAKAI PIHENŐ

VASÁRNAP: 15:30. - től beérkezés a kollégiumba. A 7 - 8. évfolyamos tanulóink a visszaérkezést követően a kollégium területén kötelesek tartózkodni. A hétközi napirend szerinti időbeosztás érvényes.

Szobarend: Kérjük a szoba tisztaságát egész nap megőrizni. A szoba takarításának lépései: Mindenkinek saját ágy bevetése, pléddel letakarása. Asztalról elpakolni, letörölni, széket felrakni, felesleges ruhaneműt szekrénybe vagy utazótáskába rakni. Papucsot, cipőt polcra vagy rendezetten egy helyre rakni. Mosatlan edényeket elmosogatni, lejárt szavatosságú ételt kidobni.

Ügyeletes takarító: szobát felsöpörni, szemetet kivinni, hulladék zsákot rakni a szemetesbe. Az ügyeletes nevelőt a szobában megvárni köteles 7.30-7.45 között.

Pontozás:

- 1pont hanyag: ágy(ak) bevetetlenek, hulladék a szobában, hulladék zsák hiányzik, nincs felsöpörve, ágy alatt kosz, ruhák kipakolva stb., ezek együttese.
- 2pont nem megfelelő: az 1. pontnál felsoroltak közül az egyik.
- 3pont megfelelő: a felsorolt takarítási feladatokat elvégezték.
- 4 pont jó: a felsorolt takarítási feladatokat jól elvégezték.
- 5pont kiváló: a felsorolt takarítási feladatokat kiválóan elvégezték.

A kollégiumi diákönkormányzat aktív bevonásával, egyetértésével végezzük munkánkat, pedagógiai programunk megvalósulását. A program megvalósulására éves kollégiumi munkaterv készül, mely tartalmazza: a kötelező óraszámot, kötelező óraszám felosztását, tartal-

mi tevékenységeket, azok részletes leírását, közösségi programok szervezéséért, lebonyolításáért, felelősök megállapítását.

Az éves munkaterv elfogadását követően a pedagógusok *munkaköri leírás kiegészítésének* elkészítése, az adott tanévre vonatkozó konkrét tartalmak, tevékenységek rögzítésével.

Éves, féléves, havi, heti feladatterv készítése a rögzített programok alapján.

Cél a programok megvalósításához kapcsolódó feladatok pontos meghatározása, a feladat végrehajtásáért felelős megjelölése, ezáltal a konkrét tevékenységek – táblázat formájában - jól átláthatóak, előre tervezhetőek.

„A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata.

A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.” (KNOAP, 3.3)

Kulcsszavak: tudatosság, felismerés, rendszeresség

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása. Továbbá:

- biztos szociális háttér teremtése,
- a társadalomba való beilleszkedés segítése – szocializáció,
- önirányító, önszabályozó képesség kialakítása minden emberi megnyilvánulás során,
- magatartási normák tudatos elfogadása, azok megalapozottságának belátása,
- társadalmi hasznosságra törekvés szándékának kialakítása,
- stabil értékrenddel bíró ifjúság nevelése,
- tanulói kulcskompetenciák fejlesztése,
- sikeres, a munkaerő-piacon is keresett felnőttek nevelése,
- tanulói tudatosság erősítése,
- kreatív, nyitott gondolkodású, toleráns, harmonikus személyiségű felnőttek nevelése.

III.4. A kollégium kapcsolatrendszere

III.4.1. Belső kapcsolatrendszerünk

Kapcsolattartás formái: tantestület létszámából adódóan megoldott a rendszeres, napi szóbeli kapcsolattartás, ami kiegészül írásban és szükség szerint elektronikus levelezésben is.

Tanév eleji kollégiumi és gimnáziumi nevelőtestületi értekezletek. Heti rendszerességgel megtartott kollégiumi nevelői megbeszélések. Félévi, év végi záró értekezletek.

Diákság felé szóban a napi rendszeres személyes találkozások alkalmával, ez főleg kisebb csoportok részére, alkalomszerűen megtartott NAPOS összejöveteleken, általában az egész

kollégium diákjai számára, és írásban a hirdetőtáblákon. Kapcsolattartás formája lehet a Kollégium diákönkormányzaton (KÖK) keresztül.

III.4.2. Kapcsolatunk a Gimnáziummal

Kollégiumunk helyi adottságokat figyelembe véve kizárólag az egy szervezeti egységen belül működő gimnázium tanulói számára biztosítunk kollégiumi ellátást. Kapcsolatrendszerünk, kommunikációs lehetőségeink a viszonylag alacsony tantestületi létszám miatt is egyszerű, jól átlátható, naprakész és az adott feladatokra azonnal reagálni tudó működési egységet alkot. Tanévkezdéskor és minden hónap elején kollégiumunk megkapja az iskolai programok tervét, lebonyolításuk idejét. Programjainkban vállalt feladataink nagy részben közösen kerülnek megvalósításra.

Az év eleji, év közbeni tantestületi értekezletek a gimnázium és kollégium együttes testületének részvételével zajlik. Év közben kollégiumi nevelőink részt vesznek az iskolai szülői értekezleteken, illetve a délutáni fogadóórákon. Hívjuk és várjuk intézményünkbe az osztályfőnököket és szaktanárokat, rendezvényeinkre, közösségi programjainkra, egyéb időben is. Heti rendszerességgel a kötelező óraszám felett a heti munkaidőkereten belül konzultálunk az osztályfőnökökkel az aktuális feladatokról. Részt veszünk az iskolai napok és valamennyi tervezett program szervezésében, lebonyolításában. Igény és lehetőség szerint kísérik az osztálykirándulásokat.

A TÁMOP 3.1.4. keretében délutáni tanulást elősegítő infokommunikációs rendszert vezetünk be intézményünkbe, mint új innováció. Célunk a délelőtti tanórákon tanult és délutáni tanulószobán elsajátítandó tananyag, vagy tananyag rész azonnali információja a kollégiumi nevelők részére. Ezáltal a délutáni tanulást segítő foglalkozásaink szervezhetőbbek, tervezhetőbbek lesznek. Ehhez egy számítógépes rendszert fejlesztettünk ki, ami nagyban könnyíti kommunikációs rendszerünket.

III.4.3. Kapcsolatunk egyéb intézményekkel.

A kollégium kapcsolatot tart a város, a megye, az ország mindazon szervezeteivel, intézményeivel, melyek az érdeklődési körébe tartoznak. Folyamatosan keressük azon szervezeteket, akikről úgy gondoljuk, feladatuknak tekintik a tanuló ifjúság bármely területen történő támogatását, segítségét. Intézményünk nyitott bármilyen új kezdeményezésre, ami véleményünk szerint elősegíti tanulóink komplexitását, tájékozottságát bármely területen

Állandó kapcsolataink:

- Városi Művelődési ház
- Városi könyvtár
- Német Nemzetiségi kollégiumok
- Települési önkormányzatok Általános iskolája Gyöngyös
- Rendőrségi szervezetek
- Védőnői szolgálat
- Kollégiumok Szakmai és Érdekvédelmi Szervezete
- Házi orvosi szolgálat
- Gyöngyösi Baráti Köre
- Népfőiskola
- Városi és megyei Múzeumok, színházak
- Városi Önkormányzat

- Megyei Önkormányzat
- Europe Direct információs iroda
- Német Kisebbségi Önkormányzat
- Öregdiákok egyesülete

III.4.4. Kapcsolatunk a szülőkkel.

Hisszük, hogy tanulóink tanulmányi és fejlődésbeli előrehaladása a szülő – tanár – diák háromszög szoros együttműködésével sikeresebb. Minden eszközzel törekszünk a szülőkkel való eredményes együttműködésre. A szülőket szükség esetén írásban tájékoztatjuk gyermekük kollégiumi életéről, tanulmányi előmeneteléről. A személyes találkozások érdekében az iskolai szülői értekezletek alkalmával a kollégiumi nevelőtanárok is fogadóórát tartanak. A szülők előzetes egyeztetés után bármikor felkereshetik gyermekük tanárát, kollégiumi nevelőjét, vagy az igazgatót. A csoportvezető tanárok indokolt esetben - kötelesek írásban értesíteni a szülőket gyermekük kollégiumi magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Amennyiben szükséges személyes találkozót kérünk a szülőtől.

III.4.5. Kollégium jövőképe:

- a kollégiumi eszköz és feltételrendszer fejlesztése, szobák komfortjának növelése
- kollégiumi élet hatékony szervezése, diákönkormányzat bevonásával
- kollégiumi pedagógiai munka fejlesztése, innovációk bevezetése
- beilleszkedési problémák megszüntetése
- tagozatok tanulmányi eredményeinek javítása
- hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása
- IKT eszközök fejlesztése, stratégia szerinti megvalósítása
- csökkenő gyereklétszám ellenére a beiskolázási létszám megtartása

IV. ELVEK

IV.1. Intézményünk alapvető nevelési alapelvei, céljai, küldetése

A kollégiumi nevelés célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott, és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával. A hátrányok mielőbbi kiegyenlítésével és kudarctól mentes környezet kialakításával. Sajátos térségi környezetből kiindulva reális, valóban elérhető célok fogalmazódtak meg. A célok belátható időtartamhoz alkalmazkodnak, figyelembe veszik a kollégiumban elhelyezett diákok képzési ciklusát, életkori sajátosságait, személyiségük egyéni és kollektív jellemzőit.

A NAT kulcskompetenciái - anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia, a természettudományos kompetencia, a digitális kompetencia, a hatékony, önálló tanulás, a szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség, - megjelennek az iskola és kollégiumunk cél és feladatrendszerében, nevelési eszközeiben eljárásaiban, általános és tantárgyi helyi tantervében.

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. A kiemelt fejlesztési feladatok megjelennek a nevelési programunkban. A kiemelt fejlesztési feladatokra kollégiumunk külön hangsúlyt fektet.

Kiemelt fejlesztési feladatok az alábbiak: énkép, önismeret, hon- és népismeret, európai azonosságtudat – egyetemes kultúra, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatosságra nevelés, s tanulás tanítása, testi és lelki egészség, felkészülés a felnőtt lét szerepeire.

A kollégium – céljai elérése érdekében – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanuló-központú tevékenységrendszerrel működött.

Munkánk során figyelembe vett pedagógiai elveink:

- Komplexitás elve
- Egyenrangúság elve
- Tapasztalatszerzés elve
- Következetesség elve
- Motiváció elve
- Koncentráció elve
- Felelősség
- Erkölcsösség, lelkiismereti és vallási szabadság
- Vallási-világnézeti semlegesség
- Hátrányos megkülönböztetés tilalma
- Az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- Demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- Intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- Az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- A nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- Építés a tanulók öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- A szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés.

Didaktikai alapelvek:

A fent említett nevelési célok elérésében a következő didaktikai alapelvek segítik munkánkat:

- rendszeresség és fokozatosság
- tudatosság és szakszerűség
- életkori sajátosságok figyelembevétele
- személyes tapasztalatszerzés
- tanulói öntevékenység
- a kommunikáció elfogadott normáinak megjelenítése
- a hagyományápolás fontosságának elfogadtatása
- kapcsolattartás / szülői házzal, partnerekkel, testvériskolákkal/

IV.2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjének pedagógiai elvei

- egészséges életvitel, életritmus kialakítása
- iskolai életrendhez alkalmazkodás
- szülői elvárások figyelembe vétele
- megfelelő környezet biztosítása

A tanulók tanulásának pedagógiai elvei

- megfelelő környezet biztosítása
- a tanulás, mint kötelesség a tanuló részéről
- a tanulási feltételek megteremtése a pedagógus kötelessége
- gyakorlatias, mindennapi életben használható tudás
- kulcskompetenciák fejlesztése
- egyéni adottságok és igények figyelembe vétele
- az iskola elvárás-rendszerének figyelembe vétele
- a tudástöbblettel rendelkező tud segíteni
- a tanulásra motivált tanuló tud hatékonyan tanulni
- a kötelező foglalkozások alól - egyéni elbírálás alapján - felmentés kapható

A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

- megfelelő szabadidő biztosítása, a kikapcsolódás lehetősége
- megfelelő programok biztosítása
- a szabadidős programok a tanulók önszerveződésével
- tanulók szabadidejük felhasználásával való önálló rendelkezés
- belső igény felkeltése a szabadidő hasznos eltöltésére

IV.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

- önállóság kialakítása
- együttműködési képesség kialakítása
- megismerni önmagát - önismeret segítése
- átmenet- és szintéziskeresés a tantárgyi fejlődés és az általános tanulás között
- nyitottság az új dolgok iránt – befogadó, nyitott szemlélet
- tanulás, önképzés iránti igény fenntartása egy életen át

A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei

- képességeim felismerése, miben vagyok jó - ennek megtalálása
- leghatékonyabb a tudatos önfejlődés segítése
- változatos, ingergazdag környezet megteremtése, IKT eszközök bevonása

- a tehetség magától nem tör a felszínre, fontos a segítő pedagógus szerep vállalása

A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

- a tanulási technikák megtanulhatóak
- a felzárkózáshoz motiváció kell
- a felzárkózás belső igényből fakadjon
- a lemaradó tanuló a felzárkózásra kötelezhető
- a felzárkóztatás hatékonysága a kisebb csoportokban nagyobb
- fontosnak tartjuk a személyes érintettség elvét
- a lemaradás mértékének megállapításául az egyén képességei adnak alapot

A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

- a társadalmi pozíciók mindenki számára nyitottak
- a maga szerepében mindenki hasznos lehet
- önismeret nélkül nincs sikeres pályaválasztás
- a pályaválasztás stratégiai döntés - ismeretek nélkül nincs siker
- az életpályák - akár többször is – módosíthatók, élethosszig tartó tanulás
- hiteles információt a megélt valóság ad
- a belső motiváltság felébresztése

A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei

- a sokoldalúság érték
- cselekedve könnyebb „tanulni”, mint magyarázatokból - gyakorlatiasság
- családban vannak férfi és női szerepek - ezeket ismerni, tudni kell
- a munkahely nem csak a pénzről szól - szaktudás, egyéni felelősség
- az „én” szerep teljes körű felelősséget jelent

IV.4. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.

Teljes kollégiumi közösséget foglalkoztató (versenyek, bajnokságok)

Évfolyam szintű foglalkozások

Csoport szintű foglalkozások

Érdeklődési kör szerinti foglalkozások

Mindenki számára biztosított változatos foglalkozások (tanulással, szabadidővel kapcsolatos)

Tanulók megismerése, irányultság feltérképezése

Tanulók megismertetése programjainkkal

Széles körű tájékoztatás

Tevékenykedtető programot mindenkinek

Folyamatos támogatás, érdeklődés, motiváció fenntartása

V. A PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

V.1. A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete

A kollégiumi nevelés országos alapprogramja szerint a 2011.évi CXC. törvény,20/2012. évi EMMI rendelet és az 59/2013.(VIII.9.) EMMI rendelet alapján,a tanuló:

- heti 13 órában köteles részt venni felkészítő foglalkozásokon,
- heti 1 órában tematikus csoportfoglalkozásokon,
- heti 1 órában a kollégium által biztosított szabadidős foglalkozások közül.

V.1.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások (9 óra/hét/csoport)

Megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait.

Tanulást segítő foglalkozások

- **rendszeres iskolai felkészülést biztosító foglalkozások (kötelező)**

Tanszobák: napi rendszerességgel 3 délutáni tanóra.

Cél: A tanulók napi tanulmányi munkájának segítése az iskolai feladatok elvégzésére, az egyéni sajátosságok és igények figyelembe vételével. Tanár által részben irányított, de alkalmazkodik az egyéni tanulási technikák igényeihez. Diszlexia tagozatos tanulócsoportjaink maximum 15 fő. A tanár segítő szerepe fokozottabban előtérbe kerül, illetve a differenciálás fokozottabb. Sajátos nevelési igényű tanulóknál a tanulási módszerek eltérőek. Tanulmányi eredményhez mérten, illetve a csoportvezető tanár döntése alapján egyénileg indokolva a tanszoba saját szobán is teljesíthető.

Időtartama: 45 perc

Formája: csoportos foglalkozás

Teljesítés igazolása: Csoportnapló jelenléti ívének pontos vezetése

- **tehetséggondozó foglalkozás**

Célja: A valamely területen kimagasló tanulók segítése ismereteik további, szélesebb körben történő bővítése. Új tanulók bevonása

Feladat: tanulók érdeklődésének megfelelő segítségadás, fejlődés további lehetőségeinek felvázolása. A tehetségek bemutatkozási lehetőségeinek biztosítása

Formája: egyéni vagy kis csoport

Időtartam: 45 perc

- **felzárkóztató foglalkozás**

Célja: a tanulók tantárgyi hátrányainak kompenzálása

Feladat: adott iskolai tantárgyból szakszerű pedagógiai segítség nyújtása

Tevékenység tartalma: csoporthoz vagy egyénhez igazítottan, szükség esetén kötelezetten, vagy választható módon tantárgyi oktatás. Részképesség zavarral küzdő tanulóink felzárkóztatása ezen órák keretében megvalósítható.

Formája: főleg egyéni vagy kis csoportos tanóra keretében (45 perc)

- **szakkörök, diákkörök**

Célja: tanulók tudásának elmélyítése, összefüggések megértése támogatása az általuk igényelt tantárgyból.

Feladat: valamely iskolai tantárgy iránt érdeklődő csoport szakszerű segítése, tantárggyal kapcsolatos többlet információk, kiegészítések adása, kísérletek, gyakorlatok formájában történő témafeldolgozás.

Formája: csoportos

- **Csoportfoglalkozások (kötelező)**

A kollégiumi nevelésben egyaránt hangsúlyos szerepet kap az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása, a gyermekek és fiatalok testi, lelki, szociális fejlődésének segítése az életkori sajátosságok és egyéni adottságok figyelembevételével. Kollégiumunk törekszik a családból hozott értékek megőrzésére és fejlesztésére, biztosítja az iskolai követelmények teljesítésére való felkészülést, a tehetséggondozást, a felzárkóztatást. Segíti a tanulók pályaválasztását, továbbtanulását, szakmatanulását, jövőjük alapozását.

A kollégiumi foglalkozások és tevékenységek átszövik és irányítják a tanulók életét. A kollégium a maga sajátos arculatával, hagyományrendszerével, foglalkozásaival, tevékenységeivel, a szabadidő megszervezésének változatos módjaival hozzájárul az ott eltöltött idő hasznos és örömteli megéléséhez. A különböző tanulási formák biztosításával, a felzárkóztatás és tehetséggondozás változatos módjaival, követhető életviteli mintákkal, példákkal lehetővé teszi azt, hogy a kollégisták érdeklődésüknek, képességeiknek, pályairányultságuknak, szakmaválasztásuknak és tehetségüknek megfelelően tanulhassanak és készülhessenek önálló életükre.

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégista személyiségének, erkölcsi habitusának és tudatosságának, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek és érdeklődésének megalapozása és fejlesztése.

A kollégiumban az együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben. A „kollégiumi közösségi tudat” kiépítése a kollégiumi közösség minőségének jelzője lehet.

A jó kollégiumi légkör feltétele a kölcsönös bizalom a diákok és a pedagógusok között.

A kollégium segíti a tanulókat a kollégiumi foglalkozási tervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységek, művészeti és egyéb alkotások létrehozásának feltételeit. A kollégium a kompetenciák fejlesztését úgy segíti, hogy a tematikus csoportfoglalkozások során olyan tevékenységeket szervez, amelyek által a tanulók ismeretei bővülnek, képességeik gyarapodnak, attitűdjeik pozitív irányba formálódnak. A kollégiumi foglalkozások az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, az egészséges életvitel kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezéért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, foglalkozásokban és tevékenységekben a kollégista megtapasztalja a másik ember, különösen a sajátos nevelési igényű embertársai elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát.

Megélheti a szülőföld szeretetét, a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez, a hagyományok és értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, a természeti, történelmi és kulturális örökség megbecsülését. Nyitottá és elfogadóvá tesz a hazai nemzetiségek, kisebbségek és más népek kultúrája iránt. Felkészít a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselőjére.

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget adnak arra, hogy a tanulók az iskolai nevelés és oktatásnak nemcsak a tantárgyi, hanem a tantárgyközi területeiről is ismereteket és képességeket szerezzenek, élményekben részesüljenek.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. A kollégium hozzájárul az egész életen áttartó tanulás megalapozásához.

Feladat: a tanulók rendszeres csoport szintű találkozásának biztosítása, kötött, rendeltetben, pedagógiai programban, munkatervben szabályozott témák feldolgozása, kommunikáció, a csoport életével, dinamikájával kapcsolatos megbeszélések, értékelések.

- Kollégiumi csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (óra)

A A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló rendelet 2011.évi CXC. törvény,20/2012. évi EMMI rendelet és az 59/2013.(VIII.9.) EMMI rendelet alapján, lehetővé és egyben kötelezővé teszi, hogy az itt megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

V.1.2. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja

Témakörök:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Média-tudatosságra nevelés

Évfolyamokra bontott tématervezés az alapprogram tizenkét témakörének feldolgozásához

1. A Tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában.

7. évfolyam (4 óra)

1. óra Otthonról hozott tanulási szokások. A nehézségek megbeszélése, felmérése. Tanulási szokások, módszerek kialakítása a kollégiumban
2. óra A tanulási munkakultúra kialakítása (saját munka tervezése, szervezése, rendszeresség, önellenőrzés)
3. óra Tanácsok a tanuláshoz diákok számára. A tanuláshoz szükséges állapot.
4. óra Tapasztalatok, eredményesség

8. évfolyam (4 óra)

1. óra A tanulás belső feltételei. Az eredményes tanulás mentálhigiénés feltételei (fizikai, pszichikai állapot).
2. óra Önismeret, önértékelés, önbizalom fejlesztése.
3. óra A tanulási motivációk. Az eredményes tanuláshoz (gondolkodáshoz), ismeretszerzéshez.
4. óra A tanulási teljesítmény növeléséhez szükséges tulajdonságok, képességek, valamint fejlesztésük (önismeret, akarat, figyelem, értő olvasás, kíváncsiság).

9. évfolyam (3 óra)

1. óra A koncentráció. Az emlékezet és a gondolkodási képesség fejlesztése. A tanulást segítő külső körülmények. A tanulási stílushoz kapcsolódó emlékezetfejlesztési technikák és módszerek
2. óra A különböző dokumentumfajták (papíralapú, digitális) használata Információ feldolgozás.
3. óra Az információforrások hatékony használata a felkészülésben.

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Felkészülés a vizsgára. Helyes magatartás, vizsgadrukk, téték és teljesítmények
2. óra A tanulás technikájának egyik hatékony módja – hat lépésben

11.-12. évfolyam (2-2 óra)

1. óra Továbbtanulással kapcsolatos ismeretek: jogszabályok; felvételi tájékoztató.
2. óra A szükséges dokumentumok kitöltése.

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra A viselkedés alapvető szabályai. A közösségi együttélést szabályozó eszközök (szokások, normák, jogi szankciók, stb.).

2. óra Társadalmi értékrend, és a mindennapi viselkedés. Türelem és megértés embertársainkkal szemben.

8. évfolyam (2 óra)

1. óra Társadalmi érzékenység, nyitottság a problémák iránt
Közösségi aktivitás. Közéletiség. Kell e politizálni?

2. óra Nemi szerepek és felelős párválasztás
Szülői szerep. Férfi és női szerepek- változások.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra A gyermeknevelés és a felelősség összefüggése

2. óra Háztartás a családban. Háztartási munkamegosztás a családban: kinek a dolga?

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Döntéseink és döntéseinket befolyásoló erkölcsi értékek

2.

11-12. évfolyam (2-1 óra)

1. óra Mi is az életvitel?

2. óra A kulturált életvitel fogalma a hétköznapi életben

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra Nemzeti szimbólumaink

2. óra Gyöngyös története

8. évfolyam (2 óra)

1. óra Kinek mit mond a "hazaszeretet", és hogyan fejezhetjük ki?
2. óra Nemzeti ünnepeink határon innen és túl - szűkebb szülőföldünk helyi szokásai

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Nemzeti történelmünk főbb eseményei, helyszínei.
2. óra A magyar kultúra kimagasló eredményei A kultúra kimagasló hazai személyiségei.

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Határon túli magyarság kérdése, helyzetük ismertetése.
2. óra Milyen törvények születtek érdekükben.

11-12.évfolyam (2-1 óra)

- 1.óra A távoli országokban élő magyarok helyzete,
2. óra Külföldön élő magyarok szerepe, kapcsolata az anyaországgal; kultúrájuk, identitásuk őrzése

4.Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

7. évfolyam (1 óra)

1. óra Európai kulturális hagyomány, értékrend, Európai Unió, Magyarország az EU-ban

8. évfolyam (1 óra)

- 1.óra A társadalom demokratikus intézményrendszere.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Eligazodás a mindennapi ügyintézés hivatali rendszerében (önkormányzat, iskola stb.).
2. óra Mire vagyok képes? Átvihető és csúcsképeségek.

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Választópolgárok vagyunk.
2. óra Kihívások az egyén szempontjából.

11-12. évfolyam (2-1 óra)

1. óra Demokrácia, európai jog, változások az európai unióban - lehetőségek és követelmények
2. óra A csatlakozás hatásai és lehetőségei.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reálisé-
kép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadá-
sára.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

7. évfolyam (1 óra)

1. óra Az önismeret forrása: autokép, heterokép.

Tulajdonságskála. Az önismeret fejlesztése.

8. évfolyam (1 óra)

1. óra Személyiség-jellemzők. Személyes tulajdonságok, személyes képességek listája)

9. évfolyam (1 óra)

1. óra Előítéletek, sztereotípiák. Véleményalkotás, értékítélet, stigmatizáció.

10. évfolyam (1 óra)

1. óra Magatartás a közösségben. A vonatkoztatási csoport.

Az érzelmek kezelése a kapcsolatainkban.

11-12. évfolyam (1 óra)

1. óra Társadalmi szerepek a középiskola után.

6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

7. évfolyam (1 óra)

1. óra A környezeti és a személyes higiénia.

8. évfolyam (1 óra)

1. óra Az életvitel hasznos és káros elemei - mi az, amit ebből, amit otthonról hoztunk? Az egészségés táplálkozás.

9. évfolyam (1 óra)

1. óra Függőséghez vezető szokások, a függőség kialakulása, megelőzése. Egészségkárosító élvezeti szerek, serkentők, nyugtatók, drogok, függőséghez vezető okok, tudatosítása

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Mi a számodra ideális életforma, hogyan képzeled el majdani életedet?

2. óra Milyen életmódot szeretnél öt-tíz-tizenöt év múlva? (Fogalmazás formájában is megírhatjuk)

11-12. évfolyam (2-3 óra)

1. óra Probléma-megoldási stratégiák, konfliktuskezelés, válsághelyzet kezelése rekreációs, relaxációs, stressz-oldási technikák bemutatása

2. óra Az életben előforduló krízisek alkalmával igénybe vehető ellátó rendszerek lehetőségei, és az esélyegyenlőségért létrehozott állami és nonprofit források, keretek. Jogi ügyek és jogsegélyszolgálatok

3. óra

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra Testi és lelki egészség- fogalomtisztázás. A testi –és lelki egészség összefüggései.

2. óra Egészséges életmód és életvitel - káros szenvedélyek.

8. évfolyam (2 óra)

1. óra A testkultúra sportolás, testkultúra igényének kialakítása, megszerettetése.

2. óra A szabadidős tevékenység szerepe a testi és lelki egészség megőrzésében.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Alkalmazkodás a kollégiumi közösségi szokásokhoz beilleszkedés 2.óra Mindennapi konfliktusaink. Konfliktuskezelési stratégiák, válságkezelés

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Harmonikus kapcsolatok kialakítása embertársainkkal.

2. óra Szexuális felvilágosítás. Fogamzásgátlási módszerek megismertetése.

11-12 évfolyam (2-2 óra)

1. óra Szükségeink hierarchiája, tudatos rendszerezése, rangsorolása.

2. óra A kulturált párkapcsolat.

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír. Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra A szobai és a csoport összetartás.
2. óra A hátrányos helyzetű és az SNI- s diáktársak segítése.

8. évfolyam (2 óra)

1. óra A Diák önkormányzati munka segítése.
2. óra A könyvtár működésének segítése.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Szolidaritás, társas felelősségvállalás.
2. óra Elfogadás, tolerancia.

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Egyéni felelősségvállalás.
2. óra Felelősségvállalás másokért.

11-12. évfolyam (2-1 óra)

1. óra Az együttélés felelőssége.
2. óra Felelősség a családomért.

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megővésének.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre

7. évfolyam (2 óra)

1. óra A természetvédelem alapvető céljai. A szelektív hulladékgyűjtés.
2. óra Környezettudatos gondolkodás a szülőföldön, a változások tükrében. A globális problémák helyi megjelenése, kezelési lehetősége. A környezetvédelem lehetőségeinek felismerése közvetlen környezetünkben (mit tehetek én?).

8. évfolyam (2 óra)

1.óra A természetet és a társadalmat fenyegető veszélyforrások: urbanizáció, motorizáció, felmelegedés stb. és ennek hatásai. A környezetet szennyező károsító leggyakoribb anyagok, környezetszennyezés legjellemzőbb módjai, elkerülésük.

2. óra Nemzeti kincseink: bányakincseink, idegenforgalmunk, nemzeti parkjaink, gyógyvizeink, termőföldjeink, stb.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Megzavart állat- és növényvilág - az élővilággal szemben tanúsított magatartás.

2. óra Miképp alakultak ki bolygónk globális és regionális környezeti problémái? A környezet és az ember viszonyának történeti változása /a természet átalakítása/, a diszharmonia kialakulása.

10. évfolyam (2 óra)

1.óra A Föld, mint egységes rendszer: hogyan születnek az egyes ember hibás magatartásából a globális problémák.

2. óra Európai normák, támogatási rendszer az EU-ban.

11-12. évfolyam (2 óra)

1. óra Milyen megoldást ajánl a tudomány a környezet globális problémáira (pl. atomhulladék, termőföld-erózió, felmelegedés)

2.óra Bioházak, alternatív energiaforrások,
Környezetvédő szervezetek.

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra Pályaválasztási motívumok (családi indíttatás, elhivatottság, stb.).

2. óra Elképzelés a pályáról és az álláskeresésről

8. évfolyam (2 óra)

1. óra Pályaválasztási kezdő lépések. Hogyan képzeljük el, milyennek szeretnénk a munkánkat, szakmánkat?

2. óra Egyéni képességek, lehetőségek, célok, és a pályaválasztás összhangja.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Milyen munkát végeznél szívesen? Mi érdekel?

2. óra A munka világa. Elhelyezkedési lehetőségek, kilátások.
Hogyan készüljünk leendő hivatásunkra?

10. évfolyam (2 óra)

1. óra Tájékozódás a munkaerőpiacon. Munkaerő piaci információ. Álláskeresési források, technikák.
2. óra Jelentkezés a munkahelyen, személyes megjelenés.

11-12. évfolyam (2 óra)

1. óra Önéletrajz-írás, felvételi beszélgetés.
2. óra Beilleszkedés a munkahelyen. Munkahelyi elvárások. A munkahelyi közösség. Konfliktusok megoldás a gyakorlatban.

11 . Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

7. évfolyam (2 óra)

1. óra Alapvető, a családi gazdálkodásban is használatos közgazdasági fogalmak
- 2.óra A hétköznapi feladatainak színterei (posta, bank, szolgáltatási szektor).

8. évfolyam (2 óra)

- 1.óra Takarékosági lehetőségek.
- 2.óra Biztosítások, banki befektetések, folyószámlával kapcsolatos napi ügyintézés.

9. évfolyam (2 óra)

1. óra Adózás és kedvezmények.
2. óra Hitelezés, hiteltámogatások.

10. évfolyam (2 óra)

- 1.óra A természeti adottságok, a társadalom, a gazdaság, a fogyasztás stb. és a környezeti állapot összefüggései (pozitív és negatív hatások).
2. óra Munkanélküliség. Tovább- és átképzési lehetőségek. Magyarország jövője az európai integrációban.

11-12.évfolyam (3 óra)

1. óra Magyarország a különböző nemzetközi szervezetekben (gazdasági, politikai, tudományos, katonai stb.).
2. óra Európai integrációs szervezetek hatása a gazdaságpolitikára.
3. óra Magyarországot érintő globális problémák és kérdések; globalizáció (gazdaság, politika, környezetvédelem stb.)

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

7. évfolyam (1 óra)

1. óra Tömegkommunikációs eszközök értő, tudatos felhasználása.

8. évfolyam (1 óra)

1. óra Közvetlen és közvetett információforrások. Információszerzés könyvtári adatbázisokból.

9. évfolyam (1 óra)

1.óra A számítógép és a multimédiás eszközök lehetőségei az információszerzésben és továbbításban .

10. évfolyam (1 óra)

1. óra Ismeretek szelektálása, rendszerezése.

11-12. évfolyam (1 óra)

1. óra Az információ értéke, jelentősége az ismeretszerzésben, az információ felhasználás etikai kérdései.

- tematikus csoportfoglalkozások (22, illetve 20 óra/év)

A KNOPA által megfogalmazott témakörök feldolgozásában kiemelt szerepet kap a kompetencia alapú oktatás keretében kipróbált programcsomagok, modulok. A *tanulás*, valamint az *énkép*, *önismeret*, *pályaorientáció* témakörökben feldolgozandó tartalmat teljes egészében a TÁMOP 3.1.4 kompetencia alapú oktatás- innovatív intézményekben pályázat keretében került kidolgozásra és bevezetésre. Előtérbe kerül a kooperatív technikák alkalmazása, a csoportmunka, projektmunka, drámapedagógia-szerepjáték, szituációs játékok, vita, interjú, mint új pedagógia módszerek. A diákok ez által aktív résztvevői a csoportmunkáknak. Törekszünk arra, hogy a többi témakör feldolgozásánál is előtérbe kerüljenek, részben vagy teljes egészében, a kompetencia alapú oktatás során már bevezetett és jól alkalmazható új pedagógia módszerek, innovációk.

- általános csoportfoglalkozások (15 óra, illetve 13 óra/év)

A foglalkozások időtartamában a csoportvezető irányítása által a csoport aktuális szervezési és egyéb feladataikra, illetve a csoportot érintő, érdeklő témák kerülnek feldolgozásra. Csoportvezető az éves csoportfoglalkozás ütemtervének elkészítésekor az órák tartalmára javaslatot tesz, ami részben az év során változhat az éppen aktuális feladatokhoz igazodva.

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	7. évfolyam	8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Tanulás tanítása	4	4	3	2	2	2
Erkölcsei nevelés	2	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	2	3
Média-tudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22óra	22óra	22óra	22óra	22óra	20 óra

V.1.3. Speciális ismereteket adó foglalkozások (10 óra/hét/csoport)

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások (egy kötelezően választandó)

A kollégiumban folyó szabadidős tevékenység nagyon sokrétű, amelybe beletartoznak a szakkörök, sportkörök, belső és külső rendezvények. Ezekben belül is megkülönböztethetünk hagyományos, minden évben megvalósuló, és adott évhez kapcsolódó rendezvényeket. Színházlátogatás, német színház látogatása, mozi látogatás, hangverseny, író-

olvasótalálkozó, festménykiállítás, farsang, kollégiumi főzés, mikulás és karácsonyi ünnepség, nemzeti ünnepeinken való koszorúzás, részvétel, könyvtárlátogatás.

Célja: A tanulók bármilyen irányú a szabadidő hasznos eltöltésére az egészséges és kulturált életmódra nevelés, a természeti környezet megóvására, ápolására irányuló tevékenység megszervezése.

Feladat: igényekhez mérten a pedagógia program alapelveivel összhangban lévő diákkörök működésének pedagógus általi támogatása.

- kézműves foglalkozások
- orosz nyelvi szakkör
- sportkörök (leány és fiú kézilabda és futball, íjászat, röplabda, tollaslabda)
- közlekedési ismeretek
- katasztrófavédelmi ismeretek
- önismereti körök
- irodalmi kör
- fit-ball
- elsősegély
- logikai játékok
- filmklub
- mediáció

Formája: csoportos

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Célja: A foglalkozásokon a tanulók őszintén feltárhatják problémájukat.

Feladat: A tanulók segítése, a mindennapi feladatok, nehézségek leküzdésében. Támogató nevelő-diák viszony kialakítása, ahol a diák számíthat az őszinte segítségre, probléma megoldásra. Fontos a pedagógus érzékenysége a problémák felismerésére, feltárására és azok megoldása, szükség esetén szakember bevonásával.

Formája: általában egyéni, vagy kis csoport

Kollégiumi élet szervezése

1. foglalkozás típusa	2. megnevezése	3. fajtái	4. van ilyen (X)	5. cso- por- tok száma	6. heti koll-i óra- szám össze- sen	7. évi koll-i óra- szám össze- sen	8. a tanu- lóra nézve kötelező (K) válasz- tandó (VT) választ- ható (VH)
Felkészítő, fejlesztő Foglalkozások (15óra/hét/csoport)	Napi felkészítő	tanóra					K
	felzárkóztató	tantárgyi korrepetá- lás					VT, VH
	tehetség ki- bontakoztató	vizsgára felkészítő					VT, VH
	Differenciált képességfej- lesztő	egyéni fej- lesztés					VT, VH
	csoportfoglal- kozás						K
Speciális ismereteket adó Foglalkozások Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások (9 óra/hét/csoport)	Tanulmányi munkához kapcsolódó						VT, VH
	Érdeklődési kör, szakkör						VT, VH
	sportkör						VT, VH
	Egyéb						VT, VH
	Versenyek						
	Egyéni törődés						
Kollégiumi élet szervezése	Ébresztés, szobarend, szabadidő szervezése						
Összesen:							

Az éves órakeret megállapítása a Köznevelési törvény 53. § 7. bekezdése, a kollégiumi tanulói létszám, illetve a fenntartóval való egyeztetést követően kerül megállapításra. A táblázat a kollégiumi órakeret tervezéséhez nyújt segítséget. Minden tanév megkezdése előtt aktualizálni szükséges. A kollégium – igazodva a Ktv. Rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi meg.

VI. FELADATOK, TEVÉKENYSÉGGKATEGÓRIÁK

VI.1. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

VI.1.1. Tanulásmegvalósítás, tanulószervezés

A kollégisták tanulását alapvetően kétféle módon biztosítjuk, segítjük. Az egyik mód az önálló tanulás, a másik a tanári segítséggel történő tanulás. Az önálló tanulást két helyszínen szervezzük és ellenőrizzük, tanulószobában és lakószobában.

Önálló tanulás tanulószobában

Olyan feltételeket szervezünk, ahol pedagógus gondoskodik a nyugodt tanulás lehetőségéről.

Ezt tanulószobai környezetben valósítjuk meg. A tanulószobában történő tanulás időtartamáról és napi rendjéről több szempont alapján döntünk. Azokat a tanulókat, akiknek a csoportvezető tanárunk tanulószobai tanulást ír elő, két csoportba osztja a pedagógus. Az egyik csoportba azok a tanulók tartoznak, akik a megelőző időszakban gyenge teljesítményt nyújtottak és magaviseletük is kívánnivalót hagy maga után abban az értelemben, hogy szigorú és szoros tanári felügyelet mellett tudják csak betartani a tanuláshoz szükséges rendet.

A kötelezettek másik csoportjába tartozó tanulók azok, akik a megelőző félévben gyenge teljesítményt nyújtottak és egyéb téren is mutatnak együttműködési szándékot. Azok a tanulók is ebbe a tanulási környezetbe kerülnek, akik megelőző félévi teljesítménye magasabb 3,7-nél, a felmentési határt még nem érik el, és nem képesek szoros tanári felügyelet nélkül az önálló munkára (azaz szobai tanulásra alkalmatlanok).

Tanári segítséggel történő tanulás

A kollégium szaktárgyi értelemben, valamint módszertanilag is segíti a tanulók tanulmányi munkáját, iskolai felkészülését. Ennek keretében valamennyi kollégiumi tanuló számára szervezünk olyan felkészítő, felzárkóztató és differenciált fejlesztő foglalkozásokat, amelyek hozzájárulnak a tanulói hiányosságok pótlásához, illetve a tehetséges tanulók tudásának továbbfejlesztéséhez. A foglalkozások meghatározott helyen és időben órarendszerűen kerülnek megszervezésre és a tanulók saját elhatározásukból, illetve a csoportvezető tanárunk által elrendelt módon vesznek részt ezeken a foglalkozásokon.

Önálló tanulás lakószobában

Olyan feltételeket szervezünk, ahol a pedagógus csak szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a tanuló önálló tanulását. Ezt lakószobai környezetben valósítjuk meg. A lakószobában történő tanulás időtartamáról és napi rendjéről több szempont alapján döntünk. Azok a tanulók kerülnek ebbe a tanulási környezetbe, akik megelőző félévi teljesítménye magasabb 3,7-nél, de a saját iskolatípusához igazított felmentési határt még nem éri el és bizonyítottan képesek szoros tanári felügyelet nélkül is az önálló munkára.

Ezekkel a tanulókkal a csoportvezető tanár személyenként megbeszéli a tananyagot, írásbeli házi feladatot.

Az önálló tanulás ellenőrzése

Ezen kötelezettségük teljesítését a tanulószobában jelenléti ív alapján a felügyeletet végző tanár regisztrálja. A csoportvezető tanár a szobában tanulókat minimálisan napi kétszer, szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a szobai tanulás nyilvántartására készített tanulói beosztás alapján. Amennyiben ellenőrzéskor a lakószobában tanulási lehetőséget kapó tanuló nem a tőle elvárható tevékenységet folytatja, a lakószobai tanulás lehetőségét a csoportvezető által meghatározott időre (minimum egy hónap) elveszti és a tanulószobában saját időbeosztása szerint folytatja az önálló tanulást. Azok a tanulók, akik saját időbeosztást készíthettek, de a tanulószobai tanulás során nem a tőlük elvárható magatartást tanúsítottak, elvesztik a saját időbeosztás lehetőségét (minimum egy hónapra) és a pedagógus által meghatározott időben teljesítik tanulási kötelezettségeiket.

Cél: Megfelelő oktatói – nevelői környezet kialakítása. Egyenlő feltételek biztosítása, egyenlő hozzáférés lehetőségének megteremtése az eltérő fejlettségi szinten álló tanulóknak. Önképzés igényének kialakítása. Váljon életük részévé az élethosszig tartó tanulás. Lemaradó tanulók felzárkóztatása.

Elveink:

- A tanulási feltételek megteremtése
- Tanulási kudarcok feltárása
- Egyéni adottságok és az iskolai igények figyelembevétele
- Reális célok kitűzése tanulóink elé, motiválás
- Folyamatos megerősítés, támogatás
- Megfelelő tanulási módszerek megismertetése
- A nyugodt tanuláshoz szükséges szervezeti keretek biztosítása (szilencium)
- A tanulás rendszeres munkát követel
- differenciált tanulásszervezés, egyénre szabott fejlesztések
- A tanulás presztízisének emelése

Feladat: Megfelelő tanári és tanulói felkészülés a szilenciumokra. Az iskola és kollégium közötti informatikai rendszer segítségével a tanulmányi munka segítése. Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése. Tanulók megismertetése a helyes tanulási módszerekkel. Az érdeklődés, megismerés és a felfedezés vágyának fejlesztése. A tanulmányi eredmény folyamatos nyomon követése. Évente 4 alkalommal átlagszámolás. Tanulóink minél átfogóbb képességfelmérése. A hatékony, önálló tanulás, matematikai kompetencia, digitális kompetenciák fejlesztése.

A pedagógus teljes tevékenységrendszere a kollégiumban

Reggeli feladatok:

Tevékenységtípus: kollégiumi élet szervezése (a 22-26 órán túl szervezhető).

06.00 – 08.00

6.30-tól a részére megjelölt emeleteken minden lakószobát végigjár és felébreszti a szoba lakóit.

A tanulókat minden szobában megkéri arra, hogy keljenek fel, tegyenek rendet és tisztálkodjanak, reggelizést követően pedig menjenek iskolába. Úgy haladjon, hogy kb fél óra múlva újra tudja kezdeni a kört. Szobák rendjének pontozása következik. Ahol visszaaludtak, vagy nem a megfelelő módon tevékenykednek, figyelmezteti őket, hogy mi a dolguk és határozott fellépéssel elvárja a Házirend betartását. Ha valamelyik tanuló betegnek érzi magát és ezt jelzi, akkor az iskolaorvoshoz irányítja. A tanulóknak be kell ágyazni, a személyes dolgokat el kell rakni, a szoba padlóját nem hagyhatja szemetesen és a szobai szeméttárolót ki kell ürítenie. Azok a tanulók, akik nem mennek 8-ra iskolába, még lustálkodhatnak, de 8 órakor őket is fel kell kelteni, hogy 8.30-ra a szobát rendbe tegyék. A tevékenységét a naplóban rögzíti. Rendkívüli eseményt rögzít. Fegyelmi problémák esetén szintén bejegyzést tesz a naplóba.

Kora délutáni feladatok:

Tevékenységtípus: kollégiumi élet szervezése (a 22-26 órán túl szervezhető).

A kora délutáni kollégiumi pedagógus tevékenység része az ebédeztetés lebonyolítása, mely külön beosztás szerint történik a kijelölt menzán 12.00 - 15.00 óra között, pedagógiai felügyelet. Majd a nevelői szobába megy. Folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiség-védelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére.

Időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából. Az ellenőrzés következtében szükséges intézkedéseket megteszi. A tanulók felmerülő egyéni problémáit kezeli, ennek részeként intézkedik, illetve információt továbbít az érintett csoportvezető nevelőtanárnak.

Délutáni, esti feladatok:

15.45-től 21.00-ig a pedagógus több feladattal bízható meg (a 22-26 óra terhére szervezhető)

Tevékenységtípus: tanuló szoba vezetése, foglalkozások (felkészítő foglalkozás, fejlesztő foglalkozás, szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozás)

Vacsoráztatás (a 22-26 órán túl szervezhető).

Tevékenységtípus: kollégiumi élet szervezése.

A délutáni, esti időszakban a kollégiumi pedagógus tevékenységének része a vacsoráztatás lebonyolítása, mely külön beosztás szerint történik a kijelölt menzán 18.20 - 19.30 óra kö-

zött

Esti feladatok:

Tevékenységtípus: kollégiumi élet szervezése (a 22-26 órán túl szervezhető).

Az esti időszakban 20.00 – 21.00 között már semmilyen foglalkozás nincs. A tanulók emeleti szervezeti rendben tevékenykednek a kollégiumi élet szervezését végző pedagógus vezetésével. Kimenő adható a 9-12- évfolyam tanulói számára.

Ebben az időszakban a pedagógus feladata a kollégiumrész zavarmentes működésének biztosítása. Ebből a célból visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a Házirend, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a probléma-megelőzés érdekében.

Folyamatos jelenlétével biztosítja az együttélési normák, a személyiség-védelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülését. A rábízott emeleten folyamatos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából. Gondoskodik a tanulók öntevékenységének szervezett működéséről, a lefekvés előtti tisztálkodásról, a szobai szemetesek kiürítéséről, az emeleti szeméttároló leviteléről.

Megakadályozza, hogy az emeleten idegenek (más emelet lakói) tartózkodjanak. 21.30-tól elvárja, hogy a tanulók a szobájukban tartózkodjanak, létszámellenőrzést tart. Az esti tevékenység befejezéseként a kollégiumi naplóba dokumentálja a történéseket, illetve rögzíti a hiányzó tanulók nevét.

VI.1.2. Hátrányos helyzetű tanulók, szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozásának, társadalmi beilleszkedésük segítésének terve.

Cél: változatos szervezeti és módszertani megoldások alkalmazásával, az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli, neveltségbeli különbségek kiegyenlítése, a tanulók egyéni szükségleteinek kezelése.

Elvek:

- tanulói képességek hatékony feltérképezése
- felzárkóztatás megszervezése
- tanulók támogatása a programban való részvételre, motiválás
- folyamatos értékelés az eredményekről

Feladat: a tanulók képességeinek megismerése. A tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulóknak esélyt biztosítani, hogy az iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat. Saját innovációként felzárkóztató program került kidolgozásra, mely a bejövő tanulóink beilleszkedését segíti. Minden tanév elején a diszlexia tagozatunkon felmérjük tanulóinkat. Ezen felmérések alapján egyéni fejlesztési, felzárkóztatási terv kerül kidolgozásra, mely segíti tanulóink felzárkóztatását.

A feladathoz kapcsolódóan fejlődik kollégistáink anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, kifejezőkészség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetenciájuk.

VI.1.3. Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem

Cél: Bármely területen tehetséges tanulók felszínre kerülését szolgáló rendszer kialakítása, alkalmazása, (házi versenyek, csoportvetélkedők, szakkörök) állandó bővítése. A tehetséges tanulók segítése képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében.

Elveink a tehetséges tanulók segítésében:

- tehetségek felismerése
- tehetségek felemelése
- foglalkozások biztosítása csoportos, egyéni
- önálló munka támogatása
- verseny lehetőség biztosítása (házi-, városi-, megyei-, régiós-, országos versenyek)

Tevékenységek központú alkalmak szervezése a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre. egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

VI.2. Szociális kompetenciák fejlesztése

Cél: a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedés. Az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjainak kiépülése.

Elvek:

- tanulók önmaguk megismerése
- mások elfogadása
- alkalmazkodás egyénhez, csoporthoz
- együttműködés

A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

Feladat: Fejleszteni a szociális tájékozódás képességét, alkalmat és közeget teremteni a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíteni az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között. E feladatok megvalósításában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer. Szorgalmazzuk a diák-önkormányzati munkában való minél nagyobb arányú részvételt.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális, kommunikációs és állampolgári kompetencia

Fejlesztésének területei: szakkörök formájában (önismereti tréningek, tánc, mozgásművészet, színjátszás, drámapedagógia), illetve az iskola, kollégium és vele kapcsolatban álló intézmények kínálatában szereplő programokon való részvétellel.

VI.3. Önálló életkezdés támogatása

VI.3.1. A kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

A kollégiumi nevelés tágítja diákjaink ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről. Felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban. Természeti és

társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. Motivál és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához. Elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzelemvilág gazdagodását.

A kollégium kiteljesíti a nemzet, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítve a tanulók hazaszeretetét.

A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.

A kollégiumi nevelés elősegíti a tanulóknál az európai uniós polgár identitásának kialakulását, bemutatja az Európai Unió tagság révén megnövekedett lehetőségeket, kihívásokat és a kollégium a programjaival és kapcsolatépítésével elősegíti azok intézményes és személyes hasznosítását.

A nemzeti és etnikai kisebbségi tanulók nevelése során kiemelt feladat az anyanyelvű nevelés, az adott kisebbséghez való tartozás tudatának erősítése, nemzeti, etnikai kisebbségi kultúrájának, nyelvének szokásainak ápolása és fejlesztése.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

VI.3.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is izlésüket, igényességüket. Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához. A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése. A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, és hogy értsék a fenntartható fejlődés fogalmát, továbbá hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt. A kollégiumnak feladata a családi életre, a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés. A szeretetteljes, bizalmi viszonyra alapozva segít a harmonikus nemi szerep kialakulásában, támaszt nyújt a szexuális életben való tájékozódáshoz. A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: természettudományos kompetencia, szociális és állampolgári kompetencia.

Feladatunk a kollégium higiénikus, kulturált és gazdaságos működésének megismertetése, az egyén szerepének fontossága a közösségben.

Ezen feladatokat minden tanévben egy három hetet meghaladó projekt keretében valósítjuk meg diákjainkkal és csoportvezetőikkel közösen.

VI.3.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése, vállalkozói kompetenciák

Cél: az önálló életvitel kialakítása, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tudatos tervezése, a tudatos fogyasztóvá válás, eligazodás a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában. A diák-önkormányzati tevékenység által segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, természet-tudományos kompetencia.

VI.3.4. A pályaeorientáció segítése

Cél: Tanulóink ismerjék meg a szakmákat, hivatásokat, tervezzék tudatosan a jövőjüket. Ismerjék meg beállítottságukat a munkához.

Feladat: A kollégium – az iskolával együttműködve – tárja fel valamennyi tanulója számára az egyes szakmákat, hivatásokat, segítse a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést. Intézményünkben a 2010-2011 es tanévtől kerül bevezetésre a FAMTA (Falmily and Tax), mint jó gyakorlat módszer alkalmazása, ami a pályaválasztásban segíti tanulóinkat. Teljes átfogó képet kapnak a munkapiacra napjainkban megjelenő munkaterületekről, a területek sajátosságairól, mely kompetenciák megléte és erőssége szükséges. A FAMTA módszer csoportfoglalkozás formájában kerül feldolgozásra.

VI.4. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

Az iskola és kollégium rendezvényei részben közösen kerülnek megrendezésre

- Gimnázium és kollégium közös szervezésében gólyatábor a bejövő évfolyamoknak 7.
- Tanévkezdési tájékoztató bejövő tanulók szülei részére (kollégiumvezető)
- Kollégiumi tanévnyitó (kollégiumvezető)
- Új innovációként a 7. évfolyam valamennyi tanulója, augusztus végén, szeptember elején szociális felzárkóztató programon vesz részt (megbízott pedagógus)
- Ismerkedési est (bejövő kollégistáink bemutatkozása)
- DISCO, KARAOKE évente több alkalommal (diákönkormányzat szervezésében)
- Márton nap (nemzetiségi és kéttannyelvű tagozat rendezvénye) megbízott pedagógus
- Mese és prózairó pályázat
- Adventi programok
 - * adventi koszorú készítés
 - * kollégium karácsonyfája (díszítés)
 - * mézeskalács sütés
 - * mikulás, karácsony a csoportfoglalkozásokon, ajándékozás
 - * Mikulás Kupa (teremlabdarúgó torna)
 - * Mikulás ünnepély 12. évfolyam

- * Karácsonyi ünnepi műsor a 7., 9. évfolyam előadásában
- * Karácsonyi vacsora
- * Kollégiumvezetői ünnepi beszéd
- * Nemzetiségi kézműves nap
- Farsang a szülőkkel
- Ifjú költők, szavalók, énekesek estje
- Káspári János teremlabdarúgó emléktorna megyei kollégiumok részére
- Tolnai Napok
- Szakmai kirándulások, színházlátogatások
- 12. évfolyam szerenádja
- 12. évfolyam búcsúztatása
- 12. évfolyam búcsúvacsora
- Kollégiumi gardenparty (közös főzés, tábortűz)
- Tanév zárása, diákok részére (kollégiumvezető)

Feladatunk az intézmény, a település, régióink nemzetiségi és egyéb hagyományok megismertetése, rendszeres ápolásuk. Igyekszünk hagyományainkat oly módon továbbfejleszteni, ami a mai kor gyermekeinek igényeihez igazodik. Új pedagógiai módszerek bevonásával dolgozzuk fel az egyes témákat (projekt, színjátszás, drámapedagógia).

VI.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Az iskola és kollégium minden pedagógusának (kiemelten az osztályfőnököknek és a kollégiumi tanulócsoporthoz vezetőknél) kiemelt feladata és kötelessége, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel segítse a tanulóknak a megfelelő lakáshoz, étkezéshez, ruházathoz, oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzájutását.

Ehhez az szükséges, hogy megfelelően ismerjék a hozzájuk beírt gyermekek családi hátterét, figyelemmel kísérjék azokat a családokat, amelyek anyagi helyzetüknél vagy más oknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos feladatoknak.

A pedagógiai eszközök közül a nagyobb odafigyelés, a gyermekekkel való törődés, a felzárkóztató foglalkozás, az egyéni foglalkozás megtartása sok esetben hozzájárulhat a hátrányok leküzdéséhez. A rászorultak részére kell elsősorban biztosítani a gyermekétkeztetéshez és a tankönyvvásárláshoz biztosított költségvetési támogatást.

Feladat a kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal és indokolt esetben eljárás kezdeményezése a gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságoknál. A gyermek- és ifjúsági felügyelő rendszeres kapcsolatot építsen ki a gyermekjóléti szolgálat képviselőivel.

Az osztályfőnökök és kollégiumi csoportvezetők kezdeményezzék a jogosultak részére a pénzbeli vagy a természetben nyújtott ellátás megállapítását.

Ha a szülői ház saját hibájából nem képes eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos feladatoknak, és ezzel veszélyezteti a gyermek fejlődését, akkor az igazgató kezdeményezze a gyermekvédelmi szolgálatnál a család gondozó kirendelését.

VI.5.1. Iskolánk és kollégiumunk gyermekvédelmi tevékenysége

A gyermekvédelmi munkában a megelőzéstől, a felderítéssel át a gondozásig valamennyi nevelőnek részt kell vennie. A gyermekvédelmi felelős feladata:

- az osztályfőnökök, a szaktanárok jelzései alapján speciális gyermekvédelmi és jogi ismereteit felhasználva segítse, koordinálja a nevelők munkáját,

- ha szükséges, konkrétan is részt vegyen a gyermekvédelmi feladatok végrehajtásában,
- kapcsolatot tartson a helyi családvédelmi szolgálatokkal

Felderítés és az okok kezelése:

A felderítés alapfeltétele, hogy az osztályfőnök ismerje, a szaktanár pedig törekedjék megismerni a gyermek személyiségét, hátterét, környezetét, baráti- és kortársi kapcsolatait. Lényeges, hogy a felderítés után a jelzés időben kerüljön a megfelelő szervezethez. A késedelmes beavatkozás gyakran nagyon súlyos következményekkel jár.

Segítő személyek, intézmények

Iskolán belül

osztályfőnök
kollégiumi nevelő
iskolaorvos
iskolai védőnő
iskolapszichológus

Iskolán kívül

gyámhatóság
egészségügyi intézmények
gyermek-ideggondozó,
gyermekpszichiáter,
drogambulancia
rendőrség
civil szervezetek

VI.5.2. Megoldási lehetőségek iskolánkban és kollégiumunkban

- Fejlesztő csoportok létrehozása
- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, illetve tanácsadás, a szülők figyelmeztetése, ellenőrzése
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása
- Javaslat a szülőknek a gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásainak igénybevételeire
- (például családterápia)
- Javaslat gyermek-ideggondozói, gyermekpszichiátriai vizsgálatra
- Segélykérelem kezdeményezése, illetve a kérelem véleményezése az illetékes gyámhatóságtól
- Javaslattétel a gyámhatóságnak védő-óvó intézkedések megtételére
- Pártfogó kirendelésének szorgalmazása a gyámhatóságon
- Kezdeményezés a bíróság felé, például a házasság felbontása esetén a gyermek elhelyezése ügyében, illetve annak megváltoztatása esetén
- Kezdeményezés a gyámhatóságon a gyermek állami gondozásba vételéről
- Súlyos esetben rendőrségi feljelentés (a gyermek súlyos veszélyeztetése, bántalmazása, abúzus gyanúja esetén).

Az iskolai és kollégiumi gyermekvédelem fontos feladata, hogy az iskolában és kollégiumban jelentkező kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarokat az intézmény saját problémamegoldó kapacitásának bővítésével helyben legyen képes kezelni, megelőzve a deviáns „karrier” kialakulását.

VI.6. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Munkánk során törekszünk a szülő – nevelő-diák közötti rendszeres kapcsolattartásra. A kollégium az a terület, ahol diákjaink a legtöbb időt töltik el otthonuktól távol. A serdülés és felnőtté válás igen érzékeny korszakában sok odafigyelés, megértő szó szükségelte-

tik. Megállapítható, hogy sok családban csak az egyik szülő vesz részt a gyermeknevelésben (válás, családi problémák, külföldi munkavállalás, betegség stb.) ezért is tartjuk fontosnak a rendszeres kapcsolattartást a szülői házzal. Intézményünk nyitott az érdeklődő szülők irányába, igyekszünk a legtöbb információ megadására, annak befogadására, kezelésére. A szülői vélemények, elégedettségek, elégedetlenségek, javaslatok összegyűjtésének rendszerét a minőségirányítási program írja le. A szülők már az iskolaválasztás időszakában megismerkedhetnek az iskolával és kollégiummal (nyílt napok, tájékoztatók), pedagógiai programunkkal, házirendünk lényeges pontjaival. Személyesen vagy a Szülői Munkaközösségen keresztül szerezhethetnek érvényt jogaiknak

VI.6.1. Kapcsolattartás formái szülőkkel

Szülőknek lehetőséget biztosítunk jogaik gyakorlására a véleménynyilvánítás szervezett rendszerén kívül is.

- Személyesen: évente két alkalommal szülői értekezlet, és két alkalommal fogadóóra formájában (éves munkaterv alapján kerül meghatározásra az időpontjai)
- Esetenként: szülő, osztályfőnök, igazgató kérésére előre egyeztetett időpontban
- Írásban: kollégiumvezető, kollégiumi nevelők tájékoztatása a szülők felé évente két alkalommal a kollégista tanulók tanulmány eredményeikről. Esetenként a fontosabb a gyermeket érintő dolgokról.
- Szülői munkaközösség
- Iskolai programokra a szülők meghívása

Támogatjuk a kollégiumi nevelők és osztályfőnökök általi osztályonkénti szülői délutánok megszervezését, hisszük, hogy a szülők egymással való együttműködése is jótékony hatással van pedagógiai munkánkra.

Az informatikai fejlődés világában egyre nagyobb szerepet kap a világhálón való információáramlás. Ezt a lehetőséget igyekszünk kihasználni és minden általános, közérdekű információt elérhető formában teszünk közzé intézményünk honlapján.

VI.6.2. Kapcsolattartás formái az iskolával:

- Intézményvezetői megbeszélések heti rendszerességgel, igény szerint hetente többször
- Iskolai tantestületi megbeszéléseken való nevelői részvétel
- Nevelői megbeszélések az intézményvezető jelenlétében
- Munkacsoportok munkájában való részvétel
- Fejlesztő csoport rendszeres megbeszélései

Munkánk során napi kapcsolatot tartunk az iskola pedagógusaival (kiemelten az osztályfőnökök, intézményvezető)

VI.7. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók kollégiumi nevelés esetén nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

Kollégiumunk nemzetiségi német és kéttannyelvű gimnáziumi tagozat tanulói számára biztosítani kívánja mindazon lehetőségeket, ami a nemzetiségi hagyományok, szokások és a német nyelv elsajátításához szükséges.

Nyelvi gyakorlás lehetőségének biztosítása

- * Tanórai foglalkozás keretében
- * Kirándulások alkalmával
- * Vendégek, delegációk fogadásakor

Nemzeti programokon való részvétel

Hagyományok megismerésének, ápolásának segítése (Márton nap)

VII. SPECIÁLIS PROGRAMELEMEK

VII.1. Diszlexia tagozat kollégiumi ellátása

VII.1.1. Bevezető

2000 – ben a Tolna Megyei Önkormányzat felkérte az intézményt a diszlexiás gyermekek gimnáziumi képzésére és kollégiumi ellátására.

Az intézményben 2000 szeptembere óta működik a képzés és a kollégiumi ellátás.

VII.1.2. Csoportösszetétel

A csoportba való felvétel feltétele a **Tolna Megyei** Önkormányzat Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága szakértői véleménye és intézménykijelölése. A gyermekek állandó lakóhely szerint az ország bármely részéről érkehetnek, de az intézmény elsőbbségben részesíti a tolna megyei speciális nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő gyermekeket.

Az osztályok és ezáltal a csoportok létszáma maximum 15 fő.

VII.1.3. Személyiségjellemzők

„Sajátos nevelési igényű gyermek, *tanuló*: az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.”¹

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének. érési meglassúbbodásának tudhatók be a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak is:

- * részképességzavarok jellemzik, melyeket egyes területeken történt fejlődésbeli elmaradások okozzák,
- * teljesítménye ingadozó,

¹1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 121.§ (29).bek.

- * fáradékonyabb az átlagnál, nehezen tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási feszültséget, ezért gyakrabban van szüksége pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- * gyakori másodlagos tünetek a nyugtalanság, túlmozgások, szétszórtság,
- * figyelmetlen, figyelme rövid idejű, könnyen elterelhető,
- * általában érzékenyebb a meteorológiai változásokra, frontokra,
- * fokozottabban igényli az életét, tevékenységét meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, a napi rutin tevékenységek változatlan meglétét,
- * sorbarendeziési probléma, hogy nehezen tanul meg szó szerint verseket, egymás után következő utasításokat nem tud követni
- * olvasás, írás, helyesírás vagy számolás terén mutatott gyenge teljesítmény
- * pl.: nehezen jegyez meg elemi matematikai tényeket, szavakat, írás, olvasás során felcseréli – elhagyja – betoldja - téveszti a betűket, szövegértése gyenge,
- * sikertelenül vagy kis hatékonysággal alkalmazza a tanulási stratégiákat

VII.1.4. Tanulósobai ellátás

A csoportoknak a kollégiumban külön nevelőjük van, aki a tanulósobájukat vezeti. A diszlexiás csoportok felkészülése a következő tanítási napra délutánonként 10. osztályig a gimnáziumi tantermekben illetve a kollégiumi tanulósobákban, állandó nevelőjük aktív jelenlétében, az egyéni szükségletek figyelembevételével és különböző tanulástechnikai módszerek alkalmazása mellett zajlik.

11 – 12. osztályos korukban a tanulók, tanulmányi átlaguktól függően a többi kollégistával együtt a kollégiumi tansobán vesznek részt vagy a sobájukban önállóan tanulnak. A speciális nevelési igényű gyermekeknek a tanulósoba látogatása alóli mentessége egyénileg eltérő. Pl.: a hallássérült gyermek állandó jelleggel a sobájában tanulhat, mivel a hallókészülék érzékenysége miatt a legmegfelelőbb körülmény az egyéni tanulás. A diákok érdekében a nevelő a szakemberekkel konzultálva egyénre szabott tanulósobát jelölhetnek ki, a gyermek hatásosabb tanulása érdekében.

VII.1.5. Habilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások

„A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A különleges gondozást - a gyermek, tanuló életkorától és állapotától függően, a 35. § (2) bekezdésében meghatározott szakértői és rehabilitációs bizottságok szakértői véleményében foglaltak szerint - a korai fejlesztés és gondozás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a fejlesztő felkészítés keretében kell biztosítani. „²

Tanulóink a tanórákon kívül a törvény által biztosított keretek között egyéni fejlesztési terv alapján egyéni és kiscsoportos szervezeti formákban pedagógiai célú rehabilitációs, felzárkóztató, képesség-kibontakoztató, képességfejlesztő foglalkozásokon vesznek részt. A rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés a sajátos nevelési igényhez alkalmazkodva olyan részben korrektív, vagy kompenzatív jellegű fejlesztés, amely az integrált tanulók fogyaté-

²1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 30.§ (1)., (2).bek.

kosságával összefüggésben funkciókat, képességeket fejleszt, sérülésük esetén visszaállítást céllozza.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők:

- a) a sérülés típusa, súlyossága
- b) a sérülés kialakulásának ideje
- c) a SNI tanuló életkora, állapota, műtétei, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei
- d) a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös célja és feladatai:

- a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

VII.1.6. Fejlesztő foglalkozások:

- beszédfejlesztés
- tanulásmódszertan
- részképességek fejlesztése
- téri orientáció fejlesztése
- mozgáskoordináció fejlesztése
- érzékelés, észlelés fejlesztése
- figyelemfejlesztés
- emlékezetfejlesztés
- személyiségfejlesztés
- drámapedagógia
- ritmikus mozgás fejlesztése
- anyanyelvi nevelés
- grafomotoros fejlesztés
- kommunikációs tréningek
- szenzoros – integrációs tréningek
- pszichomotoros fejlesztés
- Sindelar tréningprogram
- egyéb terápiák:
 - diszlexia terápia
 - diszkalkulia terápia
 - logopédiai terápiák
 - pszichoterápia

A tartalmi fejlesztés kiemelt területei:

- A személyiség fejlesztésében hangsúlyozottan szerepel a szociális kapcsolatrendszer kommunikációs bázisa, a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.
- Az anyanyelvi fejlesztés tartalmát, a fejlesztésre fordított időt a NAT szabályozásához kapcsolódva a sérülés jellege, mélysége, prognózisa, az egyéni speciális szükséglet befolyásolja.
- A diszlexiás tanulóknak hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők.
- Az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, rendszeresen konzultálunk a tanárokkal, szülőkkel, és megjelöljük a további célokat, feladatokat.

VII.1.7. Pszichológiai ellátás

Intézményünkben hetente egy alkalommal délutánonként a tanulók egyéni – illetve csoportos pszichológiai ellátásban részesülnek.

Az iskolapszichológus *prevenációs és problémakezelő* munkájával közvetett és közvetlen módon segíti a gyermekek személyiségfejlődését, kognitív és érzelmi fejlődésének biztonságát. Az iskolán belül tevékenykedik, szoros kapcsolatban a gyermekeket tanító pedagógusokkal, szülőkkel.

Tevékenysége a gyermek – szülő-pedagógus hármásával való szoros együttműködésben valósul meg:

- Elősegíti, hogy a gyermekek jobban alkalmazkodjanak az iskolai élethez, önmagukat megismerjék.
- Támogatja a pedagógust abban, hogy megismerjék a tanítványaik pszichikus fejlődését, egyéni sajátosságait, valamint egyéni probléma-megoldási eljárásait.
- Segíti a szülőt abban, hogy jobban megértsék a gyermekeiket, felismerjék a felmerülő problémákat és azok hatását az iskolai életre.
- Közvetlen segítségnyújtás egyéni illetve csoportos tanácsadás révén: beilleszkedési-, szorongásos- valamint figyelmi zavarok, tanulási nehézségek kiszűrése és elemzése.
- Krízistanácsadás gyermekeknek átmeneti szituatív viselkedési zavar esetén
- Személyiségfejlesztő kiscsoportok vezetése
- Pszichológiai alapon nyugvó csoportos fejlesztő programok kidolgozása (konfliktuskezelés, stressz)
- Pályaválasztási orientáció felmérése, tanácsadás
- Egyéni és csoportos konzultáció, esetmegbeszélés az adott gyermeket érintő nehézségek kapcsán
- Az egyes diákokkal való egyéni bánásmód megvitatása, konfliktuskezelési lehetőségek feltárása, javaslat az intézményen belüli teendőkre
- Szülői tanácsadás: tanácsadás a gyerekek viselkedési, magatartási problémáival kapcsolatban, a problémáik mélyebb megértése, hátterének feltárása érdekében. Konzultáció a gyermekek tanulási képességeiről, annak fejlesztési lehetőségeiről.

•

Az iskolában működő pszichológiai ellátás előnyei

- A gyermekek és pedagógusok azonnali segítséget kaphatnak a felmerülő problémákkal kapcsolatban
- A tanulóknak nem kell elhagyniuk az iskolát a tanácsadás igénybevételekor (súlyosabb probléma esetén a megfelelő szakrendelésre való utalás)
- A szülők és a tanulók az iskolai szolgáltatás részeként vehetik igénybe az iskolapszichológus segítségét

VII.1.8. Informatika

Heti 1 tanszoba alkalmával a tanulók informatikai fejlesztő foglalkozásban részesülnek, mely magába foglalja:

- a számítógépes logopédiai fejlesztést különböző CD-R, DVD-R segítségével
- a tantárgyak speciális megsegítését, vizuális megerősítését
- az elektronikus média magabiztos és kritikus alkalmazása munkában, szabadidőben és a kommunikáció során
- logikus és kritikus gondolkodás elősegítése kommunikációs készségek fejlesztése

Értékelés

A sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő tanulók értékelése is speciális, mivel állandó, azonnali megerősítést igényelnek önkontrolljuk felállításához.

Az azonnali visszacsatolás segíti őket személyiségük fejlődésében és a pozitív megerősítés önbizalmukat is erősíti. Fontos annak a megállapítása, hogy honnan, milyen szintről indul a tanuló és ahhoz képest hova jut. Részsikerek megfogalmazása, mint motiváló tényező hat. Éppen ezért fontos az egyéni értékelés és egyéni célok meghatározása a tanulással küzdő tanulók tanításakor. Állandó csoportvezetői figyelem és kéthavonta a többi tagozaton tanulókhöz hasonlóan tanulmányi eredmény számítás.

2005 szeptemberétől iskolánk részt vesz a Térségi Iskola és Óvoda Fejlesztő Központok (TIOK) létrehozása pályázatban, ahol kompetencia alapú oktató programcsomagok tesztelésében, kipróbálásában és fejlesztésében veszünk részt. 2009 őszétől a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében a kompetencia alapú oktatás elterjesztése innovatív intézményekben pályázatban veszünk részt. Ennek keretében vezettük be a 7. és 9. évfolyamon, évfolyam szinten az életpálya-építés, szociális, életviteli és környezeti nevelés kompetenciaterület programcsomagok „C” típusát, ami tanítási órán kívüli alkalmazást jelent. A 7. évfolyamon heti 2 órában, a 9. évfolyamon heti 1 órában. A program fenntarthatósága 5 év.

VII.2. FAMTA (Family and Tax) módszer, mint Jó gyakorlat került átvételre és épület be pedagógiai munkánkba.

A FAMTA szoftver az életpálya-építési, valamint a szociális életviteli kompetencia területen célirányosan segíti a kompetencia alapú oktatás eszközszerének alkalmazását. Valamint a FAMTA a matematika-logikai kompetenciaterületen B programcsomag jellemzőit magában foglalva támogatja matematika-logika kompetenciáinak fejlesztését, konkrétan a százalékszámítást.

A program célja

A 13-19 éves korcsoport életpálya-építési és szociális életvezetési kompetenciáinak fejlesztése, a tanulók pályaválasztásának segítése tanulói laptop felhasználással.

Részcélok:

- fejlessze a tanulók önismeretét, segítse adottságaik, képességeik, érzelmi-akarati tulajdonságaik, vágyaik, érdeklődési köreik, szociális kapcsolataik, képességeik feltárását,
- adjon elegendő információt az egyes pályákról, szakmákról, foglalkozásokról, tegye lehetővé a tanulók számára céljaik megfogalmazását, a megalapozottabb döntést a pályaválasztásban,
- fejlessze a tanulók információkezelését,
- fejlessze az alapvető gazdasági – pénzügyi kompetenciákat
- a probléma felismerési, problémaértelmezési képesség fejlesztésével fejlődjön problémakezelő képességük,

Speciális célok:

- biztosítsa a legfontosabb munka- és pályaismeretek, tapasztalatok megszerzését,
- az alkalmazott program tanítsa meg a fiatalokat arra, hogy az életben hozott döntéseknek következményei vannak,
- élvezetes, interaktív módszerrel aktivitásra késztesen,
- segítse a képességek, kompetenciák, az értékek, a munkavégzési szokások és az egyéni adottságok megtanulását,
- ismerjenek meg szakmákat,
- tegye lehetővé, hogy a tanulók fejlesszék a munkavállaláshoz szükséges képességeiket, amelyek segítségével jobb tanulókká, társakká és állampolgárokká válhatnak,
- ismerjék meg, hogy választott szakmájukhoz milyen életvitelt tudnak választani,
- tudják megszervezni családi költségvetésüket
- tudják felismerni a pénz és az igények közötti összefüggéseket.
- legyenek tisztában a munkából származó jövedelem elemeivel, ismerjék a bért terhelő levonásokat
- rendelkezzenek alapvető munkavállalói-gazdasági kompetenciákkal

A pályázat keretében saját innovációk kerületek kidolgozásra, és épülnek be 2010 szeptemberétől kollégiumunk munkájába:

VII.3. Életpálya építési terv, mint saját innováció

A modul közvetlen célja:

Egyéni tanulási szokások, stílusok feltérképezése; a tanulás fejlesztésének tanulásában újabb tanulási technikák elsajátítása (egyéni, páros, kooperatív tanulási technikák; rendszerezés, vázlatkészítés, bevésés, összehasonlító elemzés, kérdezés, projekt módszer stb.) a tanulás hatékonyságának érdekében

A modul tartalma:

Tanulási technikák körének bővítése, a tanuló személyiségének legmegfelelőbbek, leghatékonyabbak begyakorlása, a számítógép és internet, a napi médiák tanulássegítő felhasználási módjainak megismerése

VII.4. Szociális, életviteli és környezeti nevelés terv, mint saját innováció

A modul közvetlen célja:

Önismeret fejlesztés, reális énkép kialakítása a kollégiumban. Az önismereti foglalkozások célja, hogy támogassák az identitás megerősítését és a mentálhigiéné ápolását, fejlesztését. A kollégista személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerését és fejlesztését egyénileg és csoportban.

A modul tartalma:

Önismereti játékokon keresztüli téma, tartalom feldolgozás. Fő hangsúlyt kapnak a kooperatív technikák alkalmazása. Önismereti kompetenciák fejlesztése. Tesztek kitöltése.

VII.5. Múzeumpedagógiai program kidolgozása, mint saját innováció

A modul közvetlen célja:

Tolna megye művészeti, szépirodalmi, művészettörténeti, néprajzi hagyatékának feltérképezése, és az adekvát helyszíneinek felkutatása, a hely szellemiségének átérzése.

A modul tartalma:

Tolna megye jelentősebb művészi, szépirodalmi, zenei, filmes alkotóinak, illetve néprajzi, művészettörténeti hátterének bemutatása, terepgyakorlati munka. A megyében született, alkotott, egy ideig ide kötődő alkotók szépirodalmi, zenei, művészettörténeti alkotásainak mélyebb megismertetésével biztosítani a tanulók rálátását a művészetek egyetemességére, a művészeti ágak közötti átjárhatóságra

VII.6. Felzárkóztató program kidolgozás, mint saját innováció

A program célja:

Olyan környezet teremtése, amely lehetővé teszi a tanuló számára a sikeres tanulást, lehetőséget teremteni a mindennapi életben szükséges szociális kompetenciák fejlesztésére, képességbeli és szociális különbségeket kiegyenlíteni, teret adni a tanulóknak, hogy az érzelmi intelligenciájuk fejlődjön. A tanuló, vállaljon felelősséget a saját tanulásáért, munkájáért

A program tartalma:

Olyan környezetet teremteni, ahol az aktív, komplex, kutató tanulás lehetséges, alternatív konfliktuskezelő technikákat tanítani, a tanulók teljesítményét növelni, előkészíteni a tanulókat arra, hogy felnőttként egy demokratikus állam teljes jogú polgárai és munkavállalói legyenek. Szociális képességek fejlesztése, hogy a csoport hatékonyan működhessen (pl.: mások bátorítása, odafigyelés, problémák tisztázása...). Ezek fejlesztik a kommunikációs képességeket, a bizalmat, döntéshozatali képességet, konfliktuskezelést.

VII.7. Iskola és kollégium együttes tevékenységrendszere, mint saját innováció

A modul célja:

Javuljon a délutáni tanulás, tanítás hatékonysága. Gyors, azonnali információáramlás segítése. Az iskola és kollégium pedagógusai közötti információáramlás javulása. Dokumentáció elkészítése és nyomon követhetőség egész tanévben. Iskola pedagógusainak számítógépes ismereteinek javulása, iskolaadminisztrációs szoftver elterjesztése.

A modul tartalma:

Egy „üzenőfüzet” elektronikus formában történő létrehozása és annak alkalmazási területeinek bemutatása. A gimnázium pedagógusai közreműködésével a délutáni felkészülés támogatása

VII.8. Projekt (három hetet meghaladó)

A projekt célja:Fiatalok körében a testi és lelki egészség, környezettudatosság és egyéb a tanulók által kiemelten preferált témakörök, témák projekt formában történő feldolgozása. Új ismeretek szerzése, aktív részvétel, aktív érdeklődés a témák iránt.

A projekt tartalma:

Azon témák, témakörök feldolgozása három hetet meghaladó formában, ami a tanév első felében kerül megfogalmazásra és a tanév második felében kerül megvalósításra. A diákönkormányzat bevonásával. Az éves munkaterv meghatározásánál kerül be az éves munkatervbe.

A saját innovációk teljes leírása nem képezi részét a pedagógiai programunknak, megtekinthető az intézmény honlapján.

VIII. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGÉNEK, EREDMÉNYESSÉGÉNEK ÉRTELMEZÉSE

Pedagógiai munka mérése-értékelés

Az intézmény számára fontos a pedagógiai munka rendszeres, folyamatos fejlesztése. Az iskolával együtt kidolgozott SZMSZ-ben rögzített pedagógiai mérés – értékelést alkalmazunk kollégiumunkban is.

Munkánk minőségének fejlesztése érdekében hangsúlyt fektetünk a partneri visszajelzésekre, észrevételekre, elégedettségre, elégedetlenségre. Kérdőívek készítésével és az egyéb formában beérkező jelzések összegyűjtése után vizsgáljuk át a változtatás szükségességét, mikéntjét.

Tanulók kollégiumi nevelésének eredménye

Kollégiumunk pedagógiai rendszere segíti tanulóinkat, hogy eredményesen fejezzék be középiskolai tanulmányaikat. A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a munkájában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának, és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

A tanulók értékelésének szerepe:

- Rámutat egyes területek erősségére, hiányosságára
- Irányt mutat a következő időszakra
- Segíti a sokoldalú személyiség kialakulását
- Ösztönzi az egyént, csoportot a fejlődésre
- Az intézményi munka fejlődése

Az értékelés a kollégium nevelési színtereit veszi figyelembe. Fontos, hogy tanulóink találják meg, használják ki képességeiket, adottságaikat, és ezekhez méreten legyenek aktívak. A követelményrendszer minden tanulónak jól kell ismernie.

Nevelési területek:

- ***Magatartás***

- aktív részvétel a kollégium közösségeinek szervezésében, fejlesztésében;
- tanuló társakhoz való viszony;
- tanárokhoz való viszony;
- felnőttekhez való viszony;
- a kollégiumi házirend betartása;
- önként vállalt egyéb tevékenység.

- ***tanulmányi munka***

- egyénhez mérten megfogalmazott célok teljesítése, nem teljesítése
- tanulási szorgalom
- tanulást segítő foglalkozásokon való részvétel, szakkör, tanulmányi versenyek

- ***kulturális tevékenység***

- aktív részvétel műsoros rendezvényeken;
- részvétel előadásokon, kis előadások vállalása;
- rendezvények szervezése, levezetése;
- színház-, tárlat-, múzeum-, könyvtárlátogatás;
- részvétel kulturális versenyeken;
- a kollégium hagyományainak ápolása, az ennek érdekében végzett tevékenység

- ***sporttevékenység***

- rendszeres sportolás;
- aktív részvétel a kollégiumban folyó bajnokságokon;
- részvétel kollégiumok közötti sportversenyeken;
- bajnokságok, versenyek lebonyolítása, segédkezés a szervezésben.

- ***kollégiumért, környezetünkért végzett tevékenység***

- a kollégiumban folyó önkiszolgáló munkában való részvétel (környezeti tisztaság, szobarend, szerényrend, stb.);
- közösen használt helyiségek tisztán tartása;
- szoba dekorálása;
- ünnepségek alkalmával dekoráció készítése;
- a terem előkészítése ünnepségekre;
- részvétel más szervek által meghirdetett munkaakciókban, patronálás.

Tanulók munkájának értékelési kategóriái:

- Példás
- Jó
- Megfelelő
- Fejlődés szükséges

Értékelés, jutalmazás ideje:

Tanév folyamán folyamatosan szóban csoportszinten.

Kollégiumvezetői értékelés a tanév során 2 alkalommal szóban, dicséret írásban szülő értesítésével.

Tanév zárásakor a példás diákok egész éves munkájuk elismeréseként emléklapban, tárgyjutalomban részesülnek.

ZÁRADÉK

Érvényesség: 2020. június 1 –

Értékelés, felülvizsgálat

A programban rögzítettek értékelését minden év augusztus 31-ig az intézményi programok értékelését követően, illetve a fenntartó által meghatározott időben kell elvégezni.

A módosítás körülményei

A program módosításának módja, lehetséges indokai:

- ☞ tantestületi,
- ☞ szülői,
- ☞ diákönkormányzati kezdeményezések, javaslatok,
- ☞ a költségvetésben bekövetkező olyan változás, mely a program teljesülését nem teszi lehetővé,
- ☞ a részprogramokban bekövetkező módosulások, melyből automatikusan következik e közös pedagógiai-művelődési program módosításának szükségessége is,
- ☞ valamint a fenntartó utasítása.

A módosításra a szak-alkalmazotti kör jogosult.

A módosítások az érintettek (Szülői Munkaközösség, Diákönkormányzat, Német Kisebbségi Önkormányzat, nevelőtestület, fenntartó) jóváhagyásával válnak érvényessé.

A módosított program legkorábban az elfogadás időpontját követő szeptember 1-jén lép hatályba.

A program felülvizsgálatának, módosításának eljárását, körülményeit az IMIP tartalmazza.

A nyilvánosságra hozatal módja, elhelyezése

A Pedagógiai Program nyilvános.

Megtekinthető minden érdeklődő számára:

- ☞ a fenntartó hivatalában,
- ☞ az intézmény honlapján (www.hisk.hu)/,
- ☞ a kollégiumi nevelőtestület irodájában,
- ☞ az iskolák titkárságán,
- ☞ az iskolák nevelőtestületi szobájában,
- ☞ az iskolák könyvtárában

Legitimáció

A Pedagógiai Programot a Diákönkormányzatok megismerték, az abban foglaltakkal egyetértenek.

Kelt:
.....
az intézményi Diákönkormányzat nevében

A Pedagógiai Programot a Szülői Szervezet megismerte, az abban foglaltakkal egyetért.

Kelt:
.....
a szülői szervezet képviselőjében

A Pedagógiai Programot intézményünk alkalmazotti közössége megismerte, az abban foglaltakat elfogadta.

Kelt:
.....
intézményvezető

A Pedagógiai Programot jóváhagyta:

Kelt:
.....
fenntartó képviselőjében

1. SZÁMÚ MELLÉKLET: AZ EFOP 3.3.7 SZÁMÚ PÁLYÁZATRA VONATKOZÓAN

1. A projektet megvalósító iskolák:

- Hőgyészi Hegyhát Általános Iskola és Gimnázium Gyönki Tagiskolája
- Hőgyészi Hegyhát Általános Iskola és Gimnázium Tolnai Lajos Gimnáziumi és Kollégiumi Tagintézménye
- II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Nagymányok

2. A megvalósítás időtartama:

3 év - 2017. október 15 – 2020. október 14.

3. Fenntartási időszak: 3 év

4. Szakmai tartalom

- **Módszertani fejlesztés**
 - a) tematikus keretrendszer kifejlesztése
 - alap- és kulcskompetenciák, továbbá munkaerő-piaci kompetenciák erősítése
 - a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok
 - b) innovációs műhelyek kialakítása az iskola pedagógiai eszköztárának bővítésére
 - c) az informális tanulás tartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek kidolgozása
 - d) közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztése.
- **Az intézmény pedagógusainak és diákjainak felkészítése, képzése**
Környezettudatos magatartás formálás képzés
- **Az informális tanulási tevékenységek kísérleti megvalósítása:**
 - a) a kidolgozott állandó tematika működtetése és továbbfejlesztése;
 - b) közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek szervezése, a tevékenységek monitorozása és pedagógiai értékelése
 - c) a tevékenységek monitorozása és pedagógiai értékelése
- **A szolgáltatás megismertetése a célcsoport körében, a programban folyó szakmai munka bemutatása**

5. A tevékenységek megvalósítási formái

Iskolaújság és iskolarádió és a hozzá kapcsolódó tevékenységek végzése

- Újságíró tanonc szakkör
- Amatőr rádiósok szakkör
- Szövegelnk” szakkör
- Beszédgyakorlatok, kommunikációs tréning

Iskolai ökokert kialakítása és hozzá kapcsolódó tevékenységek végzése

- Ökokert kialakítása
- „Ökomanók” szakkör
- „Öko-kampány” rendezvények szervezése

2.SZÁMÚ MELLÉKLET: EFOP-3.3.5-17-2017-00022 projekt

Az intézmény a 2017-2018. tanévben és a 2018-2019. tanévben részt vesz az Oktatási Hivatal által kidolgozott tematikus programok kísérleti megvalósításában:

2018. és 2019 júniusának 3-4. hetében napközis tematikus programokat valósít meg, az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 projekt keretében.

Érintett évfolyamok: 1-7. évfolyam.

Alkalmazott témamodul:

- Környezetvédelem, természetismeret
- Művészeti nevelés

A pályázat során alkalmazott új módszertani elemek és jó gyakorlatok beépülnek az iskola helyi tantervébe

Gyöng, 2018.augusztus 28.

3. SZÁMÚ MELLÉKLET: LÁZÁR ERVIN PROGRAM

A Hőgyészi hegyhát Általános Iskola, Gimnázium, AMI és Kollégium pedagógiai programjának kiegészítése a nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.)

Korm. határozat alapján:

„A Kormány

1. egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége;

2. az 1. pontban meghatározott kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot, amely szociális helyzetű és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét;”

Gyöng, 2019. december 20.

Tartalom

A.) AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	2
1. BEVEZETŐ.....	2
1.1. A pedagógiai program szerepe, törvényi hivatkozások	2
1.2. Az intézmény társadalmi környezete	2
1.3. Az intézmény alapadatai vagy jogállása (az alapító okirat alapján)	4
2. HELYZETELEMZÉS.....	7
2.1. Intézményegységek, vagy feladat-ellátási helyek bemutatása	7
2.1.1. A gyönki általános iskola bemutatása	7
2.1.2. A hógyérszi általános iskola bemutatása	8
2.1.3. A Tolnai Lajos Gimnázium bemutatása	8
2.1.3. Az intézményben folyó oktató-nevelő munka személyi feltételei.....	10
2.1.4. Iskolahasználók	11
2.2. Az intézmény irányítása, szervezeti felépítése	11
3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	12
3.1. Pedagógiai alapelvek.....	12
3.1.1. Nevelési alapelvek:	13
3.1.2. Fejlesztési területek – nevelési célok.....	13
3.1.3. Didaktikai alapelvek:	18
3.2. Célok, feladatok, eszközök	18
3.2.1. Tanulóközösség szintjén	18
3.2.2. A sajátos nevelési igényű (SNI) tagozat tanulóközössége szintjén.....	24
3.2.3. Szülői közösség szintjén	26
3.2.4. Nevelőközösség szintjén	28
3.2.5. Az egész napos oktatási rendszerben:	29
3.2.6. Az eltérő fejlődésű tanulóknál:	29
3.2.7. A tanulószobát igénybe vevő tanulóknál:	29
3.2.8. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek:	30
4. A SZEMÉLYISÉG ÉS KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	30
4.1. A csoportbontások szervezési elvei:	31
4.2. Tanórán kívüli tevékenységek	32
5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG ..	35
5.1. A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	35
5.2. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	37
5.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	40
5.3.1. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program a	
gimnáziumban	42
5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	46
5.5. a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	48
5.5.1. A gyermek- és ifjúságvédelem célja iskolánkban	48
6. A PEDAGÓGUSOK FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI.....	51
6.1. A pedagógusok legfontosabb feladatait az alábbiakban határozzuk meg.	51
6.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre	52
7. A SZÜLŐ, TANULÓ ÉS PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI.....	53
8. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK	54
8.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek:.....	54
8.2. Vizsgák értékelése.....	57
9. TANULÓI JOGVISZONY, FELVÉTELI ELJÁRÁS, TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	57
9.1 Tanulói jogviszony.....	57
9.2. Az intézménybe jelentkező tanulók felvételének elvei.....	57

9.3. A tanulói jogviszony megszűnése.....	58
10. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	58
10.1. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	58
A tankönyvellátás iskolán belüli szabályai	59
10.2. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő és oktató munkát segítő eszközök és felszerelések a gimnáziumban:	60
10.3. A tantestületnek a ruházattal és más felszereléssel kapcsolatos döntése:	61
B.) AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	63
1. AZ ISKOLA EGYES ÉVFOLYAMAIN TANÍTOTT TANTÁRGYAK, A KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, ÓRASZÁMOK, ELŐÍRT TANANYAG ÉS KÖVETELMÉNY (ÓRATERVEK) 63	63
1.1. A kulcskompetenciák	63
1.2. Célrendszer:	66
1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	67
2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	68
3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	69
4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása.....	71
1.3. A gimnáziumi képzés belső szakaszai	72
1.3.1. Hat évfolyamos német nemzetiségi kétnyelvű nemzetiségi oktatás	72
1.3.2. Négy évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató oktatás	73
1.3.3. Négy évfolyamos általános gimnáziumi képzés	74
1.4. Képzési specialitások a gimnáziumban.....	74
1.5. A választott kerettanterv megnevezése	75
1.6. Órakeret, általános iskola, Gyöngyös	75
1.6.1. alsó tagozat.....	75
1.6.2. Felső tagozat	77
1.7. Órakeret, általános iskola, Hódmezővásárhely	78
1.7.1. 1-4. évfolyamon.....	78
1.7.2. 5-8. évfolyam.....	79
1.8. Órakeret, gimnázium.....	80
1.9. Órakeret 2020. szeptember 1-től.....	85
1.9.1. Gimnázium	85
1.9.2. Általános Iskola Hódmezővásárhely.....	86
1.9.3. Általános Iskola Gyöngyös	88
2. AZ ISKOLA MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA LÉPÉS FELTÉTELEI	89
3. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	90
3.1 Alsó tagozat.....	91
3.1.1. Az értékelés módja:.....	91
3.1.2 Az értékelés alapelvei:	91
3.1.3 Az értékelés dokumentumai:.....	93
3.2. Felső tagozat:	93
3.2.1. Beszámoltatási formák:	94
3.2.2 A szülők tájékoztatása a tanulók teljesítményéről:	95
3.3 Értékelés és motiváció a gimnáziumban	95
4. A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, MAGATARTÁSA ÉS SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA 96	96
4.1. A magatartás értékelésének szempontjai	97
4.2. A szorgalom értékelésének szempontjai	98
4.3. A tanulók jutalmazása.....	99
4.4 A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések	102

5. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	103
5.1. A mindennapos testnevelés megszervezése	103
A kötelező sportfoglalkozásokról a távollétet a tanóráknak megfelelően kell igazolni.	103
5.2. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	103
5.2.1. Alapmérések NETFIT® módszer minősítéséhez:	104
5.3. Hagyományos tanórai foglalkozás	105
6. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSOK FORMÁI, RENDJE, KORLÁTAI, A TANULÓK TUDÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSÉBEN BETÖLTÖTT SZEREPE, SÚLYA.....	105
6.1. Formái:	105
6.2. A tanulók értékelésében betöltött súlya, szerepe:	106
7. AZ OTTHONI (TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTJAI.....	107
7.1. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának rendje	107
8. KORSZERŰ PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI PROGRAM ELEMEEK.....	109
Az EFOP-3.3.5-17-2017-00022 azonosító számú projekt tematikus tartalmainak beépítése a nevelő-oktató munkába	109
9. DIGITÁLIS MUNKARENDEK	110
C.) A NEMZETI-ETNIKAI KISEBBSÉGI NEVELÉS-OKTATÁS	112
1. Német Nemzetiségi Népismeret Tantárgy	115
D.) SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA	117
Órakeret.....	120
E.) KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM	123
1. A környezeti nevelés szinterei intézményünkben	123
2. Erőforrások.....	124
2.1. Nem anyagi erőforrások	124
2.2. Anyagi erőforrások	125
3. Alapelvek, célok.....	125
4. Konkrét célok	127
5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	128
5.1. Helyi értékek és problémák megjelenése	128
5.2. Hagyományos tanórai foglalkozás	128
5.3. Nem hagyományos tanórai és tanórán kívüli komplex foglalkozások	135
6. Módszerek.....	136
7. Taneszközök.....	137
8. Az iskolaépületek állagának, környezetének javulását szolgáló célok és a változást segítő feladatok.....	138
9. Kommunikáció.....	139
F.) EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM	142
1. Egészségnevelés alapelvei	142
2. Célok	142
3. Feladatok, tevékenység és felelősök	144
4. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	149
4.1. Tanórai:.....	149
4.2. Tanórán kívüli foglalkozások.....	149
5. Módszerek.....	150
6. Résztvevők.....	150
7. A kapcsolattartás formái az iskola egészségnevelésében résztvevő partnerekkel	152
8. Erőforrások.....	153
9. Kommunikáció.....	153
10. Sikerkritériumok	154
11. Elsősegélynyújtás.....	154

12. Komplex intézményi mozgásprogram	156
G.) MIGRÁNS TANULÓK ISKOLAI NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIÁJA	158
1. A helyi interkulturális program bevezetésének indokoltsága, célja.....	158
2. Az interkulturális program helyi tartalma	158
3. Nevelést-oktatást segítő eszközrendszer	159
4. A külföldi tanulók nevelésének-oktatásának szervezeti keretei	159
5. A tanuló belépése és haladása az iskolában	160
KOLLÉGIUMI PROGRAM.....	162
I. BEVEZETÉS	162
1. A pedagógia program összeállításánál figyelembe vett szempontok:	162
1. A kollégium társadalmi szerepe	162
II. JOGI STÁTUS	163
III. A MŰKÖDÉS BELSŐ FELTÉTELRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA	163
III.1. Személyi feltételek, illetve elvárások.....	163
III.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások	168
III.2.1. Lakhatást, ellátást szolgáló helységek	169
III.2.2. Pedagógiai munkát segítő helységek:	170
III.2.3. Intézményi gazdálkodás anyagi feltételei, lehetőségei.....	170
III.3. A kollégiumi élet szervezettsége, illetve az ezzel kapcsolatos elvárások.....	170
III.4. A kollégium kapcsolatrendszere	172
III.4.1. Belső kapcsolatrendszerünk	172
III.4.2. Kapcsolatunk a Gimnáziummal.....	173
III.4.3. Kapcsolatunk egyéb intézményekkel.....	173
III.4.4. Kapcsolatunk a szülőkkel.	174
III.4.5. Kollégium jövőképe:.....	174
IV. ELVEK.....	174
IV.1. Intézményünk alapvető nevelési alapelvei, céljai, küldetése.....	174
IV.2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....	176
IV.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.	176
IV.4. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei.	177
V. A PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE.....	178
V.1. A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete.....	178
V.1.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások (9 óra/hét/csoport).....	178
V.1.2. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja	180
V.1.3. Speciális ismereteket adó foglalkozások (10 óra/hét/csoport).....	190
VI. FELADATOK, TEVÉKENYSÉGCATEGÓRIÁK.....	193
VI.1. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	193
VI.1.1. Tanulásirányítás, tanulásszervezés	193
VI.1.2. Hátrányos helyzetű tanulók, szervezett felzárkóztatásának, tehetséggondozásának, társadalmi beilleszkedésük segítésének terve.	196
VI.1.3. Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem	196
VI.2. Szociális kompetenciák fejlesztése	197
VI.3. Önálló életkezdés támogatása	197
VI.3.1. A kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése	197
VI.3.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése... 198	198
VI.3.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése, vállalkozói kompetenciák 199	199
VI.3.4. A pályaeorientáció segítése	199
VI.4. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve	199
VI.5. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység.....	200
VI.5.1. Iskolánk és kollégiumunk gyermekvédelmi tevékenysége	200

VI.5.2. Megoldási lehetőségek iskolánkban és kollégiumunkban	201
VI.6. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái	201
VI.6.1. Kapcsolattartás formái szülőkkel	202
VI.6.2. Kapcsolattartás formái az iskolával:	202
VI.7. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók kollégiumi nevelés esetén nemzeti, etnikai kisebbség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai.....	202
VII. SPECIÁLIS PROGRAMELEMEK	203
VII.1. Diszlexia tagozat kollégiumi ellátása	203
VII.1.1. Bevezető	203
VII.1.2. Csoportösszetétel	203
VII.1.3. Személyiségjellemzők	203
VII.1.4. Tanulósobai ellátás	204
VII.1.5. Rehabilitációs, rehabilitációs és fejlesztő foglalkozások	204
VII.1.6. Fejlesztő foglalkozások:	205
VII.1.7. Pszichológiai ellátás	206
VII.1.8. Informatika	207
Értékelés.....	207
VII.2. FAMTA (Family and Tax) módszer, mint Jó gyakorlat került átvételre és épület be pedagógiai munkánkba.	207
A program célja.....	208
VII.3. Életpálya építési terv, mint saját innováció.....	208
VII.4. Szociális, életviteli és környezeti nevelés terv, mint saját innováció.....	209
VII.5. Múzeumpedagógiai program kidolgozása, mint saját innováció	209
VII.6. Felzárkóztató program kidolgozás, mint saját innováció	209
VII.7. Iskola és kollégium együttes tevékenységrendszer, mint saját innováció	209
VII.8. Projekt (három hetet meghaladó)	210
VIII. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGÉNEK, EREDMÉNYESSÉGÉNEK ÉRTELMEZÉSE	211
ZÁRADÉK	214
Legitimáció	215
1. SZÁMÚ MELLÉKLET: AZ EFOP 3.3.7 SZÁMÚ PÁLYÁZATRA VONATKOZÓAN	216
2.SZÁMÚ MELLÉKLET: EFOP-3.3.5-17-2017-00022 projekt	217
3. SZÁMÚ MELLÉKLET: LÁZÁR ERVIN PROGRAM	217